

**ΟΜΙΛΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ**

**ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
για την χρήση 2017**

(1^η Ιανουαρίου 2017 - 31^η Δεκεμβρίου 2017)

Αθήνα, 18 Ιουλίου 2018

ΟΜΙΛΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

Καρόλου 1-3 – ΤΚ 10437 Αθήνα
ΑΡ.Μ.Α.Ε.: 1967/98/Β/86/02/23.08.1991
Γ.Ε.Μ.Η : 000779701000

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A. ΕΤΗΣΙΑ ΈΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	2
B. ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΩΝ	24
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ	27
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	28
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ – ΟΜΙΛΟΥ	29
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ – ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	29
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ	30
Δ. ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΤΗΣΙΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	31
1. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΌΜΙΛΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	31
2. ΒΑΣΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ	32
3. ΕΝΣΩΜΑΤΕΣ ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ	40
4. ΆΛΛΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	41
5. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ	41
6. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΛΟΙΠΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	41
7. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΑΚΙΝΗΤΑ	42
8. ΛΟΙΠΕΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	42
9. ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ	42
10. ΠΕΛΑΤΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	43
11. ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	43
12. ΤΑΜΕΙΑΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΚΑΙ ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ	44
13. ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	44
14. ΠΟΣΑ ΠΡΟΟΡΙΣΜΕΝΑ ΓΙΑ ΑΥΞΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ	44
15. ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	45
16. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΛΟΓΩ ΕΞΟΔΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ	45
17. ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΑ ΈΣΟΔΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ	46
18. ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΔΑΝΕΙΑΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	47
19. ΛΟΙΠΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	47
20. ΛΟΙΠΕΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	48
21. ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	48
22. ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	48
23. ΛΟΙΠΕΣ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	48
24. ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	49
25. ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΞΟΔΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	49
26. ΛΟΙΠΑ ΈΞΟΔΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ	50
27. ΛΟΙΠΑ ΈΞΟΔΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ	51
28. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΈΞΟΔΑ	51
29. ΛΟΙΠΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	51
30. ΈΞΟΔΑ ΑΠΟ ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	52
31. ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	52
32. ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΡΟΕΣ - ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΑ ΚΕΡΔΗ	52
33. ΔΙΑΚΟΠΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	52
34. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ	53
35. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	54
36. ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ	55
37. ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ - ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ	56
38. ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ, ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	56
39. ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	57
40. ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ	57
41. ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ	60
42. ΈΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	60

Α. Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου του «ΟΣΕ Α.Ε.» ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΑΠΟ 1/1/2017 ΕΩΣ 31/12/2017

Κύριοι Μέτοχοι,

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920 άρθρο 43α παράγραφος 3, και του Καταστατικού της Εταιρείας, σας υποβάλλουμε για την κλειόμενη εταιρική χρήση από 1/1/2017 έως 31/12/2017 την Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Στην παρούσα έκθεση περιγράφονται χρηματοοικονομικές πληροφορίες του Ομίλου και της Εταιρείας για τη χρήση του 2017, σημαντικά γεγονότα που διαδραματίστηκαν στην περίοδο και η επίδρασή τους στις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Επίσης, γίνεται περιγραφή των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που η Εταιρεία ενδέχεται να αντιμετωπίσει κατά την οικονομική χρήση του 2018 και παρατίθενται οι σημαντικές συναλλαγές που καταρτίστηκαν μεταξύ της Εταιρείας και συνδεδεμένων με αυτήν προσώπων.

(Α) ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

1. Βασικές Λειτουργίες του ΟΣΕ κατά το 2017

Σύμφωνα με το νόμο 3891/2010, "Αναδιάρθρωση, εξυγίανση και ανάπτυξη του Ομίλου Ο.Σ.Ε. και της ΤΡΑΙΝΟΣΕ και άλλες διατάξεις για το σιδηροδρομικό τομέα, ΦΕΚ 188 Α'/04-11-2010", του Ν.2671/1998(Α' 289) και του Ν.4408/2016(Α'135) όπως ισχύουν, οι κύριες αρμοδιότητες που ασκεί ο ενοποιημένος Ο.Σ.Ε. αφορούν τα καθήκοντα διαχειριστή της Εθνικής Σιδηροδρομικής Υποδομής, ήτοι τη διαχείριση, εκμετάλλευση και την κατασκευή νέας υποδομής, την συντήρηση και λειτουργία της υφιστάμενης υποδομής και την διαχείριση των συστημάτων ρύθμισης και ασφάλειας της σιδηροδρομικής κυκλοφορίας.

Η οργανωτική δομή του οργανισμού κατά το έτος 2017 είχε ως εξής:

- **Διεύθυνση Σιδηροδρομικών Συστημάτων** (μονάδα αρμόδια για τη μελέτη, εποπτεία και το χειρισμό θεμάτων του υφιστάμενου δικτύου όπως επιδομής γραμμής, των γεφυρών και των μεταλλικών έργων, των υπογείων και γεωτεχνικών έργων και λοιπών υφισταμένων εγκαταστάσεων, τη σύνταξη κανονισμών και προδιαγραφών, τη μεταφορά τεχνογνωσίας, την παρακολούθηση τεχνολογικών εξελίξεων στα θέματα επιδομής, υποδομής και κυκλοφορίας και ποιοτικής παρακολούθησης – αξιολόγησης της σιδηροδρομικής γραμμής μετά του καταγραφικού μηχανήματος, τον έλεγχο της ποιότητας των υλικών επιδομής και υποδομής του δικτύου, την διενέργεια εργαστηριακών ελέγχων υλικών γραμμής).
- **Διεύθυνση Συντήρησης Γραμμής** (μονάδα αρμόδια για την οργάνωση και τον έλεγχο των εργασιών συντήρησης και ανακαίνισης της υποδομής και επιδομής της γραμμής, των κτηρίων, των τεχνικών έργων, των γεφυρών και λοιπών εγκαταστάσεων όλου του δικτύου, την εκτέλεση έργων με αυτεπιστασία με προσωπικό και μηχανικό εξοπλισμό).
- **Διεύθυνση Συντήρησης Ηλεκτρομηχανολογικών Συστημάτων & Ηλεκτροκίνησης** (μονάδα αρμόδια για την οργάνωση και τον έλεγχο των εργασιών συντήρησης των ηλεκτρομηχανολογικών συστημάτων, ηλεκτροκίνησης και σηματοδότησης, την εκτέλεση έργων με αυτεπιστασία με προσωπικό και μηχανικό εξοπλισμό).
- **Διεύθυνση Κυκλοφορίας** (μονάδα αρμόδια για τη μελέτη και το σχεδιασμό θεμάτων που αφορούν στην οργάνωση των μεταφορών, στην ασφαλή κυκλοφορία των μεταφορικών μέσων πλην αυτοκινήτων, την επωφελή χρήση των εγκαταστάσεων και των μεταφορικών μέσων καθώς και του προσωπικού αρμοδιότητάς της).
- **Διεύθυνση Στρατηγικού Σχεδιασμού και Ανάπτυξης** (μονάδα αρμόδια για θέματα στρατηγικού σχεδιασμού, ανάπτυξης δικτύου, επενδύσεων και χρηματοδοτήσεων έργων, παρακολούθησης θυγατρικών, παρακολούθησης ακίνητης περιουσίας, στατιστικής, διασφάλισης ποιότητας και διεθνών υποθέσεων).
- **Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Κατάρτισης** (μονάδα αρμόδια για τον σχεδιασμό, τον προγραμματισμό, την υλοποίηση και την παρακολούθηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων).
- **Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών** (μονάδα αρμόδια για το χειρισμό θεμάτων, σχετικών με το σχεδιασμό, την οργάνωση, τον έλεγχο και την εποπτεία των οικονομικών της εταιρείας).
- **Διεύθυνση Οργάνωσης και Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού** (μονάδα αρμόδια για τη διαχείριση θεμάτων που αφορούν στο ανθρώπινο δυναμικό και την οργάνωση της εταιρείας).

- **Διεύθυνση Πληροφορικής** (μονάδα αρμόδια για την ανάπτυξη, υποστήριξη και λειτουργία Πληροφορικών Συστημάτων και εφαρμογών, Δικτύων Τηλεματικής και εξοπλισμών Πληροφορικής).
- **Διεύθυνση Προμηθειών & Εφοδιασμού** (μονάδα αρμόδια να μεριμνά για τον έγκαιρο εφοδιασμό της εταιρείας με τα κάθε είδους αναγκαία υλικά, την παραλαβή τους και γενικά τη διαχείρισή τους).
- **Διεύθυνση Νομικών Υπηρεσιών** (μονάδα αρμόδια για τη νομική υποστήριξη των θεμάτων του ΟΣΕ και την οργάνωση της νομικής του θέσης και υπεράσπισης).
- **Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου** (μονάδα αρμόδια για τον έλεγχο της διαχείρισης και των υπολόγων οργάνων της εταιρείας και τη διεξαγωγή ερευνών και ανακρίσεων επί σχετικών θεμάτων).
- **Διεύθυνση Υποστήριξης Σιδηροδρομικού Έργου Βορείου Ελλάδος** (μονάδα αρμόδια για τη συγκέντρωση στοιχείων, την εκπόνηση μελετών και την υποβολή προτάσεων σε θέματα Διοικητικό – Οικονομικής και τεχνικής φύσεως για την περιοχή Βορείου Ελλάδος καθώς και για την εκπροσώπηση της εταιρείας στην περιοχή αυτή).
- **Υπηρεσία Υγείας και Ασφάλειας της Εργασίας** (μονάδα αρμόδια για την εκπόνηση Κανονισμών και Εγχειριδίων σχετικών με την Υγεία και Ασφάλεια της Εργασίας και την υλοποίηση του θεσμού και των παρεχομένων υπηρεσιών των Τεχνικών Ασφάλειας και Ιατρών Εργασίας)
- **Τμήμα Διαχείρισης Ασφάλειας** (μονάδα αρμόδια για τη θέσπιση συστήματος Διαχείρισης Ασφάλειας και την παρακολούθηση της εφαρμογής του και για τη λήψη Έγκρισης Ασφάλειας από την Αρχή Ασφάλειας)
- **Τμήμα Πολιτικού Σχεδιασμού Έκτακτης Ανάγκης** (μονάδα που καλύπτει τις ανάγκες της Εταιρείας σε έκτακτα γεγονότα, με την ευθύνη κινητοποίησης των αρχών, των Σωμάτων Ασφαλείας και του εσωτερικού μηχανισμού)
- **Τμήμα Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων** (μονάδα που παρέχει υπηρεσίες προβολής του έργου της Εταιρείας και υποστηρίζει τις θέσεις της στα Μ.Μ.Ε.)

Με την από 1η Μαρτίου 2012 απόφαση του Υπουργού Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων υπ' αριθμό Φ8/30400/3540 ΦΕΚ 698 / Β /9-3-2012, τέθηκε σε ισχύ ο νέος Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας του ΟΣΕ, ο οποίος περιλαμβάνει τη διοικητική διάρθρωση των οργανωτικών μονάδων του ΟΣΕ και τις αρμοδιότητές τους καθώς και τον Κανονισμό Εργασίας. Σύμφωνα με αυτόν, άλλαξε η Οργανογραμματική δομή του Οργανισμού. Το οργανόγραμμα επισυνάπτεται στην ενότητα της μη χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.

2. Σύνοψη Εταιρικών και Ενοποιημένων Αποτελεσμάτων

Η χρήση του 2017 δημιούργησε τα αποτελέσματα που εμφανίζονται στις επόμενες σελίδες σε ατομική και ενοποιημένη βάση.

Το λειτουργικό αποτέλεσμα μετά την έντονη διακύμανση των τελευταίων ετών αντικατοπτρίζοντας τον σταδιακό μετασχηματισμό του ΟΣΕ ΑΕ από ενιαίο φορέα σιδηροδρομικών μεταφορών, σε αποκλειστικά διαχειριστή υποδομής, δείχνει να τείνει προς το φυσιολογικό σημείο ισορροπίας, προσεγγίζοντας τον στρατηγικό στόχο του μηδενικού αποτελέσματος.

Η περιουσιακή διάρθρωση επίσης τείνει προς την οριστική της μορφή μετά την έκδοση της απόφασης της Ε.Ε. περί κρατικών ενισχύσεων και την αναμενόμενη διαγραφή των χρεών.

Η βελτίωση της εικόνας των οικονομικών του ομίλου συνεχίζεται, κυρίως μέσω της επιβεβαίωσης της τάσης για αύξηση των εσόδων η οποία όπως έχει προβλεφθεί και στα επιχειρησιακά σχέδια, αναμένεται να λάβει πλέον απότομη μορφή τα επόμενα έτη, αλλά και μέσα από δειλή και στοχευμένη προς παραγωγική κατεύθυνση αύξηση των δαπανών, η οποία επίσης ελπίζεται να λάβει αυξητική μορφή τα επόμενα έτη, αντιστακώντας αυξημένα επίπεδα παραγωγής.

Μεγάλο μερίδιο για τη θετική αυτή εξέλιξη για τον Οργανισμό αλλά και την ελληνική οικονομία γενικότερα κατέχει η παράδοση και θέση σε εκμετάλλευση σημαντικών έργων εκσυγχρονισμού μέσω της ΕΡΓΟΣΕ.

Η κρατική επιχορήγηση παρέμεινε σταθερή και σε χαμηλά για τις ανάγκες του Οργανισμού επίπεδα.

Τα ενοποιημένα έσοδα της χρήσης αυξήθηκαν σε σύγκριση με την προηγούμενη κατά € 7,8εκ. ή 11,3 % λόγω αύξησης των τελών υποδομής και των εσόδων από παρεπόμενες υπηρεσίες.

Το λειτουργικό αποτέλεσμα (EBITDA) της χρήσης εξακολουθεί να είναι αρνητικό, βελτιωμένο όμως σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο κατά 48,5 %, τείνοντας πλέον στο οριακό σημείο ισορροπίας.

Αναλυτικά το λειτουργικό αποτέλεσμα προ φόρων, τόκων, αποσβέσεων τελευταίας οκταετίας από συνεχιζόμενες και διακοπείσες δραστηριότητες σε χιλιάδες ευρώ :

Συγκριτικός Πίνακας Αποτελεσμάτων ΟΣΕ	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Έσοδα								
Συντήρηση τροχαίου υλικού	49.488	23.202	24.800	0	0	0	0	0
Ενοίκιαση τροχαίου υλικού	44.248	23.000	18.890	18.254	13.375	0	0	0

Χρεώσεις Υποδομής	30.405	20.056	19.680	20.322	23.171	20.989	21.028	21.211
Λοιπά Έσοδα	82.422	62.527	14.425	35.151	30.547	10.730	3.578	10.736
Κρατική Επιχορήγηση	104	106.594	98.583	86.910	53.040	45.000	45.000	45.516
Σύνολο εσόδων	206.668	235.379	176.378	160.637	120.133	76.719	69.606	77.462
Έξοδα								
Κόστος μισθοδοσίας	205.547	126.209	97.330	53.114	50.490	46.215	43.738	40.575
Κόστος αποθεμάτων (Αναλώσεις)	53.694	42.386	10.316	1.131	2.619	2.651	2.157	3.897
Λοιπά έξοδα/Αμοιβές Τρίτων	44.680	33.236	34.244	35.617	31.330	14.656	18.070	19.236
Κόστος ιδιοπαραγωγής	(59.846)	(27.988)	(19.370)	(8.814)	(6.118)	(4.896)	(5.513)	(4.901)
Λοιπά Έξοδα Εκμετάλλευσης	83.949	36.385	24.055	26.977	55.289	84.004	23.017	24.766
Σύνολο εξόδων	328.024	210.229	146.576	108.026	133.609	142.630	81.470	83.573
Αποτελέσματα προ Φόρων , Τόκων & Αποσβέσεων (EBITDA)	(121.356)	25.150	29.802	52.612	(13.476)	(65.911)	(11.864)	(6.111)

Συγκριτικός Πίνακας Αποτελεσμάτων ΟΜΙΛΟΣ	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Έσοδα								
Συντήρηση τροχαίου υλικού	49.488	23.202	24.800	0	0	0	0	0
Ενοίκιαση τροχαίου υλικού	44.248	23.000	18.890	18.254	13.375	0	0	0
Χρεώσεις Υποδομής	29.286	20.056	19.680	20.322	23.171	20.989	21.028	21.211
Λοιπά Έσοδα	88.365	67.524	18.397	37.273	33.592	10.747	3.721	11.892
Κρατική Επιχορήγηση	104	106.594	98.678	86.910	53.040	45.000	45.000	45.516
Σύνολο εσόδων	211.491	240.377	180.445	162.759	123.177	76.736	69.749	78.618
Έξοδα								
Κόστος μισθοδοσίας	211.582	137.320	104.603	59.189	56.363	52.061	49.540	46.617
Κόστος αποθεμάτων (Αναλώσεις)	53.694	42.386	10.316	1.131	2.619	2.651	2.157	3.897
Λοιπά έξοδα/Αμοιβές Τρίτων	46.350	37.557	37.611	37.461	33.814	15.334	18.607	19.698
Κόστος ιδιοπαραγωγής	(60.209)	(27.988)	(19.370)	(8.814)	(6.118)	(4.896)	(5.513)	(4.901)
Λοιπά Έξοδα Εκμετάλλευσης	87.405	38.016	26.739	28.677	57.055	84.994	25.556	27.717
Σύνολο εξόδων	338.820	227.292	159.900	117.644	143.734	150.144	90.347	93.027
Αποτελέσματα προ Φόρων , Τόκων & Αποσβέσεων (EBITDA)	(127.330)	13.085	20.545	45.115	(20.556)	(73.407)	(20.598)	(14.409)

Όσον αφορά τα έξοδα, η μεν μισθοδοσία παρουσιάζει μείωση κατά 7,2 % για την εταιρεία και 5,9 % για τον όμιλο, λόγω συνέχισης των αποχωρήσεων προσωπικού το οποίο βρίσκεται για την πλειοψηφία του στη δύση του εργασιακού του βίου.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι εντός της τρέχουσας χρήσης, και μετά από παρέλευση αρκετών ετών ο Οργανισμός ήδη εμπλουτίζεται πλέον με νέο προσωπικό το οποίο καταλαμβάνει θέσεις σε κρίσιμους τομείς της λειτουργίας του. Θετικό πρόσημο υπήρξε στην αναγκαία για την ολοκλήρωση του προγράμματος ανάπτυξης αλλά και την αντιμετώπιση των προβλεπόμενων αυξημένων αναγκών συντήρησης για τα επόμενα χρόνια, καθώς και για την κάλυψη των αυξημένων ταμειακών ροών σε κεφάλαια κίνησης που αναμένεται να δημιουργηθούν κατά την έναρξη του απότομου κύκλου ανάπτυξης, ρευστότητα, αποτέλεσμα επιτυχημένης πολιτικής εισπράξεων.

Η εξέλιξη των οικονομικών μεγεθών και των αποτελεσμάτων του ομίλου και την εταιρείας παρατίθενται ειδικότερα ακολούθως :

Κύκλος εργασιών: Ο κύκλος εργασιών της εταιρείας και του ομίλου αυξήθηκε σε σχέση με την προηγούμενη χρήση κατά 1,7% και 6,2% αντίστοιχα.

Μικτό αποτέλεσμα εκμετάλλευσης: Το μικτό αποτέλεσμα εκμετάλλευσης της εταιρείας δεν μεταβλήθηκε ουσιαστικά σε σχέση με την προηγούμενη χρήση. Της εταιρείας μειώθηκε κατά € 34χιλ εκ και του ομίλου αυξήθηκε κατά € 1 εκ. ή 0,4 %

Αποτελέσματα προ τόκων, φόρων, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων (EBITDA): Τα αποτελέσματα προ τόκων, φόρων, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων (EBITDA) του Ομίλου ανήλθαν για τη χρήση 2017 σε €-14,4 εκ έναντι €-20,6 εκ την προηγούμενη χρήση (ενώ για την Εταιρεία το EBITDA της χρήσης ανήλθε σε €-6,1 εκ έναντι €-11,8 εκ την προηγούμενη). Το περιθώριο EBITDA για τον Όμιλο βελτιώθηκε στη χρήση 2017 σε -68% έναντι -98% που ήταν την προηγούμενη χρήση. Για την Εταιρεία το περιθώριο για την τρέχουσα χρήση επίσης βελτιώθηκε στο -29% έναντι -56% την προηγούμενη.

Έξοδα διοίκησης: Διακόπηκε η έντονα πτωτική τάση που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια στα έξοδα διοίκησης. Της εταιρείας αυξήθηκαν κατά €1,3 εκ. (από 15,1 εκ.€ σε 16,4) ή κατά 8,6% και του ομίλου κατά €1,5 εκ. (από 17,8 εκ.€ σε 19,3 εκ.) ή 8,8%).

Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης: Τα λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης που συμμετέχουν στον υπολογισμό EBITDA εμφάνισαν μεγάλη αύξηση λόγω της διαγραφής των απαιτήσεων της ΤΡΑΙΝΟΣΕ. Εκτός αυτού του εξαιρετικού γεγονότος τα λοιπά έξοδα κινήθηκαν στο επίπεδο της προηγούμενης χρήσης.

Αποτελέσματα μετά από φόρο εισοδήματος: Οι ζημιές χρήσης για τον Όμιλο ανήλθαν σε €1,02 δις αυξημένες κατά 295,9% έναντι της προηγούμενης (για την Εταιρεία οι ζημιές της χρήσης ανήλθαν σε €1,01 δις αυξημένες κατά 306,3% σε σχέση με την προηγούμενη χρήση. Η επιδείνωση οφείλεται στην διαγραφή των απαιτήσεων της ΤΡΑΙΝΟΣΕ. Αν εξαιρέσουμε αυτό το κρίσιμο γεγονός, καθώς και το κέρδος από την ανάληψη των δανειακών υποχρεώσεων προς EUROFIMA από το Ελληνικό Δημόσιο της προηγούμενης χρήσης, το αποτέλεσμα έχει βελτιωθεί και αυτό οφείλεται σε χαμηλότερα χρηματοοικονομικά έξοδα καθώς το ανεξόφλητο υπόλοιπο δανεισμού βαίνει μειούμενο.

Η ΕΡΓΟΣΕ αντίστοιχα είχε κέρδη μετά από φόρους ύψους €1,2 εκ μειωμένα κατά 7% σε σχέση με την προηγούμενη χρήση (€1,3 εκ) κυρίως λόγω χαμηλότερα τιμολογημένων λειτουργικών εξόδων. Οι ταμειακές ροές προ ΦΠΑ για τα επενδυτικά έργα το 2017 ανέρχονται σε €254 εκ έναντι €342 εκ το 2016 (μείωση 25,7%) και οι αντίστοιχες τιμολογήσεις σε €262,6 έναντι €340,2 το 2016 (μείωση 22,8%). Το προταθέν μέρισμα για τον ΟΣΕ από τη διάθεση κερδών χρήσης 2017 ανήλθε σε € 421.451,48.

(B) ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΚΑΙ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΕΣ

Πολιτικές διαχείρισης χρηματοοικονομικών κινδύνων

Τα κυριότερα χρηματοπιστωτικά μέσα του ομίλου, αποτελούν τα μακροπρόθεσμα δάνεια. Ο κυριότερος σκοπός αυτών των χρηματοπιστωτικών μέσων, είναι η παροχή χρηματοδότησης για τις εργασίες του ομίλου. Ο όμιλος, κατέχει επίσης διάφορα άλλα χρηματοπιστωτικά μέσα, όπως εμπορικές απαιτήσεις και εμπορικές υποχρεώσεις, τα οποία προκύπτουν άμεσα από τις εργασίες του. Το Διοικητικό Συμβούλιο εξετάζει και εγκρίνει αρχές, για τη διαχείριση κάθε ενός από αυτούς τους κινδύνους, οι οποίοι συνοψίζονται πιο κάτω:

Κίνδυνοι που σχετίζονται με τις Επιχειρηματικές Δραστηριότητες

Οι δραστηριότητες του ομίλου εμφανίζουν κινδύνους, που μπορεί να προκύψουν από αρνητικά γεγονότα όπως, μεταξύ άλλων, ατυχήματα, τραυματισμούς και βλάβες σε πρόσωπα (εργαζόμενους ή/και τρίτους), βλάβες στο περιβάλλον, ζημιές σε εξοπλισμό και περιουσίες τρίτων. Όλα τα παραπάνω είναι πιθανόν, να προκαλέσουν καθυστερήσεις ή στην δυσμενέστερη περίπτωση, διακοπή εκτέλεσης εργασιών στα υπό εξέλιξη έργα. Λαμβάνονται βέβαια όλα τα απαραίτητα προληπτικά μέτρα, ώστε να αποφεύγονται τέτοιου είδους αρνητικά γεγονότα, αλλά παράλληλα συνάπτονται και τα ενδεδειγμένα ασφαλιστήρια συμβόλαια. Δεν μπορεί όμως να αποκλειστεί το ενδεχόμενο, το ύψος των υποχρεώσεων των εταιρειών του Ομίλου, από τέτοιου είδους αρνητικά γεγονότα, να υπερβαίνει τις ασφαλιστικές αποζημιώσεις που θα λάβει, με συνέπεια μέρος των εν λόγω προκύπτουσών υποχρεώσεων, να απαιτηθεί να καλυφθεί από τις εταιρείες του ομίλου.

Κίνδυνος επιτοκίου και συναλλαγματικός κίνδυνος

Οι δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου, αποτελούνται από τραπεζικά δάνεια και ομόλογα σε ευρώ και είναι όλες σε σταθερό επιτόκιο. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην Ελλάδα. Ως εκ τούτου, κίνδυνος για την ονομαστική αξία του χρέους από μεταβολές σε επιτόκια ή συναλλαγματικές ισοτιμίες δεν υφίσταται.

Πιστωτικός κίνδυνος

Μετά την ανεξαρτητοποίηση της ΤΡΑΙΝΟΣΕ, οι απαιτήσεις από πελάτες, έχουν λάβει σχεδόν «Μονοψωνιακό» χαρακτήρα, καθότι η πρώην θυγατρική, αποτελεί σχεδόν τον μοναδικό αγοραστή αγαθών και υπηρεσιών του ομίλου τουλάχιστον έως την είσοδο νέων operators. Το ύψος της συνολικής απαίτησης την 31/12/2017 ανέρχεται σε € 9,4 εκ. (2016: € 758,1 εκ). Οι απαιτήσεις του Οργανισμού από τη ΣΤΑ.ΣΥ ΑΕ ανέρχονται σε ποσό ευρώ 20.2 εκ. Λοιπές απαιτήσεις του Ομίλου από πελάτες ιδιωτικού τομέα ανέρχονται σε € 1.186 χιλ έναντι € 1.124 χιλ της προηγούμενης χρήσης. Τα διαθέσιμα του ομίλου είναι κατατεθειμένα σε ελληνικές εμπορικές τράπεζες και στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας διατηρείται πάντα σε χαμηλά επίπεδα, μέσω της διαθεσιμότητας επαρκών ταμειακών διαθεσίμων για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών του Ομίλου, και της εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου για την εξυπηρέτηση των χρηματοδοτικών αναγκών για τα δάνεια που έχει συνάψει μέχρι και το 2010.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθεται η ανάλυση του κινδύνου ρευστότητας του Ομίλου της 31.12.2017:

<i>Ποσά σε € '000</i>	Έως 1 έτος	Μεταξύ 1 και 2 ετών	Ο ΟΜΙΛΟΣ Μεταξύ 2 και 5 ετών	Από 5 έτη και πάνω	ΣΥΝΟΛΟ
Υποχρεώσεις από ομολογιακά και λοιπά τραπεζικά δάνεια	713.700	255.000	520.000	800.490	2.289.190
Λοιπές υποχρεώσεις	8.963.547	2.490	7.470	3.673	8.977.180
Σύνολο	9.677.247	257.490	527.470	804.163	11.266.370

Αντίστοιχα η ανάλυση του κινδύνου ρευστότητας του Ομίλου την 31.12.2016 έχει ως εξής:

<i>Ποσά σε € '000</i>	Έως 1 έτος	Μεταξύ 1 και 2 ετών	Ο ΟΜΙΛΟΣ Μεταξύ 2 και 5 ετών	Από 5 έτη και πάνω	ΣΥΝΟΛΟ
Υποχρεώσεις από ομολογιακά και λοιπά τραπεζικά δάνεια	615.000	713.700	775.000	800.490	2.904.190
Λοιπές υποχρεώσεις	8.113.182	2.490	7.470	7.004	8.130.146
Σύνολο	8.728.182	716.190	782.470	807.494	11.034.336

(Γ) ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ 2018

Η σημασία των σιδηροδρομικών μεταφορών στις σύγχρονες κοινωνίες είναι μεγάλη κυρίως για λόγους περιβαλλοντικούς, ασφάλειας και οικονομίας.

Στο πλαίσιο αυτό ακολουθώντας το όραμα της εταιρείας όπως έχει διατυπωθεί στο επιχειρησιακό σχέδιο και την δήλωση αποστολής του Διοικητικού Συμβουλίου της 29^{ης} Μαρτίου 2016, ο Ο.Σ.Ε. καλείται να υλοποιήσει τους στρατηγικούς του στόχους οι οποίοι, μεσοπρόθεσμα έχουν καθοριστεί ως εξής:

1. Οικονομική Βιωσιμότητα

- Αύξηση εσόδων από τη διαχείριση υποδομής και μείωση δαπανών για διατήρηση μηδενικών αποτελεσμάτων προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων (EBITDA)
- Μείωση Λειτουργικού Κόστους.
- Καθορισμός Πλαισίου τελών χρήσης υποδομής

Αύξηση Εσόδων από τη διαχείριση υποδομής και μείωσης δαπανών για τη διατήρηση μηδενικών αποτελεσμάτων προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων (EBITDA).

- Διαγραφή του χρέους του ΟΣΕ προς το Δημόσιο
- Λογιστική μεταφορά επιχορηγήσεων ΠΔΕ σε μελλοντικά έσοδα
- Αύξηση χρήσης σιδηροδρομικής υποδομής
- Λειτουργική εκμετάλλευση Κέντρου Διαλογής Θριασίου Πεδίου
- Πώληση άχρηστου και πλεονάζοντος σιδηροδρομικού υλικού γραμμής
- Τροποποίηση Ν.4199/2013 για την αύξηση εσόδων του ΟΣΕ

Μείωση Λειτουργικού Κόστους

- Δημιουργία πληροφοριακού συστήματος προγνωστικής συντήρησης
- Δημιουργία ηλεκτρονικού αρχείου υποδομών
- Δίκτυο σταθμών μέτρησης θερμοκρασίας αέρος – σιδηροτροχιάς

Καθορισμός Πλαισίου τελών χρήσης υποδομής

- Επανεξέταση μεθόδου υπολογισμού του άμεσου κόστους για τη χρέωση της χρήσης της Σιδηροδρομικής Υποδομής (Τέλη Υποδομής)

2. Βελτίωση ποιότητας στη διαχείριση της υποδομής και της κυκλοφορίας μέσω

- Βελτίωσης της αποδοτικότητας των υπηρεσιών της διαχείρισης υποδομής και κυκλοφορίας
- Εισαγωγής νέων σύγχρονων υπηρεσιών

Βελτίωσης της αποδοτικότητας των υπηρεσιών της διαχείρισης υποδομής και κυκλοφορίας

- Επέκταση συστήματος ολοκληρωμένης διαχείρισης αποθεμάτων
- Βελτίωση της ποιότητας των προσφερόμενων υπηρεσιών και μείωση του κόστους από την ολοκλήρωση των νέων έργων υποδομής
- Βελτίωση των Υπηρεσιών της συντήρησης της Υποδομής για την ασφάλεια και την ποιότητα του Ελληνικού Σιδηροδρομικού Δικτύου
- Ανάταξη του υφιστάμενου σιδηροδρομικού δικτύου
- Συντήρηση του υφιστάμενου σιδηροδρομικού δικτύου
- Σύμβαση για μελέτες αποκατάστασης προβλημάτων και ζημιών του υποσυστήματος υποδομής
- Καθορισμός κανονισμών, προδιαγραφών, οδηγιών, διαδικασιών για τη βελτίωση της αποδοτικότητας
- Διεξαγωγή ελέγχων διαχείρισης κυκλοφορίας
- Προσλήψεις προσωπικού πέρα των ήδη προγραμματισμένων
- Συμφωνία Πλαίσιο για Αναπτυξιακές Μελέτες και Τεχνικές Μελέτες μικρής κλίμακας.
- Μελέτες για την αναβάθμιση και ανάπτυξη του Σιδηροδρομικού Δικτύου.
- Ενίσχυση της διαχειριστικής ικανότητας του ΟΣΕ και της ΕΡΓΟΣΕ και εκπαίδευση προσωπικού.

Εισαγωγής νέων σύγχρονων υπηρεσιών

- Εισαγωγή νέων σύγχρονων υπηρεσιών
- Προηγμένα Συστήματα Εξυπηρέτησης Επιβατών στους σταθμούς του ΟΣΕ με την χρήση ΤΠΕ
- Αναβάθμιση και συντήρηση καταγραφικού μηχανήματος γραμμής

3. Βελτίωση της Εσωτερικής Αποδοτικότητας και των Επιχειρησιακών Διαδικασιών

- Βελτίωση Αποδοτικότητας Ανθρώπινου Δυναμικού
- Βελτίωση οργανωτικής και διαδικαστικής αποτελεσματικότητας σύμφωνα με το Εθνικό και Ευρωπαϊκό κανονιστικό πλαίσιο
- Εισαγωγή νέων τεχνολογιών

Βελτίωση Αποδοτικότητας Ανθρώπινου Δυναμικού

- Παροχή επιμόρφωσης και σχεδιασμός πλάνου εκπαίδευσης

Βελτίωση οργανωτικής και διαδικαστικής αποτελεσματικότητας σύμφωνα με το Εθνικό και Ευρωπαϊκό κανονιστικό πλαίσιο

- Βελτίωση της αποτελεσματικότητας της λειτουργίας εσωτερικού ελέγχου
- Υλοποίηση νέας πολιτικής προμηθειών
- Παροχή Λύσης Backup καθώς και Εφεδρικής Υποδομής Καταστροφών (Disaster Recovery Site)
- Σύστημα TAF/TAP
- Αξιολόγηση του οργανογράμματος - Τροποποίηση
- Καθορισμός Νομικού Πλαισίου για τη λειτουργία των Σιδηροδρομικών Μεταφορών στην Ελληνική
- Επικράτεια
- Προμήθεια, παραμετροποίηση και θέση σε λειτουργία Πληροφοριακού Συστήματος Μισθοδοσίας και Διαχείρισης Προσωπικού

Εισαγωγή νέων τεχνολογιών

- Μετάβαση των υποδομών και συστημάτων του ΟΣΕ σε περιβάλλον Public Cloud

- Ψηφιοποίηση και Τεκμηρίωση φακέλων εγγράφων

4. Εκπλήρωση των Κανονιστικών Απαιτήσεων για τη Σιδηροδρομική Αγορά

- Πιστοποίηση Έργων
- Αναμόρφωση Κανονιστικού Πλαισίου Κυκλοφορίας
- Βελτίωση επίδοσης σιδηροδρομικού δικτύου

Πιστοποίηση Έργων

- Πιστοποίηση έργων – Συμμόρφωση με Ευρωπαϊκές και Εθνικές κανονιστικές απαιτήσεις.
- Συμμόρφωση δικτύου και έργων με τις απαιτήσεις Διαλειτουργικότητας.
- Δημιουργία Μητρώου Σιδηροδρομικής Υποδομής.
- Ολοκλήρωση και εφαρμογή σχεδίου διαχείρισης ασφάλειας

Αναμόρφωση Κανονιστικού Πλαισίου Κυκλοφορίας

- Αναμόρφωση / εκσυγχρονισμός πλαισίου κανόνων κυκλοφορίας
- Δήλωση Δικτύου

Βελτίωση επίδοσης σιδηροδρομικού δικτύου

- Σύστημα ενθάρρυνσης επιδόσεων

Το πλαίσιο των δράσεων που περιγράφεται ανωτέρω, εκπορεύεται από τις διατάξεις του Ν.3891/2010 και εξειδικεύεται επαρκώς από πλευράς χρονοδιαγράμματος, πόρων και οικονομικών στοιχείων στο προταθέν Επιχειρησιακό Σχέδιο του ΟΣΕ ετών 2017 – 2021, το οποίο αναμένεται και σύντομα θα παρουσιαστεί.

Το 2018 θα αποτελέσει το έτος κατά το οποίο θα συνεχιστούν οι ανωτέρω δράσεις, με στόχο την αναδιάρθρωση και τον εκσυγχρονισμό του ΟΣΕ σε οικονομικό, θεσμικό και λειτουργικό επίπεδο. Η εκτίμηση της εταιρείας είναι ότι μέσο-μακροπρόθεσμα οι σιδηροδρομικές μεταφορές θα ακολουθήσουν ανοδική πορεία με θετική επίδραση στον κύκλο εργασιών της εταιρείας λόγω αφενός την οικονομικής ανάπτυξης από το 2016, αλλά κυρίως από την ολοκλήρωση των έργων του επενδυτικού προγράμματος του Οργανισμού και την παράλληλη ολοκλήρωση των υπολοίπων έργων ανάταξης, τα οποία σταδιακά θα παραδίδονται σε εκμετάλλευση.

Το 2017 εκδόθηκε η απόφαση της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής περί κρατικών ενισχύσεων. Με την απόφαση αυτή έγινε αποδεκτό ότι τα μέτρα που λήφθηκαν για την αναδιάρθρωση του ΟΣΕ (διαγραφή χρέους, μετάταξη προσωπικού, κλπ) είναι σύμφωνα με την ευρωπαϊκή νομοθεσία περί κρατικών ενισχύσεων. Όπως δήλωσε μεταξύ άλλων η αρμόδια επιτροπή «τα μέτρα θα βοηθήσουν τις δύο δημόσιες σιδηροδρομικές εταιρείες να γίνουν πιο αποδοτικές και να παρέχουν καλύτερες υπηρεσίες στους Έλληνες επιβάτες και εταιρικούς πελάτες. Αυτό ταιριάζει στο ευρύτερο πλαίσιο των Ελληνικών προσπάθειών αποκατάστασης της ανταγωνιστικότητας της Ελληνικής οικονομίας επίτευξης σημαντικής ανάπτυξης» Εκτενέστερη αναφορά γίνεται στην σημείωση 41.

(Δ) ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ 2017 (βάσει ν.4403/2016)

Η ιστορία των ελληνικών σιδηροδρόμων, συμβαδίζει με την ιστορία του νεότερου ελληνικού κράτους. Η ιστορία των σιδηροδρόμων τα τελευταία 40 χρόνια στην Ελλάδα, ταυτίζεται με τον ΟΣΕ.

Ο ΟΣΕ είναι ένας Οργανισμός παροχής υπηρεσιών διαχείρισης και εκμετάλλευσης της Εθνικής Σιδηροδρομικής Υποδομής, εκτέλεσης των αναπτυξιακών έργων υποδομής μέσω της θυγατρικής της εταιρείας ΕΡΓΟΣΕ.

Όραμα του είναι η ανάδειξη του εθνικού σιδηροδρομικού δικτύου, το οποίο αποτελεί ουσιαστικό και αναπόσπαστο τμήμα των διευρωπαϊκών δικτύων, καθώς και η ανάπτυξή του, ώστε να εξασφαλίζει τη γρήγορη, ασφαλή, άνετη και αξιόπιστη μεταφορά επιβατών και εμπορευμάτων, με σεβασμό στο περιβάλλον και συμβολή στην περιφερειακή, οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της χώρας.

Ο ΟΣΕ ιδρύθηκε το 1970 και ανήκει εξ ολοκλήρου στο Ελληνικό Δημόσιο. Είναι Δημόσια Επιχείρηση Κοινής Ωφέλειας με έδρα την Αθήνα. Λειτουργεί με πλήρη διοικητική, νομική και οικονομική αυτοτέλεια υπό την εποπτεία του Κράτους. Ο ΟΣΕ Α.Ε. αποτελεί τον Διαχειριστή της Εθνικής Σιδηροδρομικής Υποδομής, βάσει του Ν. 3891/10.

Ο Όμιλος ΟΣΕ Α.Ε., αποτελείται:

- Από την Μητρική Εταιρεία (Ο.Σ.Ε. Α.Ε.), στην οποία ενσωματώθηκε στα τέλη του 2010, σύμφωνα με το νέο νομικό πλαίσιο, η πρώην θυγατρική Ε.ΔΙ.Σ.Υ. Α.Ε. (πρώην Διαχειριστής της Υποδομής). Η μητρική εταιρεία καθορίζει τη συνολική στρατηγική και διαχειρίζεται την εθνική σιδηροδρομική υποδομή.
- Την ΕΡΓΟΣΕ Α.Ε., που διαχειρίζεται το μεγαλύτερο μέρος των σε εξέλιξη ή προς ανάθεση έργων εκσυγχρονισμού της σιδηροδρομικής υποδομής που συγχρηματοδοτούνται από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή αμιγώς από εθνικούς πόρους.

Σκοπός του Ομίλου ΟΣΕ αποτελεί:

- Η διαχείριση και η εκμετάλλευση της Εθνικής Σιδηροδρομικής Υποδομής όπως αυτή ορίζεται στην περίπτωση 3 του άρθρου 3 του Ν.4408/2016.
- Η κατασκευή νέας Σιδηροδρομικής Υποδομής, καθώς και η συντήρηση και η λειτουργία της υφιστάμενης υποδομής.
- Η διαχείριση των συστημάτων ρύθμισης και ασφάλειας της σιδηροδρομικής κυκλοφορίας,
- Η ίδρυση και λειτουργία σχολών ή εκπαιδευτικών κέντρων οποιασδήποτε φύσεως, για την παροχή εκπαίδευσης προς οποιοδήποτε πρόσωπο.
- Η άσκηση κάθε αρμοδιότητας που προβλέπεται από την εθνική και από την κοινοτική νομοθεσία για τον διαχειριστή Σιδηροδρομικής Υποδομής, καθώς και κάθε άλλης, συναφούς προς τα παραπάνω, δραστηριότητας, έστω και μη ρητώς προβλεπόμενη από το παρόν καταστατικό, πλην όμως πρόσφορη για την επίτευξη των σκοπών του.

Σημαντικά σημεία – σταθμοί στην ιστορία του ΟΣΕ:

Η εξέλιξη του σιδηροδρόμου στη χώρα μας είναι παράλληλη με την εξέλιξη του Ελληνικού Κράτους. Τα κυριότερα γεγονότα – σταθμοί που συνθέτουν την ιστορική πορεία των σιδηροδρόμων στην Ελλάδα είναι:

1869: Γίνονται τα επίσημα εγκαίνια για την έναρξη των δρομολογίων μεταξύ Θησείου – Πειραιά.

1882: Συστήνεται η ανώνυμη μετοχική εταιρεία με την επωνυμία «Σιδηρόδρομοι Αθηνών – Πειραιώς –Πελοποννήσου» (ΣΠΑΠ), με έδρα την Αθήνα.

1884: Εγκαινιάζεται επίσημα ο Θεσσαλικός Σιδηρόδρομος με πρώτο δρομολόγιο από το Βόλο στη Λάρισα.

1890: Ιδρύεται η εταιρεία Σιδηροδρόμου Βορειοδυτικής Ελλάδος (ΣΒΔΕ) με έναρξη της λειτουργίας της γραμμής Μεσολογγίου – Αργινίου.

1896: Εγκαινιάζεται η λειτουργία του πρώτου και μοναδικού οδοντωτού σιδηρόδρομου στην Ελλάδα, ο οποίος ξεκινά από τον σιδηροδρομικό σταθμό του Διακοπτού και ακολουθεί το φαράγγι του Βουραϊκού.

1920: Ιδρύεται το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Σιδηρόδρομοι Ελληνικού Κράτους» (ΣΕΚ), με στόχο την ενοποίηση και ανασυγκρότηση όλων των μέχρι τότε λειτουργούντων περιφερειακών σιδηροδρόμων του Ελληνικού Κράτους.

1965: Ολοκληρώνεται η ενσωμάτωση των υφιστάμενων μέχρι τότε σιδηροδρομικών δικτύων στους Σιδηροδρόμους του Ελληνικού Κράτους (ΣΕΚ) και έτσι η χώρα αποκτά για πρώτη φορά ένα ενιαίο σιδηροδρομικό δίκτυο.

1970: Ιδρύεται ο «Οργανισμός Σιδηροδρόμων Ελλάδος» (ΟΣΕ) με σκοπό την ενιαία οργάνωση, εκμετάλλευση και ανάπτυξη των σιδηροδρομικών μεταφορών.

1972: Εγκαινιάζεται το νέο ιδιόκτητο Μέγαρο του ΟΣΕ στην οδό Καρόλου 1 (συνολικής επιφάνειας 15.400 m²) που αποτελεί την έδρα του Οργανισμού.

1997: Εγκαινιάζεται η λειτουργία της πρώτης ηλεκτροκινούμενης σιδηροδρομικής γραμμής μεταξύ Θεσσαλονίκης Ειδομένης.

2004: Εγκαινιάζεται ο πρώτος αμιγής προαστιακός σιδηρόδρομος.

2010: Ολοκληρώνεται η συγχώνευση με απορρόφηση της ΕΔΙΣΥ Α.Ε. από τον Ο.Σ.Ε. Ο ΟΣΕ γίνεται ο μοναδικός διαχειριστής της σιδηροδρομικής υποδομής (ν.3891/2010) και αρχίζει η υλοποίηση ενός μεγάλου προγράμματος αναδιοργάνωσής του με στόχο τον εξορθολογισμό των δαπανών του.

2013: Ανάπτυξη Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας καθώς και Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης κατά τα Διεθνή Πρότυπα ISO 9001 και 14001 αντίστοιχα.

2014: Ο ΟΣΕ Α.Ε. αναπτύσσει και εφαρμόζει ένα αποτελεσματικό Σύστημα Διαχείρισης Ασφάλειας για όλες τις δραστηριότητες του.

2016: Απελευθερώνεται η σιδηροδρομική αγορά καθώς ενσωματώθηκε η σχετική Κοινοτική Οδηγία 34 μέσω του Νόμου 4408.

2017: Υπογραφή σύμβασης με την Rail Cargo - Goldair για την κυκλοφορία των εμπορευματικών τρένων της στο δίκτυο του ΟΣΕ, με την οποία άρχισε και επίσημα η απελευθέρωση της αγοράς των σιδηροδρομικών μεταφορών στην Ελλάδα, θέτοντας τα θεμέλια για την μετεξέλιξη της χώρας σε διεθνές διαμετακομιστικό κέντρο.

Το Δίκτυο του ΟΣΕ

Πληροφοριακά Στοιχεία

Το σημερινό δίκτυο ανέρχεται σε 2.558 km (γραμμές σε εκμετάλλευση), εκ των οποίων το 70% αφορά γραμμή κανονικού εύρους (1435 mm), όπως είναι καθιερωμένο την Ευρώπη, αλλά και διεθνώς. Το δίκτυο διαχωρίζεται στις εξής τέσσερις κατηγορίες (σύμφωνα με το Ν. 3891/2010):

- i. Ενεργό
- ii. Υπό κατασκευή
- iii. Σε προσωρινή αναστολή λειτουργίας
- iv. Καταργημένο

Το Σιδηροδρομικό Δίκτυο γεωγραφικά είναι διαχωρισμένο σε τρεις περιφέρειες:

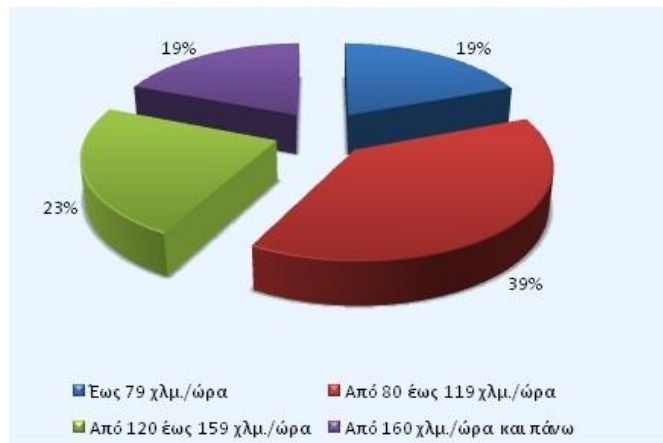
- Αθηνών
- Πελοποννήσου
- Μακεδονίας – Θράκης

Η ηλεκτροκίνηση στο δίκτυο του ΟΣΕ ξεκίνησε με το τμήμα Θεσσαλονίκη – Ειδομένη τον Μάιο του 1999. Σήμερα σύμφωνα με τα στοιχεία της Δήλωσης Δικτύου, ηλεκτροδοτούνται τα τμήματα:

- Δομοκός - Λάρισα
- Λάρισα – Πλατύ
- Πλατύ – Θεσσαλονίκη
- Θεσσαλονίκη – Ειδομένη, καθώς και
- τμήματα του Προαστιακού Σιδηροδρόμου.

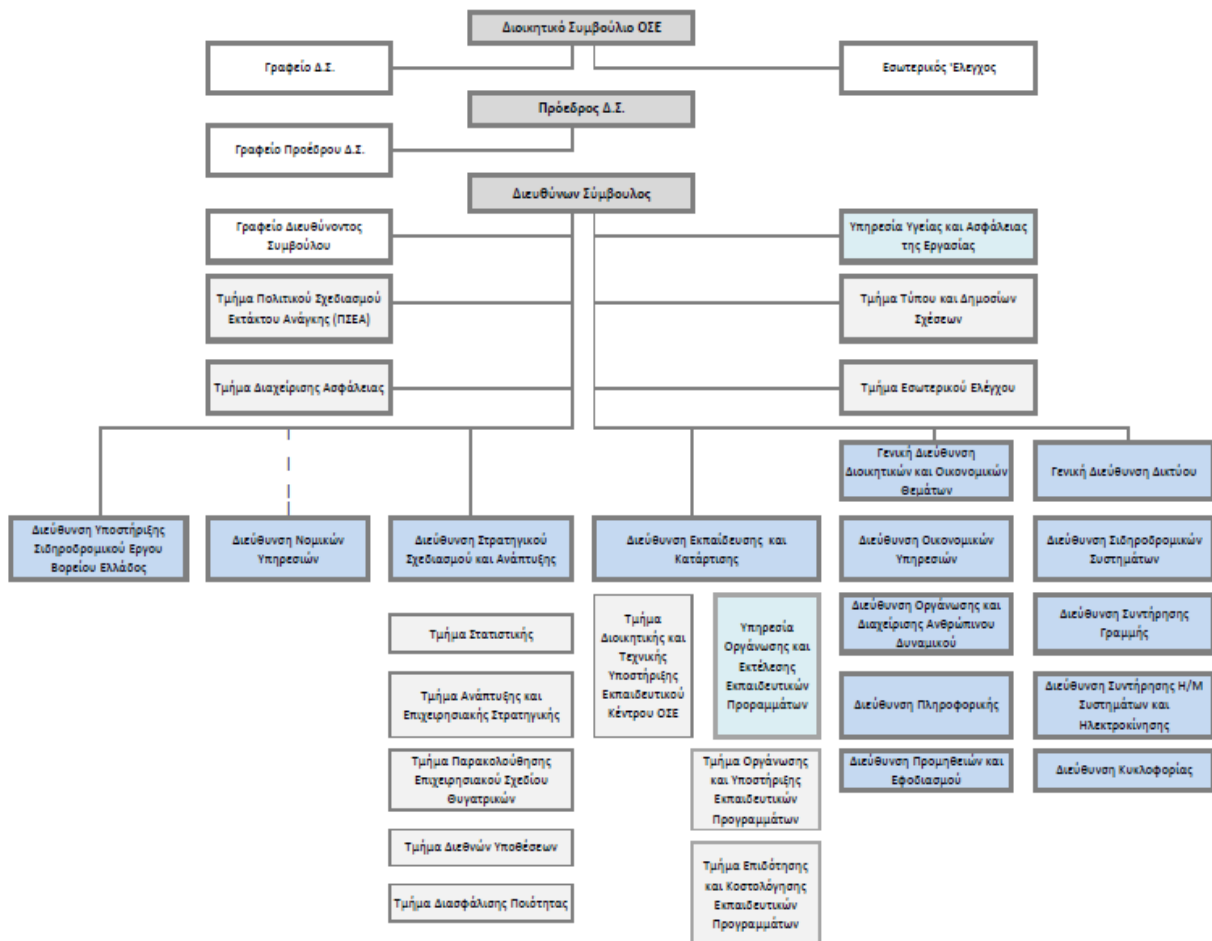
Η ταξινόμηση των γραμμών με βάση την επιτρεπόμενη ταχύτητα για το 2017 απεικονίζεται ως ακολούθως:

Ταξινόμηση γραμμών με βάση την ανωτάτη επιτρεπόμενη ταχύτητα

Η Οργανωτική Δομή

Η οργανωτική δομή του ΟΣΕ κατά την 31/12/2017 απεικονίζεται ως ακολούθως:

Διαχείριση Συστημάτων

Η Διοίκηση του ΟΣΕ, προκειμένου να εξασφαλίζεται η συνεχιζόμενη καταλληλότητα, επάρκεια και αποτελεσματικότητα του Ενιαίου Διαχειριστικού Συστήματος (ΕΔΣ) του Οργανισμού ώστε να εφαρμόζονται οι Πολιτικές του Οργανισμού και να επιτυγχάνονται οι καθορισμένοι αντικειμενικοί σκοποί, έχει αναθέσει αρμοδιότητες και ευθύνες για να:

- διασφαλίζεται ότι το σύστημα διαχείρισης συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις των προτύπων,

- διασφαλίζεται ότι οι διεργασίες παράγουν τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα,
- γίνονται οι αναφορές, ειδικότερα προς τη Διοίκηση, για τις επιδόσεις του συστήματος διαχείρισης και τις ευκαιρίες βελτίωσης,
- διασφαλίζεται ότι διατηρείται η ακεραιότητα του συστήματος διαχείρισης όταν σχεδιάζονται και υλοποιούνται αλλαγές

Παράλληλα έχει συσταθεί ομάδα Ποιότητας & Περιβάλλοντος για την ανασκόπηση του ΕΔΣ, η οποία αποτελείται από τους:

- Εκπρόσωπο Διοίκησης (Δ/ντης ΔΙΣΣΑ)
- Υπεύθυνο Διαχείρισης Ποιότητας
- Υπεύθυνο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης
- Εκπροσώπους των Διευθύνσεων της Γενικής Δ/νσης Δικτύου (ΔΙΣΣΥ, ΔΙΣΥΓ, ΔΙΣΗΣΗΚ, ΔΚ)
- Εκπροσώπους των Διευθύνσεων της Γενικής Δ/νσης Διοικητικών και Οικονομικών θεμάτων (ΔΟΥ, ΔΟΔΑΔ, ΔΙΠΕΦ, ΔΙΠΛ)
- Εξωτερικούς συνεργάτες που ανέπτυξαν και υποστηρίζουν την εφαρμογή του ΕΔΣ

Επίσης, εφόσον κριθεί από τη διοίκηση του Οργανισμού, ότι μπορεί οποιοσδήποτε άλλος να συνεισφέρει εποικοδομητικά στο έργο της ομάδας, συμπεριλαμβάνεται στην Ομάδα.

Η Ομάδα Ποιότητας & Περιβάλλοντος εξετάζει σε τακτά χρονικά διαστήματα την πρόοδο των δραστηριοτήτων του Οργανισμού και τυχόν προβλήματα που άπτονται του Ενιαίου Συστήματος Διαχείρισης με βάση τα στοιχεία που συγκεντρώνονται. Επίσης, προβαίνει στην αξιολόγηση των ευκαιριών για βελτίωση και της τυχόν ανάγκης για αλλαγές στο ΕΔΣ καθώς επίσης στην εφαρμοζόμενη Πολιτική για την Ποιότητα & το Περιβάλλον.

Συμμετοχές σε συνέδρια και εκθέσεις

Η συμμετοχή του ΟΣΕ στη διεθνή σκηνή για την παρακολούθηση των διεθνών εξελίξεων σε ότι αφορά σιδηροδρομικές μεταφορές συνεχίστηκε και κατά τη διάρκεια του 2017. Στόχος ήταν η ενεργός συμμετοχή του ΟΣΕ στα βασικά διεθνή fora που ασχολούνται με πολιτική σχεδιασμού μεταφορών καθώς και με δραστηριότητες και συντονισμό διαχειριστών σιδηροδρομικής υποδομής.

Συμμετοχή στην 82^η Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης

Με επιτυχία ολοκληρώθηκε η παρουσία του ΟΣΕ στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης για το 2017, με την αρωγή του Συλλόγου Φίλων Σιδηροδρόμου.

Για τις ανάγκες του περιπτέρου του ΟΣΕ ανασκευάστηκε και εκτέθηκε σε ειδικό χώρο η βασιλική άμαξα Θεσσαλικών Σιδηροδρόμων, η οποία αναπαλαιώθηκε από την Ε.Ε.Σ. Σ.Τ.Υ (Ελληνική Εταιρεία Συντήρησης Σιδηροδρομικού Τροχαίου Υλικού) και παρουσιάστηκε για πρώτη φορά στην 82η Δ.Ε.Θ.

Καταχωρήσεις στον ξένο Τύπο (Foreign Affairs & Foreign Policy)

Στο πλαίσιο της εξωστρέφειας του Οργανισμού και με γνώμονα την ευρύτερη προσπάθεια να επικοινωνηθούν και να γνωστοποιηθούν τα νέα δεδομένα στις εγχώριες Υποδομές και στα Logistics, πραγματοποιήθηκαν καταχωρήσεις στον ξένο οικονομικό και επιχειρηματικό τύπο. Η αρθρογραφία αφορούσε στην ενημέρωση των εξειδικευμένων αναγνωστών του περιοδικού σχετικά με τις νέες προοπτικές του Ελληνικού Σιδηροδρόμου και του ΟΣΕ ειδικότερα.

Η Εταιρική Υπευθυνότητα στον Όμιλο ΟΣΕ

Οι προτεραιότητες ανάπτυξης του Τομέα των σιδηροδρόμων στην Ελλάδα είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με το Όραμα του Ομίλου ΟΣΕ, που είναι να αναπτύξει μια σύγχρονη υποδομή για την παροχή υπηρεσιών σιδηροδρομικών μεταφορών, προωθώντας το εθνικό σιδηροδρομικό δίκτυο ως ένα ουσιαστικό και αναπόσπαστο τμήμα των διευρωπαϊκών δικτύων.

Παράλληλα, ο Όμιλος επιδιώκει να ικανοποιεί την ανάγκη των πολιτών και των επιχειρήσεων για γρήγορη, ασφαλή, άνετη και οικονομικά αποδοτική μεταφορά των επιβατών και των εμπορευμάτων, δημιουργώντας τις προϋποθέσεις για την περαιτέρω ανάπτυξη του δικτύου, προκειμένου να εξυπηρετήσει τις πιο απομακρυσμένες περιοχές της χώρας. Παράλληλα, επιδιώκει την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των σιδηροδρομικών υπηρεσιών, όχι μόνο στην ελληνική αλλά και στη διεθνή αγορά.

Η υπευθυνότητα αποτελεί συστατικό στοιχείο του τρόπου ανάπτυξης και λειτουργίας του Οργανισμού. Οι αρχές της Βιώσιμης ανάπτυξης ενσωματώνονται στον στρατηγικό σχεδιασμό του ΟΣΕ, ο οποίος διαμορφώνεται εντός του πλαισίου

που ορίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση για την ανάπτυξη των ευρωπαϊκών σιδηροδρόμων κατά υψηλή προτεραιότητα και σε μεσο-μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα.

Οι βασικές στρατηγικές κατευθύνσεις του ΟΣΕ περιλαμβάνουν:

- Οικονομική Βιωσιμότητα
- Βελτίωση Ποιότητας Υπηρεσιών, Διαχείρισης Υποδομής και Κυκλοφορίας
- Βελτιστοποίηση της Εσωτερικής Αποτελεσματικότητας και των Επιχειρησιακών Διαδικασιών
- Εκπλήρωση των Κανονιστικών Απαιτήσεων για την Απελευθέρωση της Σιδηροδρομικής Αγοράς
- Βελτίωση της στρατηγικής τοποθέτησης στην αγορά των μεταφορών
- Επίτευξη ικανοποιητικού βαθμού επίδοσης των σιδηροδρομικών συστημάτων
- Διασφάλιση οικονομικών πόρων για υποδομές και τεχνολογικό εξοπλισμό
- Χρήση σύγχρονων Πληροφοριακών Συστημάτων (εφαρμογή ERP κ.λ.π.)
- Σχεδιασμό και υλοποίηση επενδύσεων, χωρίς καθυστερήσεις, σε λογικό κόστος και ποιότητα
- Ανάπτυξη ανταγωνιστικής επιχειρηματικής πολιτικής
- Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού
- Αναβάθμιση και προστασία του περιβάλλοντος
- Ενίσχυση της διασυννοριακής συνεργασίας και ανάπτυξης.

Με βάση το στρατηγικό πλάνο του Οργανισμού, οι δράσεις και τα προγράμματα που αναπτύσσονται και υλοποιούνται αφορούν τις ακόλουθες περιοχές ή άξονες εταιρικής υπευθυνότητας:

- ✓ Ποιοτικές υπηρεσίες και ασφαλές σύστημα μεταφορών
- ✓ Υπευθυνότητα για τους εργαζόμενους
- ✓ Φροντίδα για το περιβάλλον
- ✓ Συμβολή στον πολιτισμό και στην κοινωνία.

Συμμέτοχοι / Ενδιαφερόμενα μέρη

Ως Συμμέτοχοι ή Ενδιαφερόμενα Μέρη προσδιορίζονται τα φυσικά πρόσωπα ή οργανισμοί που μπορεί να επηρεάζουν, να επηρεάζονται ή να θεωρούν ότι επηρεάζονται από μια απόφαση ή μια δραστηριότητα και γενικά από την επιχειρηματική λειτουργία του ΟΣΕ. Η επικοινωνία και συνεργασία με τους συμμετόχους έχει ιδιαίτερη σημασία για τον Οργανισμό. Ειδικότερα, οι συμμετόχοι ή ενδιαφερόμενα μέρη του ΟΣΕ είναι οι εξής:

- Διοικητικό Συμβούλιο
- Μέτοχοι
- Κράτος – Αρχές
 - ΡΑΣ
 - ΥΠΟΜΕ
 - ΥΠΕΝ
 - Διαχειριστικές Αρχές (Συγχρηματοδοτούμενων Έργων)
- Πελάτες
 - Σιδηροδρομικές Επιχειρήσεις
 - Επιβάτες κατά την παραμονή τους στους σταθμούς
 - Φορείς Ιδιωτικών Παρακαμπηρίων
- Εργαζόμενοι
- ΕΡΓΟΣΕ
- ΓΑΙΑΟΣΕ
- ΕΕΣΣΤΥ
- Εξωτερικοί Πάροχοι υλικών - υπηρεσιών
- Γειτονικές εγκαταστάσεις – κάτοικοι - τοπικές κοινωνίες
- ΟΤΑ
- UIC
- ERA
- ΕΛΣΤΑΤ
- Κάτοχοι απαλλοτριώσιμης/μένης γης έργων ΟΣΕ
- Χρήστες ΙΔ
- Καταστήματα εντός σταθμών
- ΔΕΚΟ των οποίων οι υποδομές εμπλέκονται με την Σιδηροδρ. Υποδομή

- ΜΜΕ

Οι προβληματισμοί, οι προσδοκίες και τα θέματα που απασχολούν τα Ενδιαφερόμενα Μέρη σε σχέση με τις δραστηριότητες του ΟΣΕ, απασχολούν και τον ίδιο τον Οργανισμό, λόγω της επίδρασης ή της πιθανής επίδρασής τους στην ικανότητα του Οργανισμού να παρέχει με συνέπεια προϊόντα και υπηρεσίες που ικανοποιούν τις απαιτήσεις του πελάτη και τις εφαρμοστέες νομοθετικές και κανονιστικές απαιτήσεις. Για το λόγο αυτό επιδιώκει με την αμφίδρομη επικοινωνία και τον διάλογο μαζί τους να βελτιώνεται στα σημεία που διαπιστώνει αδυναμία ικανοποίησής τους. Η επικοινωνία είναι συστηματική και πραγματοποιείται μέσω των αρμόδιων διευθύνσεων.

Οι απόψεις και οι ανάγκες των συμμετόχων του Οργανισμού λαμβάνονται υπόψη κατά το στρατηγικό σχεδιασμό δράσεων ανά άξονα Εταιρικής Υπευθυνότητας του ΟΣΕ.

Άξονας 1ος : Ποιοτικές υπηρεσίες και ασφαλές σύστημα μεταφορών

Στρατηγική προτεραιότητα του ΟΣΕ αποτελεί η ανάπτυξη και η διαχείριση μιας σύγχρονης σιδηροδρομικής υποδομής, με στόχο την ασφαλή μεταφορά επιβατών και εμπορευμάτων. Ο Οργανισμός έχει αναπτύξει και εφαρμόζει Πολιτική Ποιότητας, σύμφωνα με την οποία δεσμεύεται για τα ακόλουθα:

Δέσμευση ΟΣΕ:

- Να λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να διασφαλίσει την προστασία των επιβατών, των εργαζομένων και του κοινού κατά τη μετακίνησή τους με τροχαίο υλικό ή όταν βρίσκονται στους χώρους ευθύνης του.
- Να συμμορφώνεται πλήρως με τις σχετικές ισχύουσες νομοθετικές διατάξεις που αφορούν την ασφάλεια.
- Να βελτιώνει συνεχώς το Σύστημα Διαχείρισης της Ασφάλειας.

Βασικοί στόχοι του ΟΣΕ είναι:

- Να βελτιώνει την επίδοσή του σχετικά με την ασφάλεια.
- Να ελαχιστοποιεί, ή όπου είναι εφικτό να εξαλείφει, όλους τους κινδύνους που ενδέχεται να οδηγήσουν σε απώλεια ανθρώπινης ζωής, τραυματισμούς, φωτιές και εκτεταμένες καταστροφές στη σιδηροδρομική υποδομή, το τροχαίο υλικό ή το περιβάλλον.

Όλοι οι εργαζόμενοι έχουν την ασφάλεια ως πρώτη προτεραιότητα για την επιτυχή εκπλήρωση των καθηκόντων τους. Τα στελέχη του Οργανισμού σε όλα τα επίπεδα διοίκησης και επίβλεψης είναι υπεύθυνα στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, να πληρούν τις απαιτήσεις για ασφάλεια, καθώς και να εφαρμόζουν την πολιτική αυτή.

Ειδικότερα, ο ΟΣΕ:

- Παρέχει και κατανέμει κατάλληλους πόρους και μέσα ασφαλείας για τη μεταφορά επιβατών και εμπορευμάτων.
- Φροντίζει για την διατήρηση της σιδηροδρομικής ασφάλειας και τη συνεχή βελτίωσή της, λαμβάνοντας υπόψη την εξέλιξη της κοινοτικής νομοθεσίας και την τεχνική και επιστημονική πρόοδο, δίνοντας παράλληλα προτεραιότητα στην πρόληψη των ατυχημάτων.

- Φροντίζει για την ενίσχυση της παιδείας στα θέματα ασφάλειας και την ενσωμάτωσή τους στην λήψη αποφάσεων σε όλα τα επίπεδα, παρέχοντας καθοδήγηση προκειμένου να εξασφαλίζεται συνεχής βελτίωση.
- Εκπαιδεύει τους εργαζομένους και τους παροτρύνει να εργάζονται με υπεύθυνο τρόπο.
- Ενθαρρύνει τη συμμετοχή όλων των εργαζόμενων, ώστε να εξασφαλιστεί η εφαρμογή της πολιτικής ασφάλειας.
- Προάγει τη συνεργασία με τοπικές αρχές και οργανισμούς που ασχολούνται με τα θέματα ασφάλειας
- Αναπτύσσει διαδικασίες για την πρόληψη των κινδύνων στο σιδηροδρομικό δίκτυο.
- Καταρτίζει σχέδια ετοιμότητας για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, ώστε να ελαχιστοποιεί ενδεχόμενους κινδύνους ασφαλείας μεταφοράς εμπορευμάτων και επιβατών.
- Εφαρμόζει διαδικασία αναφοράς και έρευνας σε βάθος των συμβάντων προκειμένου να λαμβάνονται τα μέτρα εκείνα που θα εξαλείψουν την επανεμφάνισή τους στο μέλλον.
- Ανασκοπεί ετησίως την πολιτική του σε θέματα ασφάλειας και την επανεκδίδει σε περίπτωση που κριθεί αναγκαίο.
- Η συμμόρφωση με την πολιτική ασφάλειας είναι υποχρεωτική για όλους τους εργαζομένους, συνεργάτες και εργολάβους του Οργανισμού.

Σύστημα Διαχείρισης Ασφάλειας (ΣΔΑ)

Ο ΟΣΕ έχει τεκμηριώσει, αναπτύξει και εφαρμόσει ένα αποτελεσματικό Σύστημα Διαχείρισης της Ασφάλειας (ΣΔΑ), για όλες τις δραστηριότητές του.

Το Σύστημα Διαχείρισης της Ασφάλειας καλύπτει όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων του Οργανισμού, οι οποίες αφορούν στη διαχείριση της υποδομής, στη ρύθμιση της κυκλοφορίας καθώς και στην αλληλεπίδραση όλων των σιδηροδρομικών οργανισμών και του ΟΣΕ. Επίσης ενσωματώνει τους απαραίτητους κανονισμούς και τις συμφωνίες του Οργανισμού, ώστε να εξασφαλιστεί η ασφάλεια του Σιδηροδρόμου με τον καλύτερο τρόπο.

Ο γενικός στόχος του ΣΔΑ, είναι να ελαχιστοποιήσει τα Σιδηροδρομικά Συμβάντα. Παράλληλα με την εφαρμογή του εξασφαλίζεται η επίτευξη των Κοινών Στόχων Ασφαλείας (ΚΣΑ), των οποίων η 2^η δέσμη καθιερώθηκε με την Απόφαση 2012/226/ΕΕ της Επιτροπής της 23^{ης} Απριλίου 2012. Οι ΚΣΑ έχουν δημιουργήσει τα εργαλεία με τα οποία μπορεί να εκτιμάται το επίπεδο ασφάλειας και οι επιδόσεις των σιδηροδρομικών επιχειρήσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη-μέλη.

Το ΣΔΑ συμβάλλει στο:

- Να βελτιωθεί η συνολική απόδοση.
- Να υπάρξει επιχειρησιακή και λειτουργική αποτελεσματικότητα.
- Να ενισχυθούν οι σχέσεις με τους πελάτες του Οργανισμού και τη Ρυθμιστική Αρχή Σιδηροδρόμων.
- Να οικοδομηθεί στο προσωπικό μια σαφής παιδεία ασφάλειας.

Ειδικότερα, με την υιοθέτηση μιας δομημένης προσέγγισης στον σχεδιασμό και την εφαρμογή του ΣΔΑ, επιτυγχάνεται ενδεδειγμένη ανάλυση και διαχείριση των κινδύνων που σχετίζονται με τις δραστηριότητες του Οργανισμού, υπό όλες τις συνθήκες, λαμβάνοντας υπόψη και τις διασυνδέσεις με άλλους Σιδηροδρομικούς Φορείς (Σιδηροδρομικές Επιχειρήσεις, ΕΕΣΣΤΥ, ΕΡΓΟΣΕ, εργολάβοι που συντηρούν την υποδομή και τα συστήματα) στο σιδηροδρομικό σύστημα.

Η ορθή εφαρμογή του Συστήματος Διαχείρισης Ασφάλειας από τον ΟΣΕ είναι το βασικό στοιχείο επιτυχίας για ολόκληρο το κανονιστικό πλαίσιο της ασφάλειας, όπως προβλέπεται από την οδηγία για την ασφάλεια των σιδηροδρόμων, δεδομένου δε ότι αποτελεί την βάση επί της οποίας η Ρυθμιστική Αρχή Σιδηροδρόμων χορηγεί την έγκριση ασφάλειας.

Ο αποτελεσματικός έλεγχος της επικινδυνότητας για το Σιδηροδρομικό Σύστημα επιτυγχάνεται μόνο με τη συνέργεια τριών κρίσιμων παραγόντων:

1. Της τεχνικής διάστασης που αφορά τα σύγχρονα εργαλεία και τον εξοπλισμό που χρησιμοποιούνται,
2. Της ανθρώπινης διάστασης που αφορά τους ανθρώπους της «πρώτης γραμμής», με κατάλληλες δεξιότητες, συνεχή κατάρτιση και επαγρύπνηση
3. Της οργανωτικής διάστασης που αποτελείται από τις διαδικασίες και τις μεθόδους που συνδέουν το πολύπλοκο πλέγμα των απαιτούμενων ενεργειών.

Πολλά από τα στοιχεία του ΣΔΑ είναι κοινά με αντίστοιχα Διαχειριστικά Συστήματα για την Ποιότητα (ISO 9001) και το Περιβάλλον (ISO 14001) και ως εκ τούτου ο ΟΣΕ το έχει ενσωματώσει σε ένα Ενιαίο – Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης που καλύπτει όλες τις απαιτήσεις των επιμέρους συστημάτων. Έτσι,

δίνεται η δυνατότητα στη Διοίκηση να παρακολουθεί εποπτικά όλα τα συστήματα και να θέτει κοινούς και ουσιαστικούς στόχους βελτίωσης.

Εστίαση στον Πελάτη

Ο ΟΣΕ στηρίζεται στους πελάτες του και για το λόγο αυτό πρέπει να κατανοεί τις τρέχουσες και μελλοντικές ανάγκες τους, να ικανοποιεί τις απαιτήσεις και τις προσδοκίες τους. Εφαρμόζοντας την αρχή επικέντρωσης στον πελάτη, ο Οργανισμός διασφαλίζει ότι:

1. Προσδιορίζονται, είναι κατανοητές και ικανοποιούνται με συνέπεια οι απαιτήσεις του πελάτη και οι εφαρμοστέες νομοθετικές και κανονιστικές απαιτήσεις,
2. Οι ανάγκες και οι προσδοκίες αυτές κοινοποιούνται στο προσωπικό
3. Εντοπίζονται και αντιμετωπίζονται ή αξιοποιούνται οι απειλές και οι ευκαιρίες που μπορεί να επηρεάζουν την συμμόρφωση των υπηρεσιών καθώς και την ικανότητα του ΟΣΕ για την ενίσχυση της ικανοποίησης των πελατών
4. Εξασφαλίζεται μια ισορροπημένη προσέγγιση μεταξύ των αναγκών και των προσδοκιών των πελατών και των άλλων ενδιαφερομένων μερών (στελέχη, ανθρώπινο δυναμικό, εξωτερικοί συνεργάτες).
5. Διατηρείται η εστίαση στην ενίσχυση της ικανοποίησης των πελατών
6. Αξιολογείται η ικανοποίηση του πελάτη και αξιοποιούνται τα αποτελέσματα των μετρήσεων.

Φιλοσοφία συνεχούς βελτίωσης

Η συνεχής βελτίωση του ΕΔΣ και της επίδοσης του Οργανισμού αποτελεί δέσμευση και σταθερό αντικειμενικό σκοπό. Η εφαρμογή της αρχής της συνεχούς βελτίωσης οδηγεί στις παρακάτω ενέργειες:

- Η συνεχής βελτίωση των υπηρεσιών, των διεργασιών και των συστημάτων που εφαρμόζει ο Οργανισμός αποτελεί κοινό στόχο για όλο τους εργαζόμενους
- Χρήση μεθοδολογίας αξιολόγησης συγκριτικών πλεονεκτημάτων που προκύπτουν από μελέτες εξωτερικού ανταγωνισμού και εσωτερικού "συναγωνισμού" για την αναγνώριση περιοχών πιθανής βελτίωσης,
- Εφαρμογή προληπτικών ενεργειών.
- Παροχή κατάλληλης επιμόρφωσης και εκπαίδευσης προσωπικού, σε μεθόδους και εργαλεία συνεχούς βελτίωσης.
- Καθιέρωση μετρήσιμων στόχων για την παρακολούθηση και καθοδήγηση βελτιώσεων.

Σχέσεις αμοιβαίου οφέλους με προμηθευτές και συνεργάτες

Υπάρχει αλληλεξάρτηση ανάμεσα στον Οργανισμό και στους προμηθευτές-εξωτερικούς συνεργάτες της. Η καλλιέργεια σχέσεων αμοιβαίου οφέλους βοηθά και τα δύο μέρη να προσφέρουν το μέγιστο των ικανοτήτων τους, ώστε να αυξάνεται η αξία της επιχείρησης. Η εφαρμογή της αρχής των σχέσεων αμοιβαίου οφέλους με τους προμηθευτές-εξωτερικούς συνεργάτες οδηγεί στις παρακάτω ενέργειες:

- Αναγνώριση και επιλογή των σημαντικών προμηθευτών-εξωτερικών συνεργατών
- Επίτευξη ξεκάθαρης σχέσης συνεργασίας.
- Καθορισμός (συμφωνία) από κοινού ανάπτυξης και βελτίωσης προϊόντων και παρεχομένων υπηρεσιών.
- Δημιουργία σχέσεων οι οποίες εξισορροπούν τις βραχυπρόθεσμες απολαβές με τη μακροπρόθεσμη θεώρηση.
- Καθορισμός από κοινού ξεκάθαρης εικόνας των απαιτήσεων των πελατών.
- Ανταλλαγή πληροφοριών και μελλοντικών σχεδίων.
- Αναγνώριση των βελτιώσεων και επιτευγμάτων των προμηθευτών- εξωτερικών συνεργατών.

Άξονας 2ος : Υπευθυνότητα για τους εργαζόμενους

Το ανθρώπινο Δυναμικό αποτελεί τη βασικότερη παράμετρο επιτυχίας των αντικειμενικών σκοπών και στόχων του Οργανισμού. Η Διοίκηση αξιοποιεί τις δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού μέσα από την ενεργό συμμετοχή του. Η ενεργός συμμετοχή του ανθρώπινου δυναμικού προϋποθέτει:

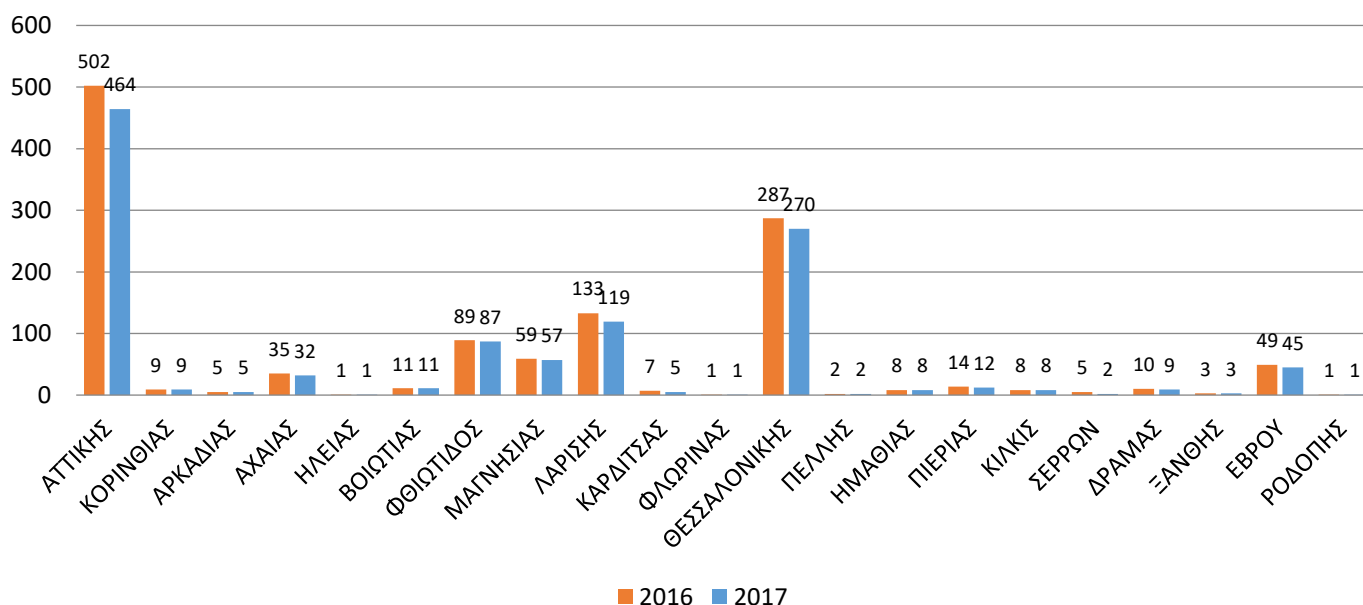
- Ανάληψη αρμοδιότητας και υπευθυνότητας στην επίλυση προβλημάτων.
- Συμμετοχή στην αναζήτηση και αξιοποίηση δυνατοτήτων για βελτίωση των επιδόσεων.
- Καινοτομία και δημιουργικότητα στην πορεία επίτευξης των αντικειμενικών σκοπών και στόχων.

- Άντληση ικανοποίησης από την εργασία του.

Ο ΟΣΕ απασχολεί σημαντικό αριθμό εργαζομένων σε πολλούς νομούς της χώρας. Ειδικότερα στοιχεία αναφορικά με την απασχόληση στον ΟΣΕ παρουσιάζονται ως ακολούθως:

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: Προσωπικό ανά φύλο						
	2016			2017		
	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο
Συνολικό Προσωπικό ανά φύλο	1.085	154	1.239	997	152	1.149
Ποσοστά ανά φύλο	88%	12%	100%	87%	13%	100%

Κατανομή Ανθρώπινου Δυναμικού ανά Γεωγραφική Περιφέρεια

Ηλικιακή κατανομή ανθρώπινου δυναμικού 2017			
	<30	30-50	51+
Άνδρες	0	164	833
Γυναίκες	0	79	73
Σύνολο	0	243	906

ΠΙΝΑΚΑΣ 3: Προσλήψεις / Αποχωρήσεις		
	2016	2017
Προσλήψεις	1	0
Αποχωρήσεις (σύνταξη, ανικανότητα, παραίτηση)	51	90

ΠΙΝΑΚΑΣ 4: Ποσοστά κινητικότητας εργαζομένων		
	2017	2016
Εισερχόμενοι (Συνολικός αριθμός εισερχομένων / σύνολο εργαζομένων 31.12)	0,00%	0,08%
Εξερχόμενοι (Συνολικός αριθμός εξερχομένων / σύνολο εργαζομένων 31.12)	7,83%	4,12%

Ηλικιακή κατανομή Δ.Σ 2017

	<30	30-50	51+
Άνδρες	1	1	2
Γυναίκες	0	1	1
Σύνολο	1	2	3

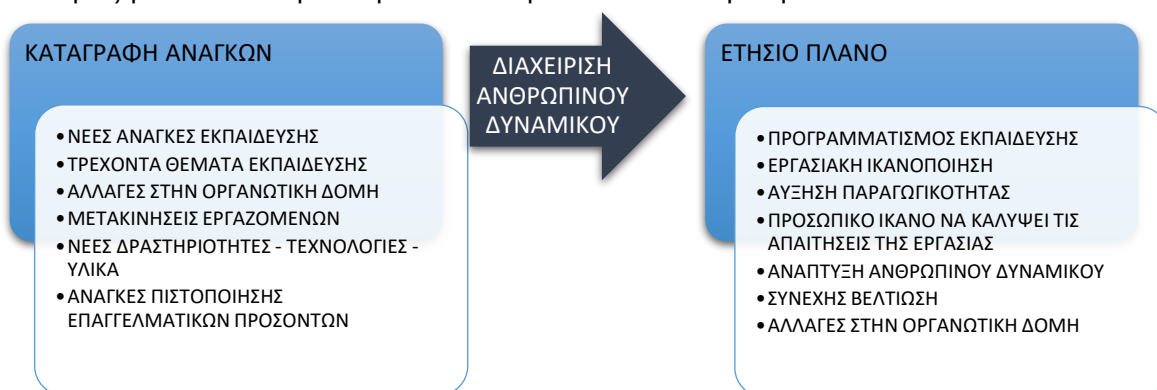
Εκπαίδευση Ανθρώπινου Δυναμικού

Στρατηγικής σημασίας προτεραιότητα για τον ΟΣΕ αποτελεί η βελτίωση και η ανάπτυξη των ικανοτήτων των εργαζομένων του. Σε αυτό το πλαίσιο η εκπαίδευση που παρέχεται είναι συστηματική και αφορά όλα τα επίπεδα. Σύμφωνα με σχετική διαδικασία ο Οργανισμός αναγνωρίζει συστηματικά τις εκπαιδευτικές ανάγκες των εργαζομένων και στη συνέχεια αποφασίζει για:

- την υλοποίηση προγραμμάτων εκπαίδευσης, και
- τον τρόπο τεκμηρίωσης της εκπαίδευσης κάθε εργαζόμενου έτσι, ώστε να εξασφαλίζεται ότι όλοι οι εργαζόμενοι επικαιροποιούν ή/και πιστοποιούν τις γνώσεις και τις ικανότητές τους προς αντιμετώπιση των διαχρονικά αυξανόμενων απαιτήσεων.

Ο καθορισμός των εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε ετήσια βάση αποτελεί σημαντικό παράγοντα της διαχείρισης των θεμάτων ανθρώπινου δυναμικού:

Οι ανάγκες για εκπαίδευση του προσωπικού προκύπτουν κατά βάση από:

- Ανακατανομή προσωπικού - ανάληψη νέων καθηκόντων
- Αλλαγή κανονιστικού πλαισίου (π.χ. ΤΠΔ)
- Προμήθεια νέου εξοπλισμού
- Νέα πληροφοριακά συστήματα
- Εξελίξεις που αφορούν τις τεχνολογίες για την υλοποίηση των εργασιών
- Θέματα υγείας & ασφάλειας στην εργασία
- Θέματα Διαχείρισης Ποιότητας και Περιβάλλοντος (πχ εσωτερικές επιθεωρήσεις, ανασκόπηση από την Διοίκηση, αντικειμενικοί σκοποί και στόχοι) και γενικότερα οργάνωσης του Οργανισμού
- Ανάγκες βελτίωσης του προσωπικού σύμφωνα, με αποτελέσματα αξιολογήσεων από τη Διοίκηση και ανασκοπήσεων του ΕΔΣ
- Επισκόπηση ικανοποίησης των πελατών
- Προτάσεις των ίδιων των εργαζομένων ή των Διευθυντών.

Με βάση τις προδιαγεγραμμένες ανάγκες των εργαζομένων του Οργανισμού σε εκπαίδευση-επιμόρφωση καταρτίζεται ετήσιο πρόγραμμα εκπαίδευσης από την Δ/ση Ανθρώπινου Δυναμικού. Παράλληλα, το προσωπικό συμμετέχει σε διαδικασία αξιολόγησης, με σκοπό την επιβεβαίωση της αποτελεσματικότητας της εκπαίδευσης.

Τα εκπαιδευτικά προγράμματα του ΟΣΕ αφορούν τρεις βασικές κατηγορίες:

A. Εκπαιδευτικά προγράμματα (ενδοεπιχειρησιακά)

Τα ενδοεπιχειρησιακά προγράμματα αφορούν εκπαιδεύσεις εργαζομένων που απαιτείται είτε να διαθέτουν άδεια εργασίας είτε εργάζονται σε σιδηροδρομικές σήραγγες και πρέπει να εκπαιδεύονται για τα σχετικά μέτρα ασφαλείας. Ειδικότερα:

A1. Κανονισμοί και Κανονιστικές Οδηγίες για την έκδοση / ανανέωση άδειας εργασίας σε ηλεκτροδοτούμενο δίκτυο.

Κατά το 2017 εκπαιδεύτηκαν 102 άτομα.

A2. Μέτρα Ασφάλειας κατά την εργασία σε σιδηροδρομικές σήραγγες.

B. Επιμορφωτικά σεμινάρια σε εξωτερικούς φορείς

Τα σεμινάρια αυτά υλοποιούνται από εξωτερικούς φορείς και οι εργαζόμενοι λαμβάνουν μέρος μετά από αίτησή τους.

Τα σεμινάρια αυτά συνήθως αφορούν τα ακόλουθα θέματα:

- Χρηματοοικονομικά
- Λογιστικά
- Διοικητικά / Νομικά
- Εφαρμογές Πληροφορικής

Γ. Ειδική εκπαίδευση Σιδηροδρομικού Κλάδου

Ο ΟΣΕ, ως Διαχειριστής Υποδομής, είναι βάσει Νόμου υπεύθυνος να παρέχει εκπαίδευση στο προσωπικό Κλάδων που εκτελεί κρίσιμα καθήκοντα των Σιδηροδρομικών Εταιρειών. Επίσης παρέχει εκπαίδευση στο προσωπικό όλων των Τρίτων (Εργολήπτες έργων, Εταιρείες Security, Εργολήπτες Καθαρισμού, Αστυνομία, Πυροσβεστική, Προσωπικό ΣΤΑΣΥ, ΕΕΣΣΤΥ, ΤΡΑΙΝΟΣΕ, ΕΡΓΟΣΕ κ.α.), οι οποίοι για τις ανάγκες της εργασίας τους έρχονται σε επαφή με το ηλεκτροδοτούμενο σιδηροδρομικό δίκτυο. Επίσης το προσωπικό εργολάβων που παρέχουν εξειδικευμένες υπηρεσίες στον ΟΣΕ (π.χ. Φύλακες Ισοπέδων Διαβάσεων), λαμβάνει εξειδικευμένη εκπαίδευση από τον Οργανισμό.

Αναλυτικότερα κατά το 2017 υλοποιήθηκαν τα ακόλουθα:

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΟΣΕ 2017	Αριθμός Προγραμμάτων	Αριθμός Συμμετεχόντων	Ώρες εκπαίδευσης
A. Εκπαιδευτικά προγράμματα (ενδοεπιχειρησιακά)	18	102	363
Κανονισμοί και Κανονιστικές Οδηγίες για την έκδοση / ανανέωση άδειας εργασίας σε ηλεκτροδοτούμενο δίκτυο	18	102	363
B. Επιμορφωτικά σεμινάρια σε εξωτερικούς φορείς	47	636	327
Γ. Εκπαίδευση προσωπικού Σιδηροδρομικών Εταιρειών & Τρίτων	27	257	496
Κανονισμοί και Κανονιστικές Οδηγίες για την έκδοση / ανανέωση άδειας εργασίας σε ηλεκτροδοτούμενο δίκτυο σε προσωπικό Τρίτων	20	181	398
Καθήκοντα Φυλάκων Ισοπέδων Διαβάσεων	7	76	98
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	92	955	1.186

Επιπρόσθετα, ο ΟΣΕ στο πλαίσιο της αναβάθμισης των προσόντων και της αποδοτικότερης λειτουργίας του ανθρώπινου δυναμικού του, συμβάλλει στην μετεκπαίδευση του προσωπικού του καταβάλλοντας εξ ολοκλήρου την δαπάνη Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών σε τομείς που σχετίζονται με τις δραστηριότητές του. Ειδικότερα κατά το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017 χρηματοδοτήθηκαν 7 μεταπτυχιακές σπουδές από εργαζόμενους του ΟΣΕ, και κατεβλήθησαν 18.685 ευρώ για κάλυψη διδάκτρων Μ.Π.Σ.

Επιπρόσθετα με βάση και την Συλλογική Σύμβαση Εργασίας, ισχύουν και οι ακόλουθες παροχές εκπαίδευσης:

Οι εργαζόμενοι που σπουδάζουν στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο επιδοτούνται με το ποσό των τριακοσίων ευρώ (300,00€), ανά θεματική ενότητα, εφόσον προσκομίσουν βεβαίωση επιτυχούς φοίτησης και το αντικείμενο σπουδών τους είναι συναφές με τη δραστηριότητα του Οργανισμού.

Για τη διευκόλυνση της φοίτησης των εργαζομένων του Οργανισμού που είναι μαθητές, σπουδαστές ή φοιτητές προπτυχιακοί ή μεταπτυχιακοί, σε σχολεία ή ιδρύματα και των τριών βαθμίδων εκπαίδευσης, χορηγείται για κάθε ημέρα εξετάσεων μία (1) ημέρα άδειας.

Σιδηροδρομική Ακαδημία

Κατά το 2017 εκπονήθηκαν για τις ανάγκες της Σιδηροδρομικής Ακαδημίας, προγράμματα εκπαίδευσης και συντάχθηκαν Οδηγοί Σπουδών για τους παρακάτω Κλάδους:

- Υπεύθυνος Εμπορευματικών Ροών Σ.Ε. Rail Cargo Logistics Goldair
- Νέοι Μηχανοδηγοί / Άδεια Μηχανοδήγησης & Πιστοποιητικά Μηχανοδήγησης
- Προσωπικό Κλάδου Κυκλοφορίας - Σταθμάρχες
- Προσωπικό Κλάδου Κυκλοφορίας – Κλειδούχοι
- Μετεκπαίδευση Βοηθών Μηχανοδηγού της ΤΡΑΙΝΟΣΕ για την απόκτηση άδειας Μηχανοδήγησης

Εργασιακές σχέσεις και επιπλέον παροχές

Το σύνολο των εργαζομένων στον ΟΣΕ (100%) καλύπτονται από την Συλλογική Επιχειρησιακή Σύμβαση Εργασίας του Οργανισμού. Μέσω της σύμβασης αυτής ο ΟΣΕ δεσμεύεται για την πλήρη διαφάνεια και κοινοποίηση των αποφάσεων του για θέματα που άπτονται των μεταβολών και εργασιακών σχέσεων των εργαζομένων.

Εθελοντική αιμοδοσία

Ο ΟΣΕ υποστηρίζει και ενισχύει την εθελοντική αιμοδοσία των εργαζομένων. Για το λόγο αυτό, έχει προβλέψει έτσι ώστε στους εργαζόμενους εθελοντές αιμοδότες να χορηγείται άδεια με αποδοχές δύο (2) ημερών, εξαιρουμένης της ημέρας της αιμοδοσίας. Επίσης για τους εθελοντές δότες αιμοπεταλίων, χορηγείται άδεια με αποδοχές τεσσάρων (4) ημερών. Οι ανωτέρω άδειες χορηγούνται εντός του έτους, χωρίς να παρέχεται η δυνατότητα μεταφοράς τους στο επόμενο έτος.

Κώδικας Δεοντολογίας – ενίσχυση διαφάνειας και καταπολέμηση της διαφθοράς

Στον ΟΣΕ έχει αναπτυχθεί και ισχύει για όλους τους εργαζόμενους ο Κώδικας Δεοντολογίας και Επιχειρηματικής Συμπεριφοράς. Ο κώδικας αυτός θέτει το ελάχιστο πλαίσιο κανόνων εντός του οποίου οι εργαζόμενοι στον ΟΣΕ ασκούν τα νόμιμα καθήκοντά τους ανεπηρέαστα από κάθε είδους εξωθεσμικές παρεμβάσεις. Μέσω και του Κώδικα Δεοντολογίας επικοινωνείται σε όλο το προσωπικό πως σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπονται η δωροδοκία, οι παράνομες πληρωμές και οι αθέμιτες πρακτικές. Παράλληλα έχουν αναπτυχθεί ποικίλες εταιρικές οδηγίες και κανονισμοί που καθορίζουν το πλαίσιο λειτουργίας του οργανισμού και διασφαλίζουν την ενίσχυση της διαφάνειας και την καταπολέμηση της διαφθοράς. Επίσης ο ΟΣΕ εφαρμόζει διαδικασίες προμηθειών που δεν αποκλείουν κανέναν προμηθευτή που πληροί τις προϋποθέσεις καθώς και διασφαλίζουν την αντικειμενικότητα στην αξιολόγηση των προσφορών και προμηθευτών. Ειδικότερα οι διαδικασίες προγραμματισμού και σύναψης δημοσίων συμβάσεων και διαγωνισμών μελετών από τον ΟΣΕ πραγματοποιούνται σύμφωνα με τα όσα ορίζει ο 4412/2016 (Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)).

Άξονας 3ος : Φροντίδα για το Περιβάλλον

Ο ΟΣΕ αναγνωρίζοντας τις περιβαλλοντικές πλευρές που συνδέονται με τις δραστηριότητές του, θεωρεί την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος ως μια από τις κυριότερες προκλήσεις που καλείται σήμερα να αντιμετωπίσει. Για το λόγο αυτό, διαθέτει όλους τους απαιτούμενους πόρους, ώστε να εφαρμόζεται ένα Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης σύμφωνα με τον διεθνές πρότυπο ISO 14001.

Ειδικότερα στο πλαίσιο της Περιβαλλοντικής Πολιτικής, που έχει αναπτύξει και εφαρμόζει, ο ΟΣΕ δεσμεύεται να:

- παρέχει όλα τα μέσα για την πλήρη συμμόρφωση με τις νομικές και λοιπές απαιτήσεις που διέπουν τη λειτουργία του,
- αναγνωρίζει και να αξιολογεί συνεχώς τις Περιβαλλοντικές Πλευρές των δραστηριοτήτων του
- παρέχει κατάλληλη περιβαλλοντική εκπαίδευση στους εργαζόμενους,
- προστατεύει το Περιβάλλον, δίνοντας έμφαση στη μείωση της ρύπανσης στην πηγή και στη διατήρηση των φυσικών πόρων,
- χρησιμοποιεί ορθολογικά την ενέργεια στο σύνολο των λειτουργιών του,
- επανεξετάζει και να αναθεωρεί περιοδικά τους σκοπούς και στόχους για το Περιβάλλον,
- βελτιώνει συνεχώς την περιβαλλοντική του επίδοση όσο και το ίδιο το Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης,
- γνωστοποιεί την Περιβαλλοντική Πολιτική στους εργαζόμενους, τους προμηθευτές, τους πελάτες, τις δημόσιες υπηρεσίες και το κοινωνικό σύνολο εντός του οποίου λειτουργεί.

Ο ΟΣΕ προκειμένου να πετύχει την συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του προτύπου:

- Αναγνωρίζει το πλαίσιο λειτουργίας του συστήματος και τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη
- Αναγνωρίζει τις περιβαλλοντικές πλευρές των δραστηριοτήτων του και το σχετικό θεσμικό πλαίσιο
- Εντοπίζει απειλές ή ευκαιρίες που συνδέονται με το πλαίσιο λειτουργίας, τις σημαντικές πλευρές και τα ενδιαφερόμενα μέρη
- Σχεδιάζει, υλοποιεί και ελέγχει τις διεργασίες του ώστε να διασφαλίζεται η προστασία του περιβάλλοντος και η βελτίωση της περιβαλλοντικής του επίδοσης
- Καθιερώνει, εφαρμόζει και διατηρεί ενήμερες τις διεργασίες που απαιτούνται για την προετοιμασία και την ανταπόκριση σε ενδεχόμενες καταστάσεις έκτακτης ανάγκης
- Μετρά και παρακολουθεί καταναλώσεις πόρων
- Υλοποιεί σε τακτική βάση εσωτερικές ώστε να παρέχονται πληροφορίες σχετικά με το κατά πόσον το σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του ίδιου του Οργανισμού για το σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισής του και τις απαιτήσεις του Προτύπου καθώς κατά πόσο εφαρμόζεται αποτελεσματικά και διατηρείται ενήμερο

Η αναγνώριση περιβαλλοντικών πλευρών υλοποιείται για όλες τις λειτουργίες του Οργανισμού, σύμφωνα με τη διεργασία:

Απώτερος στόχος του Οργανισμού αποτελεί η πρόληψη στα θέματα που αφορούν στην προστασία του περιβάλλοντος και για το λόγο αυτό έχει θέσει ως συνεχείς σκοπούς του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης που εφαρμόζει, τα ακόλουθα:

- Μείωση του Ενεργειακού Περιβαλλοντικού Αποτυπώματος του Οργανισμού.
- Ελαχιστοποίηση της ρύπανσης καθώς και των περιβαλλοντικών οχλήσεων, που συνδέονται με την ποιότητα της υποδομής, όπως θόρυβος, δονήσεις κλπ.
- Αύξηση του ποσοστού κάλυψης του σιδηροδρομικού δικτύου με ηλεκτροκίνηση, η οποία είναι φιλικότερη στο περιβάλλον έναντι της κίνησης με ορυκτά καύσιμα.
- Βέλτιστη και ορθολογική διαχείριση των αποβλήτων, που προκύπτουν από τις δραστηριότητες του Οργανισμού.
- Ορθή διαχείριση και εξοικονόμηση των φυσικών πόρων.

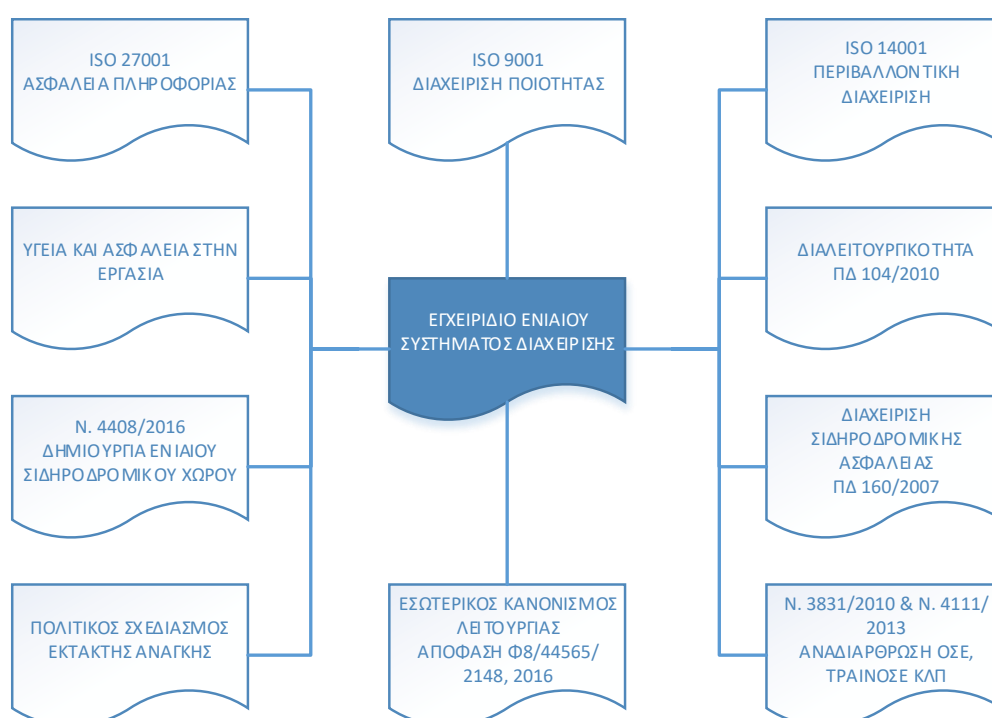
Αντίστοιχα, η παρακολούθηση των περιβαλλοντικών δεικτών του ΟΣΕ περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ	2016	2017
Σ.Σ. ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	1.609.832	1.574.919
ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ	1.296.909	1.317.518
ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΑΠΟΘΗΚΕΣ	11.537	11.332
Σ.Σ.ΑΘΗΝΑΣ	292.644	369.181
ΣΥΝΟΛΟ	3.210.922	3.272.950

ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	2016	2017
ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ	439.448	499.555

Κατά το 2013, ο ΟΣΕ ενοποίησε τα Συστήματα (Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας, Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και Σύστημα Διαχειριστικής Επάρκειας) σε ένα Ενιαίο Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης. Σε αυτό προσαρτήθηκε και το Σύστημα Διαχείρισης Ασφάλειας το 2014. Σήμερα στον Οργανισμό λειτουργεί ένα Ενιαίο-Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης που περιλαμβάνει όλες τις απαιτήσεις των επιμέρους συστημάτων. Έτσι, δίνεται η δυνατότητα στη Διοίκηση να παρακολουθεί εποπτικά όλα τα συστήματα και να θέτει κοινούς και ουσιαστικούς στόχους βελτίωσης. Παράλληλα ο Οργανισμός έχει προχωρήσει στην ανάπτυξη, εφαρμογή και πιστοποίηση Συστήματος Διαχειριστικής Επάρκειας σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛΟΤ 1429, το οποίο επιβεβαιώνει την ικανότητα του Οργανισμού να διαχειρίζεται και να υλοποιεί συγχρηματοδοτούμενα έργα.

Εκπρόσωπος της Διοίκησης για το Ενιαίο Διαχειριστικό Σύστημα είναι ο Δ/ντης της Διεύθυνσης Στρατηγικού Σχεδιασμού και Ανάπτυξης. Το διαχειριστικό πλαίσιο του ενιαίου συστήματος που εφαρμόζει ο Οργανισμός, περιγράφεται σχηματικά ως ακολούθως:

Άξονας 4ος : Συμβολή του ΟΣΕ στον πολιτισμό και στην κοινωνία

Ο Οργανισμός δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην ενίσχυση δράσεων για την προστασία και την ανάδειξη της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Ειδικότερα κατά το έτος 2017 πραγματοποίησε τα ακόλουθα:

1. Υπογραφή μνημονίου Συνεργασίας με την ΑΣΚΤ (Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών) – Εικαστικός Διαγωνισμός Code rail art 2017.

Τον Απρίλιο του 2017 υπογράφηκε Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ του ΟΣΕ και της Ανώτατης Σχολής Καλών Τεχνών. Απόρροια του μνημονίου αποτέλεσε ο καλλιτεχνικός διαγωνισμός Code rail art 2017, ο οποίος αποσκοπούσε στην ανάδειξη στοιχείων της Βιομηχανικής Επανάστασης στην Ελλάδα, γεγονός άρρηκτα συνδεδεμένο με τον Ελληνικό Σιδηρόδρομο.

Στον διαγωνισμό ο οποίος διενεργήθηκε σε συνεργασία με την ΕΕΣΣΤΥ, συμμετείχαν 17 καλλιτέχνες, σπουδαστές και απόφοιτοι της ΑΣΚΤ, οι οποίοι δημιούργησαν γλυπτά από υλικό ΣΚΡΑΠ το οποίο βρισκόταν στους χώρους του Εργοστασίου και του Μηχανοστασίου Πειραιά.

Αρωγός σ' αυτή την προσπάθεια εξωστρέφειας του Οργανισμού στάθηκε και ο Σύλλογος Φίλων Σιδηροδρόμου, ο οποίος επέλεξε το μέλος του, Αλ. Σικαλιά να κινηματογραφήσει και να φωτογραφήσει τους καλλιτέχνες κατά την διάρκεια της

εργασίας τους, ώστε να αποτυπωθεί το όλο εγχείρημα σε μία ειδική έκδοση λευκώματος βασισμένου στο φωτογραφικό υλικό των ημερών δημιουργίας των συμμετεχόντων καλλιτεχνών.

Ο διαγωνισμός ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο του 2017 και τον Δεκέμβριο πραγματοποιήθηκε η βράβευση των 5 καλύτερων έργων, στο μέγαρο του ΟΣΕ. Θα ακολουθήσει έκθεση των έργων σε χώρο του ΟΣΕ και τα έργα των καλλιτεχνών με σύμφωνη γνώμη τους θα τοποθετηθούν στον περιβάλλοντα χώρο των Σταθμών του ΟΣΕ.

2. Συμμετοχή στις εκδηλώσεις "ΕΝ ΣΥΡΜΩ" του Δήμου Αιγιαλείας.

Συμμετοχή στις εκδηλώσεις του Δήμου Αιγιαλείας που αφορά στον εορτασμό των 120 χρόνων λειτουργίας του Οδοντωτού Διακοφτού – Καλαβρύτων.

Πραγματοποιήθηκαν διάφορες καλλιτεχνικές δράσεις και ειδικότερα διαγωνισμός ζωγραφικής με θέμα τον Οδοντωτό, στον οποίο συμμετείχαν φοιτητές και απόφοιτοι της Ανώτατης Σχολής Καλών Τεχνών, τα έργα των οποίων βραβεύθηκαν και τοποθετήθηκαν σε χώρους του Οδοντωτού Διακοφτού – Καλαβρύτων.

Ο ΟΣΕ επιδιώκει τη συνεχή βελτίωση όλων των λειτουργιών του και έχει αναπτύξει συστήματα και διαδικασίες για την διασφάλιση όλων αυτών που έχει θέσει ως προτεραιότητές του: την ποιότητα στις υπηρεσίες του, την ασφάλεια των επιβαίνοντων, την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων του, τη συνεχή εκπαίδευση και κατάρτιση όλων όσων εργάζονται στους σιδηροδρόμους της χώρας, παράλληλα δίνοντας την απαραίτητη προσοχή και φροντίδα για το περιβάλλον. Αναλυτικότερες μη-χρηματοοικονομικές πληροφορίες για όλα αυτά τα ουσιαστικά θέματα, περιλαμβάνονται για πρώτη χρονιά στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, οι οποίες δίνουν το πλαίσιο της εταιρικής υπευθυνότητας του ΟΣΕ και πως χαράζουμε την πορεία μας προς τη βιώσιμη ανάπτυξη. Αναλυτική έκθεση θα τεθεί στην διάθεση της τακτικής γενικής συνέλευσης της εταιρείας.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΧΑΡΗΣ
Διευθύνων Σύμβουλος

Β. ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΩΝ

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Έκθεση ελέγχου επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Γνώμη με επιφύλαξη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της εταιρείας ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (η Εταιρεία), οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2017, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, εκτός από τις περιπτώσεις των θεμάτων που μνημονεύονται στην παράγραφο της έκθεσής μας «Βάση για Γνώμη με Επιφύλαξη», οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας και της θυγατρικής αυτής (ο Όμιλος) κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017, την χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση για γνώμη με επιφύλαξη

Από τον έλεγχο μας προέκυψαν τα εξής:

1. Όπως αναφέρεται στη σημείωση 3 των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, λόγω των προβλέψεων του Ν. 3891/2010 για την υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, εκχώρηση στο Ελληνικό Δημόσιο της ακίνητης περιουσίας και των υποχρεώσεων του Οργανισμού, δεν διενεργήθηκε έλεγχος για την ύπαρξη ενδείξεων μείωσης της αξίας των τεχνικών έργων, των μεταφορικών μέσων και των ακινητοποιήσεων υπό εκτέλεση της Εταιρείας και του Ομίλου, κατά παρέκκλιση των λογιστικών αρχών που προβλέπονται από τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Εξαιτίας του γεγονότος αυτού, διατηρούμε επιφύλαξη για το ύψος της ενδεχόμενης απομείωσης της αξίας των ενσώματων ακινητοποιήσεων κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017 καθώς και για τις ενδεχόμενες επιπτώσεις στα αποτελέσματα, για την κλειόμενη και τις προηγούμενες χρήσεις.
2. Η Εταιρεία προέβη σε μείωση του χρέους της προς το Ελληνικό Δημόσιο κατά ευρώ 503 εκ, λόγω μεταβίβασης αντίστοιχης λογιστικής αξίας τροχαίου υλικού, σύμφωνα με τις Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις υπ' αριθμό Φ35 /Οικ.23084/1822/14.4.2014 και Φ35 /Οικ.62786/3165/ 22.10.2015. Στις εν λόγω αποφάσεις αναφέρεται ότι η εμπορική αξία του τροχαίου υλικού που μεταβιβάστηκε θα προσδιοριστεί με νεότερη απόφαση των αρμόδιων Υπουργών και σε περίπτωση που διαπιστωθεί απόκλιση σε σχέση με τη λογιστική αξία το ύψος της μείωσης του χρέους προς τον Οργανισμό θα αναπροσαρμοστεί, ώστε να ισούται με την εμπορική του αξία. Από τον έλεγχο μας δεν κατέστη δυνατόν να αποκτήσουμε επαρκή και κατάλληλα τεκμήρια για την εμπορική αξία, δεδομένου ότι δεν έχει πραγματοποιηθεί η τεχνική και οικονομική αποτίμηση του μεταβιβαζόμενου τροχαίου υλικού που προβλέπεται από τις παραπάνω αποφάσεις. Κατά συνέπεια διατηρούμε επιφύλαξη για το ύψος της μείωσης του χρέους και τις ενδεχόμενες επιπτώσεις στα αποτελέσματα της προηγούμενης και της κλειόμενης χρήσης και τα ίδια κεφάλαια της Εταιρείας και του Ομίλου κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017.
3. Όπως αναφέρεται και στη σημείωση 7 των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, δεν διενεργήθηκε επικαιροποίηση της αποτίμησης σε εύλογη αξία, των επενδύσεων της Εταιρείας σε ακίνητα κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017 κατά παρέκκλιση των λογιστικών αρχών που προβλέπονται από τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Εξαιτίας του γεγονότος αυτού, είναι πιθανό η αξία με την οποία εμφανίζονται τα ακίνητα αυτά στις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις να έχει μεταβληθεί, λόγω της μεταβολής των συνθηκών, σε σχέση με την περίοδο που έγινε η τελευταία αποτίμησή τους. Λόγω των ανωτέρω διατηρούμε επιφύλαξη για την εύλογη αξία με την οποία εμφανίζονται στις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις τα επενδυτικά ακίνητα, καθώς και για τις ενδεχόμενες επιπτώσεις στα ίδια κεφάλαια και στα αποτελέσματα της κλειόμενης και των προηγούμενων χρήσεων.
4. Η Εταιρεία προέβη σε διαγραφή απαίτησης από το βασικό της πελάτη ποσού € 692 εκ., σύμφωνα με την Κοινή Υπουργική Απόφαση 45496/2336 ΦΕΚ 3182/12.9.2017. Με το ποσό αυτό επιβάρυνε ισόποσα τα Ίδια της Κεφάλαια και τα αποτελέσματα της χρήσης που λήγει την 31/12/2017 ενώ θα έπρεπε να επιβαρύνει τα αποτελέσματα των προηγούμενων χρήσεων.

Διενεργήσαμε τον έλεγχο μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην παράγραφο της έκθεσής μας «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων». Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην

Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για γνώμη με επιφύλαξη.

Ουσιώδης αβεβαιότητα που σχετίζεται με τη συνέχιση της δραστηριότητας

Επιστούμε την προσοχή σας στο γεγονός ότι το σύνολο των Ιδίων Κεφαλαίων της Εταιρείας και του Ομίλου, έχει καταστεί κατώτερο του ενός δέκατου (1/10) του μετοχικού κεφαλαίου και συνεπώς συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 48 του Κωδ. Ν. 2190/1920. Όπως περιγράφεται και στη σημείωση 41 των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η Διοίκηση του Ομίλου και ο μοναδικός μέτοχος, το Ελληνικό Δημόσιο, βρίσκονται στη διαδικασία εκπόνησης κατάλληλου προγράμματος, στα πλαίσια των νόμων 3891/2010, 4111/2013 και 4313/2014, 4337/2015 και 4408/2016 για την άρση εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου αυτού και την απρόσκοπτη συνέχιση των δραστηριοτήτων του Ομίλου. Βασικό στοιχείο του προγράμματος αυτού αποτελεί η ολοκλήρωση της διαδικασίας διαγραφής των υποχρεώσεων της Εταιρείας προς το Ελληνικό Δημόσιο μετά και το συμπέρασμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το θέμα των ενισχύσεων του Ελληνικού Δημοσίου για την αναδιάρθρωση του Ελληνικού σιδηροδρόμου ότι είναι συμβατές με τους κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως προς τις κρατικές ενισχύσεις. Η γνώμη μας δεν τροποποιείται σε σχέση με το θέμα αυτό.

Έμφαση Θέματος

Επιστούμε την προσοχή σας στη σημείωση 40 των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων όπου περιγράφεται το θέμα της ψήφισης του Ν.3891/2010 ο οποίος προβλέπει σημαντικές αλλαγές στην επιχειρησιακή και λειτουργική δομή, καθώς και στην περιουσιακή διάρθρωση του Ομίλου. Πιο συγκεκριμένα στον ανωτέρω νόμο προβλέπεται υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, η εκχώρηση της ακίνητης περιουσίας και συγκεκριμένων παγίων περιουσιακών στοιχείων στο Ελληνικό Δημόσιο, η διαγραφή απαιτήσεων καθώς και η εκχώρηση μέρους των υποχρεώσεων του Οργανισμού. Κατά την ημερομηνία σύνταξης και έγκρισης από την διοίκηση, των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων υπήρχαν σημαντικές αβεβαιότητες σχετικά με τα ποσά του Ενεργητικού, Παθητικού και των Ιδίων Κεφαλαίων τα οποία παραμένουν στην Εταιρεία και τον Όμιλο με συνέπεια να μην μπορεί να προσδιορισθεί η επίδραση αυτών των μεταβολών στην χρηματοοικονομική θέση και την περιουσιακή διάρθρωση της Εταιρείας και του Ομίλου.

Ευθύνες της διοίκησης επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου, που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και αν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους, ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σε αυτές τις ενέργειες.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, στο σύνολό τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου.

- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Συλλέγουμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και των θυγατρικών της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του Ν.4336/2015 (μέρος Β), σημειώνουμε ότι:

α) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτιστεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107Α του κ.ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31/12/2017.

β) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, για την Εταιρεία ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

Αθήνα, 18 Ιουλίου 2018

Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Παναγιώτης Χριστόπουλος
ΑΜ ΣΟΕΛ 28481

Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Νίκος Γαρμπίρης
ΑΜ ΣΟΕΛ 25011

Grant Thornton

An instinct for growth™

Ορκωτοί Ελεγκτές Σύμβουλοι Επιχειρήσεων
Ζεφύρου 56, 17564 Παλαιό Φάληρο
Α.Μ. ΣΟΕΛ 127

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

Ποσά σε € '000	σημ.	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Μη κυκλοφορούντα Στοιχεία Ενεργητικό					
Ενσώματα πάγια	3	11.085.158	11.019.152	11.165.974	11.090.999
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	4	542	703	469	614
Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις	5	0	0	303	303
Επενδύσεις σε λοιπές εταιρείες	6	15.265	15.265	15.265	15.265
Επενδύσεις σε ακίνητα	7	142.268	142.268	142.268	142.268
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	8	18.630	26.754	3.959	3.891
Σύνολο		11.261.863	11.204.142	11.328.238	11.253.340
Κυκλοφορούν ενεργητικό					
Αποθέματα	9	5.779	7.822	5.779	7.822
Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	10	24.700	775.360	356.402	1.115.551
Λοιπές Απαιτήσεις	11	336.584	282.872	331.663	254.095
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	12	474.257	454.434	81.685	70.592
Σύνολο		841.320	1.520.488	775.529	1.448.060
Σύνολο ενεργητικού		12.103.183	12.724.630	12.103.767	12.701.400
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Ίδια κεφάλαια					
Μετοχικό κεφάλαιο	13	4.799.198	4.799.198	4.799.198	4.799.198
Ποσά προορισμένα για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου	14	3.937.048	3.702.315	3.937.048	3.702.315
Αποθεματικά κεφάλαια	15	8.878	8.878	4.434	4.434
Αποτελέσματα εις νέο		(8.556.936)	(7.536.841)	(8.512.954)	(7.500.982)
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους της μητρικής		188.188	973.550	227.726	1.004.965
Δικαιώματα Τρίτων		0	0	0	0
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		188.188	973.550	227.726	1.004.965
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	16	14.052	19.394	12.870	18.243
Μελλοντικά έσοδα κρατικών επιχορηγήσεων	17	339.362	367.803	339.362	367.803
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	18	1.575.490	2.289.190	1.575.490	2.289.190
Λοιπές προβλέψεις	19	246.097	260.700	246.097	260.700
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	20	14.284	17.201	13.632	16.964
Σύνολο		2.189.285	2.954.288	2.187.451	2.952.900
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	21	48.174	68.075	17.055	19.659
Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις	22	290	535	0	0
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	23	9.677.245	8.728.182	9.671.535	8.723.876
Σύνολο		9.725.709	8.796.792	9.688.590	8.743.535
Σύνολο Υποχρεώσεων		11.914.994	11.751.080	11.876.041	11.696.435
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		12.103.182	12.724.630	12.103.767	12.701.400

Οι συνημμένες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

<i>Ποσά σε € '000</i>	σημ.	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		1/1/- 31/12/2017	1/1/- 31/12/2016	1/1/- 31/12/2017	1/1/- 31/12/2016
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες					
Κύκλος εργασιών	24	23.794	22.398	22.656	22.279
Κόστος πωλήσεων	25	(267.204)	(266.875)	(261.063)	(260.647)
Μικτό κέρδος (ζημιά)		(243.410)	(244.477)	(238.407)	(238.368)
Έξοδα διοίκησης	25	(19.391)	(17.823)	(16.473)	(15.161)
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης	26	(702.265)	(9.461)	(701.784)	(9.391)
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	27	83.265	75.613	83.246	75.598
Αποτελέσματα εκμετάλλευσης προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων		(881.801)	(196.148)	(873.418)	(187.322)
Χρηματοοικονομικά έξοδα	28	(141.104)	(171.060)	(141.086)	(171.037)
Χρηματοοικονομικά έσοδα		2.741	6.182	1.741	4.212
Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	29	(97)	(5.256)	(97)	(5.256)
Έσοδα από μερίσματα	30	0	0	459	1.176
Αποτελέσματα προ φόρων		(1.020.261)	(366.282)	(1.012.401)	(358.227)
Φόροι Εισοδήματος	31	(290)	(535)	0	0
Αποτελέσματα χρήσης μετά από φόρους από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		(1.020.551)	(366.817)	(1.012.401)	(358.227)
Αποτέλεσμα από διακοπείσες δραστηριότητες	33	0	109.249	0	109.249
Αποτελέσματα χρήσης μετά από φόρους		(1.020.551)	(257.568)	(1.012.401)	(248.978)
Λοιπά Συνολικά έσοδα					
Αναλογιστικό κέρδος/(ζημιά)		455	340	427	271
Λοιπά συνολικά εισοδήματα μετά από φόρους		455	340	427	271
Συνολικά αποτελέσματα μετά από φόρους		(1.020.096)	(257.228)	(1.011.974)	(248.707)
EBITDA		(14.410)	(20.607)	(6.113)	(11.864)

Οι συνημμένες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ – ΟΜΙΛΟΥ

<i>Ποσά σε € '000</i>	σημ.	Μετοχικό κεφάλαιο	Ποσά προορισμένα για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου	Αποθεματικά κεφάλαια	Αποτελέσματα εις νέο	Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους της μητρικής
Υπόλοιπο την 01/01/2016		4.799.198	3.026.249	8.878	(7.279.614)	554.711
Καταθέσεις Μετόχων	14		676.066			676.066
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες		0	676.066	0	0	676.066
Ζημιές περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες					(366.816)	(366.816)
Κέρδη/Ζημιές περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες	33				109.248	109.248
Λοιπό Συνολικό Εισόδημα					341	341
Συνολικό Εισόδημα		0	0	0	(257.227)	(257.227)
Υπόλοιπο την 31/12/2016		4.799.198	3.702.315	8.878	(7.536.841)	973.550
Υπόλοιπο την 01/01/2017		4.799.198	3.702.315	8.878	(7.536.842)	973.549
Καταθέσεις Μετόχων	14		234.733			234.733
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες		0	234.733	0	0	234.733
Ζημιές περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες					(1.020.548)	(1.020.548)
Λοιπό Συνολικό Εισόδημα					455	455
Συνολικό Εισόδημα		0	0	0	(1.020.093)	(1.020.093)
Υπόλοιπο την 31/12/2017		4.799.198	3.937.048	8.878	(8.556.935)	188.189

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ – ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

<i>Ποσά σε € '000</i>	σημ.	Μετοχικό κεφάλαιο	Ποσά προορισμένα για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου	Αποθεματικά κεφάλαια	Αποτελέσματα εις νέο	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 01/01/2016		4.799.198	3.026.249	4.434	(7.252.278)	577.603
Καταθέσεις Μετόχων	14		676.066			676.066
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες		0	676.066	0	0	676.066
Ζημιές περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες					(358.224)	(358.224)
Κέρδη/Ζημιές περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες	33				109.249	109.249
Λοιπό Συνολικό Εισόδημα					271	271
Συνολικό Εισόδημα		0	0	0	(248.704)	(248.704)
Υπόλοιπο την 31/12/2016		4.799.198	3.702.315	4.434	(7.500.982)	1.004.965
Υπόλοιπο την 01/01/2017		4.799.198	3.702.315	4.434	(7.500.983)	1.004.964
Καταθέσεις μετόχων	14		234.733			234.733
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες		0	234.733	0	0	234.733
Ζημιές περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες					(1.012.399)	(1.012.399)
Λοιπό Συνολικό Εισόδημα					427	427
Συνολικό Εισόδημα		0	0	0	(1.011.972)	(1.011.972)
Υπόλοιπο την 31/12/2017		4.799.198	3.937.048	4.434	(8.512.955)	227.725

Οι συνημμένες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

Ποσά σε € '000	σημ.	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		1/1/- 31/12/2017	1/1/- 31/12/2016	1/1/- 31/12/2017	1/1/- 31/12/2016
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες					
Ζημιές Περιόδου (Προ φόρου) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		(1.020.261)	(366.282)	(1.012.401)	(358.227)
Αποτελέσματα Περιόδου (Προ φόρου) από διακοπείσες δραστηριότητες	33	0	109.249	0	109.249
Προσαρμογές στα Κέρδη από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	32	986.384	339.036	986.767	339.657
Προσαρμογές στα Κέρδη από διακοπείσες δραστηριότητες	32	0	(109.249)	0	(109.249)
		(33.877)	(27.246)	(25.634)	(18.570)
Μεταβολές Κεφαλαίου κίνησης					
(Αύξηση) / μείωση αποθεμάτων		2.043	(1.734)	2.043	(1.734)
(Αύξηση) / μείωση απαιτήσεων		58.872	(14.365)	27.311	(3.653)
Αύξηση/ (μείωση) υποχρεώσεων		(16.478)	25.537	(4.150)	(1.812)
		44.437	9.438	25.204	(7.199)
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		10.560	(17.808)	(430)	(25.769)
μείον: Καταβολές φόρου εισοδήματος		0	0	0	0
Καθαρές ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		10.560	(17.808)	(430)	(25.769)
Καθαρές ταμειακές ροές από διακοπείσες δραστηριότητες		0	(0)	0	(0)
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		10.560	(17.808)	(430)	(25.769)
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες					
Αγορές ενσώματων παγίων		(264.529)	(346.107)	(273.440)	(354.810)
Αγορές άυλων περιουσιακών στοιχείων		(85)	(306)	(72)	(296)
Ιδιοπαραγωγή ενσώματων παγίων		(4.901)	(5.513)	(4.901)	(5.513)
(Αύξηση) / μείωση απαιτήσεων		(45.893)	(84.686)	(37.434)	(339.489)
Αύξηση/ (μείωση) υποχρεώσεων		87.402	(8.050)	91.088	12.296
Εισροές από Ελληνικό Δημόσιο (αύξηση μετοχικού κεφαλαίου)		234.733	676.066	234.733	676.066
Πληρωμές εγγυήσεων Ενοικίων		(69)	16	(69)	0
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες		6.658	231.420	9.905	(11.746)
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες					
Εισροές από κρατικές επιχορηγήσεις		0	274	0	274
Αποπληρωμή δανεισμού		(615.097)	(1.381.804)	(615.097)	(1.381.804)
Τόκοι που εισπράχθηκαν		2.741	6.182	1.741	4.212
Τόκοι πληρωθέντες		(155.271)	(177.272)	(155.253)	(177.248)
Μεταβολή λοιπών υποχρεώσεων (Ελληνικό Δημόσιο)		770.230	1.559.033	770.230	1.559.033
Καθαρές Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		2.603	6.413	1.621	4.467
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		19.821	220.025	11.096	(33.048)
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στην αρχή της περιόδου		454.434	234.408	70.592	103.640
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στο τέλος της περιόδου		474.255	454.433	81.688	70.592

Οι συνημμένες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Δ. ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΤΗΣΙΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

1. Πληροφορίες για τον Όμιλο και την Εταιρεία

1.1. Γενικές πληροφορίες

Ο "Οργανισμός Σιδηροδρόμων Ελλάδος Α.Ε." (ΝΠΙΔ), ιδρύθηκε την 1η Ιανουαρίου του 1970 (με το ΝΔ 674/1970) με σκοπό την ενιαία οργάνωση, του Δικτύου και των Σιδηροδρομικών Υποδομών, καθώς και την εκμετάλλευση και ανάπτυξη των σιδηροδρομικών μεταφορών που είχαν δημιουργηθεί μέχρι εκείνη την περίοδο στη χώρα.

Η έδρα της εταιρείας βρίσκεται στην Αθήνα (Καρόλου 1-3).

Ο ΟΣΕ έχει αναλάβει τον εκσυγχρονισμό του σιδηροδρομικού δικτύου της χώρας. Το Στρατηγικό Πλαίσιο Επενδύσεων Μεταφορών 2014-2025 του ΥΠΥΜΕΔΙ προβλέπει έργα συνολικής αξίας άνω των €4 δις για την ολοκλήρωση των εκτελουμένων σε υφιστάμενες γραμμές που βρίσκονται σε εξέλιξη, αλλά και κατασκευές νέων γραμμών και λοιπών σιδηροδρομικών υποδομών.

Στο πλαίσιο της ευρύτερης οργανωτικής αναδιοργάνωσης, ο ΟΣΕ μετετράπη σε μητρική εταιρεία ομίλου εταιρειών, με τις θυγατρικές εταιρείες να αναλαμβάνουν κύρια πεδία δραστηριοτήτων, όπως οι επιβατικές-εμπορευματικές μεταφορές, η διαχείριση του δικτύου και της υποδομής, η διαχείριση της ακίνητης περιουσίας του ΟΣΕ, η συντήρηση του τροχαίου υλικού, κλπ. Το 2008 ολοκληρώθηκε η απόσχιση της θυγατρικής εταιρείας ΤΡΑΙΝΟΣΕ με συνέπεια να πάψει να αποτελεί μέλος του Ομίλου. Εντός της χρήσης 2010, ολοκληρώθηκε η συγχώνευση της θυγατρικής εταιρείας ΕΔΙΣΥ Α.Ε. με τη μητρική εταιρεία ΟΣΕ Α.Ε. Με την ψήφιση του ν. 4111/2013 από το Ελληνικό Κοινοβούλιο, αποφασίστηκε η μεταβίβαση της ΓΑΙΑΟΣΕ ΑΕ στο Ελληνικό Δημόσιο καθώς και η απόσχιση και εισφορά του κλάδου Συντήρησης Τροχαίου Υλικού στην Ελληνική Εταιρεία Συντήρησης Σιδηροδρομικού Τροχαίου Υλικού (ΕΕΣΣΤΥ ΑΕ).

Η ΤΡΑΙΝΟΣΕ μεταβιβάσθηκε από το ΤΑΙΠΕΔ στην FSI Ιταλικοί Σιδηρόδρομοι.

Περαιτέρω αναφορά γίνεται στην σημείωση 40.

Μέτοχος και Εποπτεύουσα Αρχή

Μέτοχος: Ελληνικό Δημόσιο/Υπουργείο Οικονομικών

Εποπτεύουσα Αρχή: Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών

Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου

Ο Οργανισμός διοικείται από επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο με μέγιστη εξαετή θητεία. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου όπως διορίστηκαν με την Κοινή Υπουργική Απόφαση Αρ. Φύλλου 127/8.3.2018 και τα οποία εγκρίνουν τις Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις είναι τα παρακάτω:

ΚΑΚΟΥΛΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
ΦΡΑΓΚΙΑΔΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΚΥΛΑΚΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΚΙΟΥΣΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΛΕΒΕΝΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Πρόεδρος ΔΣ
Διευθύνων Σύμβουλος
Εκτελεστικό Μέλος
Μη Εκτελεστικό Μέλος
Μη Εκτελεστικό Μέλος
Μη Εκτελεστικό Μέλος
Μη Εκτελεστικό Μέλος

Νομικοί Σύμβουλοι

ΖΑΧΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ - Διευθυντής
ΜΙΧΕΛΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ - Αναπλ. Διευθυντής

Ελεγκτική Εταιρεία

Grant Thornton A.E

Φορολογία Εισοδήματος

Η Εταιρεία από 1.1.2014 απαλλάσσεται από το φόρο εισοδήματος, με εξαίρεση το εισόδημα που αποκτά από κεφάλαιο και υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου, σύμφωνα το αρ. 46 του ν. 4172/2013.

Συνοπτικά οι βασικές φορολογικές πληροφορίες για την εταιρεία έχουν ως εξής:

Γ.Ε.Μ.Η

000779701000

Αριθμός Μητρώου Α.Ε.

1967/98/Β/86/02/23.8.91

Αριθμός Φορολογικού Μητρώου
Διεύθυνση Έδρας Εταιρείας

094 038 689, ΔΟΥ ΦΑΕ ΑΘΗΝΩΝ
Καρόλου 1 – 3, Τ.Κ. 104 37, Αθήνα

1.2. Αντικείμενο Εργασιών της Εταιρείας

Ο Οργανισμός με βάση το ΠΔ 41/2005, υποχρεώθηκε σε διαχωρισμό δραστηριοτήτων, σε διαχείριση της σιδηροδρομικής υποδομής και της εκμετάλλευσής. Για το λόγο αυτό, προέβη στην ίδρυση δύο θυγατρικών εταιρειών της ΕΔΙΣΥ Α.Ε. και της ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε., εισφέροντας τους παραπάνω κλάδους στις νέες εταιρείες. Στις 26/11/2010 με απόφαση του Υπουργείου Μεταφορών & Δικτύων εγκρίθηκε η συγχώνευση των εταιρειών ΟΣΕ ΑΕ και ΕΔΙΣΥ ΑΕ. Παράλληλα με τον Ν 3891/2010 τροποποιήθηκε το ΠΔ 41/2005 και ορίστηκε ότι ο ΟΣΕ ασκεί τα καθήκοντα διαχειριστή της Εθνικής Σιδηροδρομικής Υποδομής. Με το Ν.4408/2016(Α'135) ορίστηκε η ανεξαρτησία των βασικών καθηκόντων του διαχειριστή υποδομής, τα οποία ασκεί ο ΟΣΕ, ο οποίος δεν παρέχει καμία υπηρεσία σιδηροδρομικών μεταφορών. Οι δραστηριότητες του Ομίλου ανά εταιρεία είναι οι ακόλουθες:

ΟΣΕ ΑΕ

Η ΟΣΕ ΑΕ, είναι η εταιρεία που ασκεί κατ' αποκλειστικότητα τη διαχείριση και εκμετάλλευση της Εθνικής Σιδηροδρομικής Υποδομής. Είναι υπεύθυνη για την κατασκευή νέας υποδομής, την συντήρηση και λειτουργία της υφιστάμενης υποδομής, την διαχείριση των συστημάτων ρύθμισης και ασφάλειας της σιδηροδρομικής κυκλοφορίας καθώς και όλων αρμοδιοτήτων προβλέπονται από την εθνική και κοινοτική νομοθεσία για το διαχειριστή της υποδομής. Έχει την ευθύνη για την διαχείριση των σχετικών επενδύσεων.

Υπολογίζει, τιμολογεί, επιβάλλει και εισπράττει το τέλος χρήσης της οικείας υποδομής από τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις που την χρησιμοποιούν. Αποφασίζει σχετικά για την κατανομή της χωρητικότητας της.

ΕΡΓΑ ΟΣΕ ΑΕ

Στις αρμοδιότητες της ΕΡΓΟΣΕ περιλαμβάνονται:

1. η μελέτη, δημοπράτηση, προμήθεια, κατασκευή, διοίκηση έργων σιδηροδρομικής υποδομής με των επ' αυτής σιδηροδρομικών συστημάτων,
2. η παροχή υπηρεσιών προς τον ΟΣΕ σχετιζόμενων με το σχεδιασμό, ανάπτυξη και εφαρμογή των προγραμμάτων του,
3. η διενέργεια με μέριμνά της και δαπάνες του Δημοσίου ή τυχόν άλλων φορέων του δημόσιου τομέα, απαλλοτριώσεων και επιτάξεων ιδιοκτησιών υπέρ του Δημοσίου ή τυχόν άλλων φορέων του δημόσιου τομέα για την κατασκευή έργων σιδηροδρομικής υποδομής, καθώς και πάσης φύσεως έργων που της ανατίθενται,
4. η παροχή υπηρεσιών σχεδιασμού, ανάπτυξης, υποστήριξης, διαχείρισης, μελέτης, επίβλεψης και κατασκευής πάσης φύσεως έργων σε τρίτους στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Ο ΟΣΕ δύναται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του να αναθέτει στην ΕΡΓΟΣΕ, εφόσον είναι συνδεδεμένη επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 42ε παρ. 5 του κ.ν. 2190/1920, την παροχή προς αυτόν υπηρεσιών, πάσης φύσεως, που σχετίζονται με το σχεδιασμό, την ανάπτυξη, την εφαρμογή των προγραμμάτων του, καθώς και να παραχωρεί και να μεταβιβάζει, χωρίς αντάλλαγμα, στην ΕΡΓΟΣΕ όλα τα κύρια και παρεπόμενα δικαιώματα και υποχρεώσεις που απορρέουν από συμβάσεις έργων.

2. ΒΑΣΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

2.1. Βάση Παρουσίασης

Δήλωση Συμμόρφωσης

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς («ΔΠΧΑ»), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση Σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με την αρχή του ιστορικού κόστους (εκτός από τα επενδυτικά πάγια περιουσιακά στοιχεία τα οποία αποτιμήθηκαν σε εύλογες αξίες) και την αρχή της συνέχισης της λειτουργίας του Οργανισμού. Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε χιλιάδες Ευρώ και όλα τα κονδύλια στρογγυλοποιούνται στην πλησιέστερη χιλιάδα, εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά.

Έγκριση των Οικονομικών Καταστάσεων

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Μητρικής Εταιρείας ενέκρινε τις οικονομικές καταστάσεις της χρήσης 2017, την 18^η Ιουλίου 2018. Οι οικονομικές καταστάσεις τελούν υπό την αίρεση της έγκρισης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της Μητρικής Εταιρείας.

Βάση Ενοποίησης

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις της Μητρικής Εταιρείας και της θυγατρικής της, ΕΡΓΑ ΟΣΕ ΑΕ την οποία ελέγχει την 31 Δεκεμβρίου. Όλα τα διεταιρικά υπόλοιπα και συναλλαγές καθώς και τα μη πραγματοποιηθέντα ενδοομιλικά κέρδη και ζημιές έχουν απαλειφθεί πλήρως. Όπου απαιτείται, οι λογιστικές αρχές της θυγατρικής έχουν αναθεωρηθεί έτσι ώστε να διασφαλίζεται η συνέπεια με τις λογιστικές αρχές που έχει υιοθετήσει ο Όμιλος.

2.2. Αλλαγές σε Λογιστικές Πολιτικές

Οι λογιστικές πολιτικές που υιοθετήθηκαν συνάδουν με εκείνες που είχαν υιοθετηθεί κατά την προηγούμενη οικονομική χρήση εκτός από τα παρακάτω τροποποιημένα πρότυπα τα οποία ο Όμιλος έχει υιοθετήσει κατά την 1 Ιανουαρίου 2017:

Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, Αναθεωρήσεις και Τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Οι λογιστικές πολιτικές που υιοθετήθηκαν συνάδουν με εκείνες που είχαν υιοθετηθεί κατά την προηγούμενη οικονομική χρήση εκτός από τα παρακάτω τροποποιημένα πρότυπα τα οποία η Εταιρεία έχει υιοθετήσει κατά την 1 Ιανουαρίου 2017:

Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 7: «Πρωτοβουλία Γνωστοποιήσεων» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2017)	Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 7. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να καταστεί εφικτό για τους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να αξιολογούν τις μεταβολές στις υποχρεώσεις που προκύπτουν από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες. Οι τροποποιήσεις απαιτούν από τις οικονομικές οντότητες να παρέχουν γνωστοποιήσεις, οι οποίες θα καθιστούν εφικτό στους επενδυτές να αξιολογούν τις μεταβολές στις υποχρεώσεις που προκύπτουν από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων των μεταβολών που προκύπτουν από ταμειακές ροές, καθώς και των μη ταμειακών μεταβολών. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες /εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.
Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 12: «Αναγνώριση Αναβαλλόμενης Φορολογικής Απαιτήσης για μη Πραγματοποιηθείσες Ζημιές» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2017)	Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 12. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να αποσαφηνιστεί ο λογιστικός χειρισμός των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων για τις μη πραγματοποιηθείσες ζημιές από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην εύλογη αξία. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες /εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.
Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2017)	Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Η τροποποίηση η οποία περιλαμβάνεται στον κύκλο αυτόν και έχει εφαρμογή για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2017 είναι η εξής: ΔΠΧΑ 12: Αποσαφήνιση του πεδίου εφαρμογής του Προτύπου. Η τροποποίηση δεν έχει επίδραση στις ενοποιημένες /εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, αναθεωρήσεις και τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ ή δεν έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Τα ακόλουθα νέα Πρότυπα και τροποποιήσεις Προτύπων έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), αλλά είτε δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ είτε δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Συγκεκριμένα:

ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)	Τον Μάιο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 15. Το εν λόγω Πρότυπο είναι πλήρως εναρμονισμένο με τις απαιτήσεις που αφορούν στην αναγνώριση των εσόδων σύμφωνα με τις αρχές τόσο των ΔΠΧΑ όσο και των Αμερικανικών Γενικά Παραδεκτών Λογιστικών Αρχών (US GAAP). Οι βασικές αρχές στις οποίες βασίζεται το εν λόγω Πρότυπο είναι συνεπείς με σημαντικό μέρος της τρέχουσας πρακτικής. Το νέο Πρότυπο αναμένεται να βελτιώσει τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση, καθιερώνοντας ένα πιο ισχυρό πλαίσιο για την επίλυση θεμάτων που προκύπτουν, ενισχύοντας τη συγκρισιμότητα μεταξύ κλάδων και κεφαλαιαγορών, παρέχοντας πρόσθετες γνωστοποιήσεις και διευκρινίζοντας τον λογιστικό χειρισμό του κόστους των συμβάσεων. Το νέο
--	---

	Πρότυπο έρχεται να αντικαταστήσει το ΔΛΠ 18 «Έσοδα», το ΔΛΠ 11 «Κατασκευαστικές Συμβάσεις», καθώς και ορισμένες Διερμηνείες που σχετίζονται με τα έσοδα. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές Καταστάσεις του, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.
ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)	Τον Ιούλιο του 2014, το IASB προέβη στην τελική έκδοση του ΔΠΧΑ 9. Οι βελτιώσεις που επέφερε το νέο Πρότυπο περιλαμβάνουν τη δημιουργία ενός λογικού μοντέλου για την ταξινόμηση και την επιμέτρηση, ένα ενιαίο προνοητικό μοντέλο για «αναμενόμενες ζημιές» απομείωσης, και επίσης, μία ουσιαστικά αναμορφωμένη προσέγγιση για την λογιστική αντιστάθμισης. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές Καταστάσεις του, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.
Διευκρινίσεις στο ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)	Τον Απρίλιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση διευκρινίσεων στο ΔΠΧΑ 15. Οι τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 15 δεν μεταβάλλουν τις βασικές αρχές του Προτύπου, αλλά παρέχουν διευκρινίσεις ως προς την εφαρμογή των εν λόγω αρχών. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τον τρόπο με τον οποίο αναγνωρίζεται μία δέσμευση εκτέλεσης σε μία σύμβαση, πώς προσδιορίζεται αν μία οικονομική οντότητα αποτελεί τον εντολέα ή τον εντολοδόχο, και πώς προσδιορίζεται αν το έσοδο από τη χορήγηση μίας άδειας θα πρέπει να αναγνωριστεί σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή ή με την πάροδο του χρόνου. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.
ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)	Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 16. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός νέου Προτύπου για μισθώσεις που καθορίζει τις αρχές τις οποίες εφαρμόζουν και τα δύο μέρη σε μία σύμβαση - δηλαδή και ο πελάτης («ο μισθωτής») και ο προμηθευτής («ο εκμισθωτής») - για την παροχή σχετικών πληροφοριών για τις μισθώσεις κατά τρόπο που απεικονίζει πιστά αυτές τις συναλλαγές. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού, ο μισθωτής θα πρέπει να αναγνωρίσει τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη μίσθωση. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.
Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 4: «Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα σε συνδυασμό με το ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)	Τον Σεπτέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στο ΔΠΧΑ 4. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να προσδιοριστεί ο χειρισμός των προσωρινών λογιστικών επιδράσεων λόγω της διαφορετικής ημερομηνίας έναρξης ισχύος του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα και του υπό έκδοση Προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις. Οι τροποποιήσεις στις υφιστάμενες απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 4 επιτρέπουν στις οικονομικές οντότητες των οποίων οι κύριες δραστηριότητες συνδέονται με ασφάλιση να αναβάλλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021 («προσωρινή απαλλαγή»), και επιτρέπουν σε όλους τους εκδότες ασφαλιστικών συμβάσεων να αναγνωρίσουν στα λοιπά συνολικά έσοδα, αντί στα κέρδη ή στις ζημιές, τη μεταβλητότητα που ενδέχεται να προκύψει από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 πριν την έκδοση του νέου Προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις («προσέγγιση επικάλυψης»). Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.
Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)	Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν και έχουν εφαρμογή για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018 είναι οι εξής: ΔΠΧΑ 1: Διαγραφή των βραχυπρόθεσμων εξαιρέσεων για τους υιοθετούντες για πρώτη φορά τα ΔΠΧΑ, ΔΛΠ 28: Επιμέτρηση μίας συγγενούς ή μίας κοινοπραξίας στην εύλογη αξία. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.
Διευκρινίσεις στο ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)	Τον Απρίλιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση διευκρινίσεων στο ΔΠΧΑ 15. Οι τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 15 δεν μεταβάλλουν τις βασικές αρχές του Προτύπου, αλλά παρέχουν διευκρινίσεις ως προς την εφαρμογή των εν λόγω αρχών. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τον τρόπο με τον οποίο αναγνωρίζεται μία δέσμευση εκτέλεσης σε μία σύμβαση, πώς προσδιορίζεται αν μία οικονομική οντότητα αποτελεί τον εντολέα ή τον εντολοδόχο, και πώς προσδιορίζεται αν το έσοδο από τη χορήγηση μίας άδειας θα πρέπει να αναγνωριστεί σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή ή με την πάροδο του χρόνου. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές Καταστάσεις του, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
Τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 2: «Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Συναλλαγών Πληρωμής Βασιζόμενων σε Συμμετοχικούς Τίτλους» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)	Τον Ιούνιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 2. Σκοπός της εν λόγω τροποποίησης είναι να παράσχει διευκρινίσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό συγκεκριμένων τύπων συναλλαγών πληρωμής βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους. Πιο συγκεκριμένα, η τροποποίηση εισάγει τις απαιτήσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό της επιδράσεως των προϋποθέσεων κατοχύρωσης και μη κατοχύρωσης στην επιμέτρηση των πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που διακανονίζονται με μετρητά, τον λογιστικό χειρισμό των συναλλαγών πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που φέρουν ένα χαρακτηριστικό διακανονισμού σε συμψηφιστική βάση για υποχρέωση παρακράτησης φόρου, καθώς και μία τροποποίηση στους όρους και προϋποθέσεις μίας πληρωμής βασιζόμενης σε συμμετοχικούς τίτλους, η οποία μεταβάλλει την ταξινόμηση της συναλλαγής από διακανονιζόμενη με μετρητά σε διακανονιζόμενη με συμμετοχικούς τίτλους. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.
Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 28: «Μακροπρόθεσμες Συμμετοχές σε Συγγενείς και Κοινοπραξίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)	Τον Οκτώβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 28. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό των μακροπρόθεσμων συμμετοχών σε μία συγγενή ή κοινοπραξία – στις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης – βάσει του ΔΠΧΑ 9. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 9: «Προπληρωθέντα Στοιχεία με Αρνητική Απόδοση» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)	Τον Οκτώβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 9. Βάσει των υφιστάμενων απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 9, μία οικονομική οντότητα θα επιμετρούσε ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, καθώς το χαρακτηριστικό της «αρνητικής απόδοσης» θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι δημιουργεί ενδεχόμενες ταμειακές ροές οι οποίες δεν αποτελούνται μόνο από πληρωμές κεφαλαίου και τόκου. Βάσει των τροποποιήσεων, οι οικονομικές οντότητες επιτρέπεται να επιμετρούν συγκεκριμένα προπληρωτέα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων, εφόσον πληρείται μία συγκεκριμένη προϋπόθεση. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του

Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2015-2017 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)	Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019. Τον Δεκέμβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2015-2017», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν είναι οι εξής: ΔΠΧΑ 3 - ΔΠΧΑ 11: Συμμετοχικά δικαιώματα που κατέχε προηγουμένως ο αποκτών σε μία από κοινού λειτουργία, ΔΛΠ 12: Επιπτώσεις στον φόρο εισοδήματος από πληρωμές για χρηματοοικονομικά μέσα ταξινομημένα ως στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων, ΔΛΠ 23: Κόστη δανεισμού επιλέξιμα για κεφαλαιοποίηση. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2019. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
ΕΔΔΠΧΑ 23 «Αβεβαιότητα σχετικά με Χειρισμούς Φόρου Εισοδήματος» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)	Τον Ιούνιο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση μίας νέας Διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 23. Το ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος» προσδιορίζει τον λογιστικό χειρισμό του τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου, αλλά δεν προσδιορίζει τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι επιπτώσεις της αβεβαιότητας. Η ΕΔΔΠΧΑ 23 περιλαμβάνει τις επιπτώσεις του ΔΛΠ 12 απαιτήσεις, προσδιορίζοντας τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι επιπτώσεις της αβεβαιότητας στον λογιστικό χειρισμό των φόρων εισοδήματος. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 19: «Τροποποίηση, Περικοπή ή Διακανονισμός Προγράμματος Καθορισμένων Παροχών» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)	Τον Φεβρουάριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 19, βάσει των οποίων μία οικονομική οντότητα απαιτείται να χρησιμοποιεί επικαιροποιημένες αναλογιστικές παραδοχές κατά τον προσδιορισμό του κόστους τρέχουσας υπηρεσίας και του καθαρού τόκου για την εναπομένονσα περίοδο μετά την τροποποίηση, την περικοπή ή τον διακανονισμό ενός προγράμματος καθορισμένων παροχών. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η ενίσχυση της κατανόησης των οικονομικών καταστάσεων και η παροχή περισσότερο χρήσιμων πληροφοριών στους χρήστες αυτών. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
Αναθεώρηση του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)	Τον Μάρτιο του 2018, το IASB προέβη στην αναθεώρηση του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, σκοπός της οποίας ήταν η ενσωμάτωση σημαντικών θεμάτων τα οποία δεν καλύπτονταν, καθώς επίσης και η επικαιροποίηση και παροχή διευκρινίσεων σε σχέση με συγκεκριμένες καθοδηγήσεις. Το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς περιλαμβάνει ένα νέο κεφάλαιο σχετικά με την επιμέτρηση, στο οποίο αναλύεται η έννοια της επιμέτρησης, συμπεριλαμβανομένων παραγόντων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την επιλογή μίας βάσης επιμέτρησης, θέματα σχετικά με την παρουσίαση και γνωστοποίηση στις Οικονομικές Καταστάσεις και καθοδήγηση αναφορικά με την αποαναγνώριση στοιχείων του ενεργητικού και υποχρεώσεων από τις Οικονομικές Καταστάσεις. Περαιτέρω, το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς περιλαμβάνει βελτιωμένους ορισμούς των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθοδήγηση που υποβοηθά την εφαρμογή των εν λόγω ορισμών, επικαιροποίηση των κριτηρίων για την αναγνώριση των ενοποιημένων ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθώς επίσης και διευκρινίσεις σε σημαντικούς τομείς, όπως οι ρόλοι της διαχείρισης, της συντηρητικότητας και της αβεβαιότητας κατά την επιμέτρηση στην χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
Τροποποιήσεις στις Αναφορές του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)	Τον Μάρτιο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση Τροποποιήσεων στις Αναφορές του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, σε συνέχεια της αναθεώρησής του. Ορισμένα περιλαμβάνουν ρητές αναφορές σε προγενέστερες εκδόσεις του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η επικαιροποίηση των ως άνω αναφορών και η υποστήριξη για τη μετάβαση στο αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
ΔΠΧΑ 17 «Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2021)	Τον Μάιο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 17, το οποίο αντικαθιστά ένα ενδιάμεσο Πρότυπο, το ΔΠΧΑ 4. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός ενιαίου Προτύπου βασισμένου στις αρχές (principle-based standard) για τον λογιστικό χειρισμό όλων των τύπων ασφαλιστικών συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων και των συμβάσεων αντασφάλισης που κατέχει ένας ασφαλιστικός φορέας. Ένα ενιαίο Πρότυπο βασισμένο στις αρχές θα ενισχύσει τη συγκρισιμότητα της χρηματοοικονομικής αναφοράς μεταξύ οικονομικών οντοτήτων, δικαιοδοσιών και κεφαλαιαγορών. Το ΔΠΧΑ 17 καθορίζει τις απαιτήσεις που θα πρέπει να εφαρμόζει μία οικονομική οντότητα στη χρηματοοικονομική πληροφόρηση που σχετίζεται με ασφαλιστικές συμβάσεις που εκδίδει και συμβάσεις αντασφάλισης που κατέχει. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
ΕΔΔΠΧΑ 22 «Συναλλαγές σε Ξένο Νόμισμα και Προκαταβλητέο Αντάλλαγμα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)	Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση μίας νέας Διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 22. Η εν λόγω Διερμηνεία περιλαμβάνει τις απαιτήσεις σχετικά με τη συναλλαγματική ισοτιμία που θα πρέπει να χρησιμοποιείται κατά την παρουσίαση συναλλαγών σε ξένο νόμισμα (π.χ. συναλλαγές εσόδων) όταν έχει ληφθεί ή δοθεί πληρωμή προκαταβολικά. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.
Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 40: «Μεταφορές Επενδύσεων σε Ακίνητα από ή σε άλλες κατηγορίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)	Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 40. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να ενισχυθεί η αρχή για τις μεταφορές από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα, ώστε να καθοριστεί ότι (α) μία μεταβίβαση από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα θα πρέπει να πραγματοποιείται μόνο εφόσον υπάρχει μεταβολή στη χρήση του ακινήτου, και (β) μία τέτοια μεταβολή στη χρήση του ακινήτου θα περιελάμβανε την αξιολόγηση του κατά ποσόν το εν λόγω ακίνητο πληροί τα κριτήρια ταξινόμησής του ως επενδυτικό ακίνητο. Η εν λόγω μεταβολή στη χρήση θα πρέπει να υποστηρίζεται από σχετική τεκμηρίωση /αποδεικτικά στοιχεία. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.

2.3. Σημαντικές Λογιστικές Εκτιμήσεις και Κρίσεις της Διοίκησης

Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων απαιτεί από τη Διοίκηση να προβαίνει σε εκτιμήσεις και παραδοχές που επηρεάζουν τα υπόλοιπα των λογαριασμών ενεργητικού και παθητικού, τη γνωστοποίηση ενδεχόμενων απαιτήσεων και υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων καθώς και τα έσοδα και έξοδα που παρουσιάζονται κατά τις χρήσεις αναφοράς. Τα πραγματικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν από τις εκτιμήσεις αυτές. Οι σημαντικότερες κρίσεις και εκτιμήσεις αναφορικά με γεγονότα των οποίων η εξέλιξη θα μπορούσε να μεταβάλει ουσιαστικά τα κονδύλια των οικονομικών καταστάσεων κατά την επόμενη δωδεκάμηνη περίοδο είναι τα εξής:

Τρέχουσα Αξία Παγίων Περιουσιακών Στοιχείων

Λόγω των προβλέψεων του Ν 3891/2010, σχετικά με την, κάτω από συγκεκριμένες προϋποθέσεις, εκχώρηση των παγίων περιουσιακών στοιχείων και την ανάληψη των υποχρεώσεων της μητρικής Εταιρείας από το Δημόσιο, δεν διενεργήθηκε έλεγχος απομείωσης της αξίας των οικοπέδων και κτιρίων, των τεχνικών έργων, των ακινητοποιήσεων υπό εκτέλεση και των μεταφορικών μέσων του Ομίλου.

Προβλέψεις για κινδύνους

Ο Όμιλος σχηματίζει προβλέψεις για κινδύνους που αφορούν σε αγωγές τρίτων κατά των εταιρειών του Ομίλου και για των οποίων η έκβαση ενδέχεται να οδηγήσει σε εκροή πόρων για το διακανονισμό τους. Η πρόβλεψη σχηματίζεται με βάση το αγωγίμο ποσό και την πιθανότητα έκβασης της δικαστικής διαμάχης.

Πρόβλεψη για Αποζημίωση Προσωπικού

Το ύψος της πρόβλεψης για αποζημίωση προσωπικού βασίζεται σε αναλογιστική μελέτη. Η αναλογιστική μελέτη περιλαμβάνει την στοιχειοθέτηση παραδοχών σχετικών με το προεξοφλητικό επιτόκιο, το ποσοστό αύξησης των αμοιβών των εργαζομένων, την αύξηση του δείκτη τιμών καταναλωτή και την αναμενόμενη εναπομένουσα εργασιακή ζωή. Οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται εμπεριέχουν σημαντική αβεβαιότητα και η Διοίκηση του Ομίλου προβαίνει σε συνεχή επανεκτίμησή τους.

Φόροι Εισοδήματος

Η Εταιρεία, σύμφωνα με το άρθρο 46 του ν.4172/2013, από 1 Ιανουαρίου 2014 απαλλάσσεται από το φόρο εισοδήματος διότι ανήκει στους φορείς Γενικής Κυβέρνησης όπου το κράτος συμμετέχει με ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%). Εξαίρεση αποτελεί το εισόδημα που αποκτούν από κεφάλαιο και υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου.

Σημαντικές εκτιμήσεις απαιτούνται για τον καθορισμό της πρόβλεψης για φόρους όσον αφορά τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις της εταιρείας και της θυγατρικής της. Οι εκτιμήσεις, για αναμενόμενα θέματα φορολογικού ελέγχου, βασίζονται σε ιστορικά στοιχεία και προηγούμενους ελέγχους. Ως εκ τούτου, η τελική εκκαθάριση των φόρων εισοδήματος πιθανόν να αποκλίνει από τα σχετικά ποσά τα οποία έχουν καταχωρηθεί στις οικονομικές καταστάσεις.

Από τη χρήση 2011 η Μητρική Εταιρεία, και η θυγατρική της έχουν υπαχθεί στο φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών. Ο έλεγχος αυτός για τη κλειόμενη χρήση βρίσκεται σε εξέλιξη και η σχετική Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης προβλέπεται να χορηγηθεί μετά τη δημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων της χρήσεως. Αν μέχρι την ολοκλήρωση του φορολογικού ελέγχου προκύψουν πρόσθετες φορολογικές υποχρεώσεις εκτιμούμε ότι αυτές δε θα έχουν ουσιαστική επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις.

2.4. Βασικές Λογιστικές Αρχές

Ενσώματες Ακινήτοποιήσεις

Τα οικόπεδα, τα κτίρια και τα τεχνικά έργα του ομίλου, απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις στις αξίες τεκμαιρόμενου κόστους, όπως αυτό προσδιορίστηκε βάσει εύλογων αξιών κατά την ημερομηνία μετάβασης, μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και πιθανές απαξιώσεις της αξίας των παγίων. Τα υπόλοιπα πάγια απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις στο κόστος κτήσης τους.

Το κόστος κτήσης των ενσώματων παγίων, περιλαμβάνει όλες τις άμεσα επιρριπτέες δαπάνες για την απόκτηση των στοιχείων. Όλες οι μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε επαύξηση της λογιστικής αξίας των ενσώματων παγίων ή ως ξεχωριστό πάγιο, μόνον κατά την έκταση που οι δαπάνες αυτές αυξάνουν τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη, που

αναμένεται να εισρεύσουν από την χρήση του παγίου στοιχείου και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων, καταχωρείται στα αποτελέσματα των χρήσεων που πραγματοποιούνται.

Οι ιδιοπαραγόμενες ενσώματες ακινητοποιήσεις, στοιχειοθετούν προσθήκη στο κόστος κτήσεως των ενσώματων ακινητοποιήσεων σε αξίες, που περιλαμβάνουν το άμεσο κόστος μισθοδοσίας του προσωπικού, που συμμετέχει στη κατασκευή, το κόστος αναλωθέντων υλικών, καθώς και τη συμμετοχή άλλων γενικών δαπανών (κόστη).

Οι αποσβέσεις των παγίων στοιχείων λογίζονται με τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης βάσει της εκτιμώμενης υπολειπόμενης ωφέλιμης ζωής των παγίων. Η συνολική ωφέλιμη ζωή (σε έτη) που εφαρμόζεται για τον υπολογισμό των αποσβέσεων έχει ως εξής:

Ιδιόκτητα Κτίσματα και Κτίρια	από 5 έως 50 έτη
Τεχνικά Έργα Εξυπηρέτησης Μεταφορών	από 10 έως 75 έτη
Πάσης Φύσεως Μηχανολογικός Εξοπλισμός	από 5 έως 15 έτη
Τροχαίο Υλικό & Άλλα Μέσα Μεταφοράς	από 5 έως 50 έτη
Λοιπός Εξοπλισμός	από 1 έως 7 έτη

Επενδύσεις σε Ακίνητα

Οι επενδύσεις σε ακίνητα κατέχονται για αποκόμιση προσόδων (ενοικίων), για κεφαλαιακή ενίσχυση ή και για τα δύο.

Επενδύσεις σε ακίνητα είναι οι επενδύσεις που αφορούν όλα εκείνα τα ακίνητα (στα οποία περιλαμβάνονται η γη, τα κτίρια ή τα μέρη κτιρίων ή και τα δύο) τα οποία κατέχονται από τον Όμιλο, είτε για να αποκομίσει μισθώματα από την εκμίσθωσή τους, είτε για την αύξηση της αξίας τους (ενίσχυση κεφαλαίου) ή και για τα δύο.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος κτήσης τους, το οποίο είναι προσαυξημένο με όλα εκείνα τα έξοδα που σχετίζονται με τη συναλλαγή για την απόκτησή τους (π.χ. συμβολαιογραφικά, μεσιτικά, φόροι μεταβίβασης).

Ο όμιλος επέλεξε να αποτιμά τις επενδύσεις σε ακίνητα με βάση την εύλογη αξία. Σύμφωνα με την πολιτική αυτή, η εύλογη αξία μιας επένδυσης σε ακίνητα, είναι η τιμή στην οποία το ακίνητο μπορεί να ανταλλαχθεί, μεταξύ ενήμερων και πρόθυμων μερών, σε μια συνήθη εμπορική συναλλαγή.

Κάθε κέρδος (ή ζημιά) που προκύπτει από μεταβολή στην εύλογη αξία της επένδυσης, συνιστά αποτέλεσμα και αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα της χρήσης κατά την οποία προκύπτει.

Προσδιοριστικός παράγοντας της εύλογης αξίας είναι η τρέχουσα τιμή σε μια ενεργό αγορά για όμοια ακίνητα, στην ίδια τοποθεσία και στην ίδια κατάσταση.

Άυλα Στοιχεία Ενεργητικού

Στα άυλα στοιχεία του ενεργητικού περιλαμβάνονται άδειες λογισμικού, οι οποίες αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με την μέθοδο της σταθερής απόσβεσης κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών η οποία κυμαίνεται από 3 έως 5 χρόνια. Οι αποσβέσεις του λογισμικού περιλαμβάνονται στα κονδύλια «Κόστος Πωληθέντων» και «Έξοδα Διοίκησης» της κατάστασης αποτελεσμάτων.

Λοιπές επενδύσεις

Πρόκειται για εταιρείες τις οποίες ίδρυσαν και συμμετέχουν διάφοροι σιδηροδρομικοί οργανισμοί διεθνώς με σκοπό την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ τους. Όσον αφορά τη EUROFIMA έχει ιδρυθεί από ευρωπαϊκά σιδηροδρομικά δίκτυα με σκοπό τη χρηματοδότηση επενδύσεων σε τροχαίο υλικό. Οι συμμετοχές αυτές δεν κατέχονται για εμπορικούς σκοπούς και κατά την αρχική αναγνώριση τους ορίστηκαν από τον όμιλο ως στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με αναγνώριση των μεταβολών στα λοιπά συνολικά εισοδήματα. Επειδή η εύλογη αξία τους δεν μπορεί να προσδιοριστεί αξιόπιστα, αποτιμούνται στο ιστορικό κόστος κτήσης.

Απαιτήσεις από Πελάτες και Λοιπές Απαιτήσεις

Περιλαμβάνουν μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού με σταθερές ή προσδιορισμένες πληρωμές, τα οποία δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές και έχουν ταξινομηθεί στην κατηγορία «Δάνεια και Απαιτήσεις» και αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Στην κατηγορία αυτή δεν περιλαμβάνονται:

- Απαιτήσεις από προκαταβολές για αγορά αγαθών ή υπηρεσιών,
- Απαιτήσεις που έχουν να κάνουν με δοσοληψίες φόρων, οι οποίες έχουν επιβληθεί νομοθετικά από το κράτος,
- Οτιδήποτε δεν καλύπτεται από σύμβαση ώστε να δίνει δικαίωμα στην επιχείρηση για λήψη μετρητών ή άλλων χρηματοοικονομικών παγίων στοιχείων.

Οι απαιτήσεις από πελάτες και οι λοιπές απαιτήσεις που έχουν ταξινομηθεί στην κατηγορία «Δάνεια και Απαιτήσεις» περιλαμβάνονται στο κυκλοφορούν ενεργητικό, εκτός από εκείνες με λήξη μεγαλύτερη των 12 μηνών από την ημερομηνία ισολογισμού, οι οποίες συμπεριλαμβάνονται στα μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού.

Όταν υπάρχει απομείωση των απαιτήσεων, η λογιστική αξία αυτών μειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό τους, το οποίο είναι η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, προεξοφλουμένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο. Στην συνέχεια, λογίζονται τόκοι με το ίδιο επιτόκιο επί της απομειωμένης (νέας λογιστικής) αξίας.

Χρηματικά Διαθέσιμα

Οι προθεσμιακές καταθέσεις και άλλες υψηλής ρευστότητας επενδύσεις με αρχική λήξη μικρότερη των τριών μηνών θεωρούνται ως χρηματικά διαθέσιμα.

Δανεισμός

Τα δάνεια και οι πιστώσεις αρχικά αναγνωρίζονται στο κόστος, το οποίο αντανάκλα την εύλογη αξία του ληφθέντος ποσού μειωμένη κατά τα έξοδα σύναψης των σχετικών δανειακών συμβάσεων. Μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος βάσει της μεθόδου των πραγματικών επιτοκίων. Για τον υπολογισμό του αναπόσβεστου κόστους λαμβάνονται υπόψη κάθε είδους έξοδα έκδοσης δανείων και πιστώσεων.

Λοιπές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Οι εμπορικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται αρχικώς στην ονομαστική τους αξία και ακολούθως αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος και απεικονίζονται στο κονδύλι «Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις». Τα κέρδη και οι ζημιές αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων όταν οι υποχρεώσεις διαγράφονται καθώς και κατά την εφαρμογή της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Αποθέματα

Την ημερομηνία του ισολογισμού, τα αποθέματα αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ του κόστους και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος κτήσης προσδιορίζεται με την μέθοδο του μέσου ετήσιου σταθμικού όρου. Το κόστος των αποθεμάτων, δεν περιλαμβάνει χρηματοοικονομικά έξοδα.

Επιχορηγήσεις

Ο Όμιλος αναγνωρίζει τις κρατικές επιχορηγήσεις οι οποίες ικανοποιούν αθροιστικά τα εξής κριτήρια:

- ✓ Υπάρχει τεκμαιρόμενη βεβαιότητα ότι η επιχείρηση έχει συμμορφωθεί ή πρόκειται να συμμορφωθεί με τους όρους της επιχορήγησης και
- ✓ Πιθανολογείται ότι το ποσό της επιχορήγησης θα εισπραχθεί.

Οι επιχορηγήσεις καταχωρούνται στην εύλογη αξία και αναγνωρίζονται με τρόπο συστηματικό στα έσοδα, με βάση την αρχή του συσχετισμού των επιχορηγήσεων, με τα αντίστοιχα κόστη τα οποία και επιχορηγούν.

Οι επιχορηγήσεις που αφορούν επενδυτικά πάγια στοιχεία του ενεργητικού, περιλαμβάνονται στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.

Βραχυπρόθεσμες παροχές

Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς το προσωπικό σε χρήμα και σε είδος καταχωρούνται ως έξοδο όταν καθίστανται δουλευμένες.

Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία

Οι παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία περιλαμβάνουν προγράμματα καθορισμένων παροχών.

Η υποχρέωση που καταχωρείται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών είναι η παρούσα αξία της δέσμευσης για την καθορισμένη παροχή. Η δέσμευση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδος (projected unit credit method).

Οι μεταβολές στις υποχρεώσεις του προγράμματος καθορισμένων παροχών που σχετίζονται με το κόστος τρέχουσας απασχόλησης και το χρηματοοικονομικό κόστος από τόκους αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων, ενώ τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από επανεκτιμήσεις λόγω μεταβολών των παραδοχών, καταχωρούνται στην Κατάσταση Λοιπών Συνολικών Εσόδων.

Το επιτόκιο προεξόφλησης των καθορισμένων υποχρεώσεων μετά την έξοδο από την υπηρεσία προσδιορίζεται με αναφορά σε αποδόσεις της αγοράς, υψηλής ποιότητας εταιρικών ομολόγων κατά τη λήξη της περιόδου αναφοράς.

Αναγνώριση Εσόδων

Τα έσοδα αναγνωρίζονται στο βαθμό που είναι πιθανό ότι τα οικονομικά οφέλη, θα εισρεύσουν στον Όμιλο και τα σχετικά ποσά μπορούν να μετρηθούν αξιόπιστα. Τα διεταιρικά έσοδα μέσα στον όμιλο, απαλείφονται πλήρως.

Η αναγνώριση των εσόδων γίνεται ως εξής:

Παροχή υπηρεσιών

Τα έσοδα από παροχή υπηρεσιών λογίζονται την περίοδο που αφορούν οι υπηρεσίες.

Πωλήσεις Αγαθών

Τα έσοδα καταχωρούνται, όταν οι ουσιαστικοί κίνδυνοι και ωφέλειες που απορρέουν από την κυριότητα των αγαθών, έχουν μεταβιβαστεί στον αγοραστή.

Έσοδα από Τόκους

Τα έσοδα από τόκους, αναγνωρίζονται βάσει της χρονικής αναλογίας και με την χρήση του πραγματικού επιτοκίου.

Πληροφόρηση κατά Τομέα

Ένας λειτουργικός τομέας είναι ένα συστατικό μέρος μιας οικονομικής οντότητας: α) που αναλαμβάνει επιχειρηματικές δραστηριότητες από τις οποίες δύνανται να αποκτή έσοδα και να αναλαμβάνει έξοδα (συμπεριλαμβανομένων των εσόδων και εξόδων που αφορούν συναλλαγές με άλλα συστατικά μέρη της ίδιας οικονομικής οντότητας) και β) του οποίου τα αποτελέσματα εξετάζονται τακτικά από τον επικεφαλής λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων της οντότητας για σκοπούς λήψης αποφάσεων σχετικά με την κατανομή πόρων στον τομέα και την εκτίμηση της αποδόσεώς του. Ο όρος «επικεφαλής λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων» προσδιορίζει τη Διοίκηση του Ομίλου, που είναι αρμόδια για τη διάθεση πόρων και την εκτίμηση της απόδοσης των λειτουργικών τμημάτων μιας οικονομικής οντότητας. Η οικονομική οντότητα παρουσιάζει χωριστά τις πληροφορίες για κάθε λειτουργικό τομέα που καλύπτει κάποια κριτήρια συγκέντρωσης χαρακτηριστικών και υπερβαίνει κάποια ποσοτικά όρια.

Το ποσό κάθε παρουσιαζόμενου στοιχείου του τομέα είναι αυτό που παρουσιάζεται στον επικεφαλής λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων για σκοπούς λήψης αποφάσεων σχετικά με την κατανομή πόρων στον τομέα και την εκτίμηση της αποδόσεώς του.

Η ανωτέρω πληροφόρηση είναι αυτή που παρουσιάζεται στις συνημμένες καταστάσεις οικονομικής θέσης, συνολικών εσόδων και ταμιακών ροών σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ. Συγκεκριμένα, ο Όμιλος αναγνωρίζει τους ακόλουθους λειτουργικούς τομείς προς αναφορά:

- ❖ Υποδομή & Κυκλοφορία
- ❖ Λοιπά, που περιλαμβάνει, Εκπαίδευση – Λοιπές Υπηρεσίες

Παράλληλα με την εφαρμογή του αναθεωρημένου προτύπου, ο Όμιλος δεν κατανείμει ανά τομέα τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις.

Μεταγενέστερα Γεγονότα

Μεταγενέστερα γεγονότα που παρέχουν πρόσθετες πληροφορίες για την κατά την ημερομηνία του ισολογισμού περιουσιακή κατάσταση και θέση του Ομίλου και πληρούν τα κριτήρια αναγνώρισής τους, αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις. Στην αντίθετη περίπτωση γνωστοποιούνται στις σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων.

3. Ενσώματες Ακίνητοποιήσεις

Τα οικόπεδα, τα κτίρια και τα τεχνικά έργα αποτιμήθηκαν κατά την ημερομηνία μετάβασης στα ΔΠΧΑ (01/01/2005) σε αναπροσαρμοσμένες αξίες (deemed cost), σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΠΧΑ 1. Ως «τεκμαιρόμενο» κόστος, θεωρείται η εύλογη αξία του παγίου εξοπλισμού κατά την ημερομηνία μετάβασης στα ΔΠΧΑ, η οποία προσδιορίστηκε από ανεξάρτητο οίκο εκτιμητών, διεθνώς αναγνωρισμένο.

Υπάρχει πλήθος συμβατικών δεσμεύσεων, για απόκτηση παγίων στοιχείων (νέες επενδύσεις) σημαντικού ύψους και αφορούν κυρίως επέκταση, εκσυγχρονισμό και βελτίωση του Εθνικού Σιδηροδρομικού Δικτύου.

Τα ενσώματα πάγια στοιχεία του ενεργητικού του ομίλου και της εταιρίας αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε € '000	Οικόπεδα	Κτίρια και Τεχνικά έργα	Μηχανήματα	Σιδηροδρομικά Οχήματα & Μεταφ. μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Κόστος Κτήσης την 1/1/2016	3.299.771	8.106.265	107.832	104.427	31.544	1.761.537	13.411.377
μείον: Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	0	(2.392.699)	(63.601)	(60.890)	(23.029)	0	(2.540.220)
Καθαρή λογιστική αξία την 1/1/2016	3.299.771	5.713.567	44.231	43.537	8.514	1.761.537	10.871.157
Προσθήκες	2.080	1.676	1.562	0	175	344.621	350.113
Μεταφορά στο Ελληνικό Δημόσιο & διακρατούμενα προς πώληση	0	0	0	(4.003)	0	0	(4.003)
Πωλήσεις	0	0	0	(37)	(59)	0	(96)
Ιδιοπαραγωγή	0	5.513	0	0	0	0	5.513
Αποσβέσεις χρήσης	0	(194.179)	(6.278)	(2.060)	(1.014)	0	(203.532)
Κόστος κτήσης την 31/12/2016	3.301.851	8.113.454	109.394	100.387	31.660	2.106.158	13.762.904
μείον: Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	0	(2.586.878)	(69.880)	(62.950)	(24.043)	0	(2.743.752)
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2016	3.301.851	5.526.576	39.514	37.436	7.616	2.106.158	11.019.152
Προσθήκες	13.705	767	976	0	193	248.889	264.530
Ιδιοπαραγωγή	0	4.901	0	0	0	0	4.901
Αποσβέσεις χρήσης	0	(193.961)	(6.321)	(2.079)	(946)	0	(203.307)
Κόστος κτήσης την 31/12/2017	3.315.556	8.119.123	110.370	100.387	31.733	2.355.047	14.032.215
μείον: Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	0	(2.780.839)	(76.198)	(65.029)	(24.990)	0	(2.947.057)
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2017	3.315.556	5.338.283	34.171	35.357	6.743	2.355.047	11.085.158

Ποσά σε € '000	Οικόπεδα	Κτίρια και Τεχνικά έργα	Μηχανήματα	Σιδηροδρομικά Οχήματα & Μεταφ. μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Κόστος Κτήσης την 1/1/2016	3.305.032	8.105.085	108.572	104.256	29.376	1.818.604	13.849.559
μείον: Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	0	(2.197.949)	(57.467)	(302.695)	(20.039)	0	(2.578.150)
Καθαρή λογιστική αξία την 1/1/2016	3.305.032	5.907.136	51.105	(198.439)	9.337	1.818.604	11.271.410
Προσθήκες	2.152	1.676	1.561	0	152	353.270	358.810
Μεταφορά στο Ελληνικό Δημόσιο	0	0	0	(4.003)	0	0	(4.003)
Ιδιοπαραγωγή	0	5.513	0	0	0	0	5.513
Αποσβέσεις χρήσης	0	(194.176)	(6.276)	(2.077)	(1.036)	0	(203.566)
Κόστος κτήσης την 31/12/2016	3.307.184	8.112.274	110.133	100.253	29.527	2.171.875	13.831.246
μείον: Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	0	(2.585.571)	(69.721)	(62.894)	(22.060)	0	(2.740.246)
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2016	3.307.184	5.526.702	40.412	37.359	7.467	2.171.875	11.090.999
Προσθήκες	14.166	765	1.007	0	183	257.319	273.440
Ιδιοπαραγωγή	0	4.901	0	0	0	0	4.901
Αποσβέσεις χρήσης	0	(193.960)	(6.320)	(2.060)	(1.027)	0	(203.367)
Κόστος κτήσης την 31/12/2017	3.321.350	8.117.940	111.140	100.253	29.711	2.429.193	14.109.587
μείον: Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	0	(2.779.531)	(76.040)	(64.954)	(23.087)	0	(2.943.613)
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2017	3.321.350	5.338.409	35.099	35.299	6.623	2.429.193	11.165.974

Με την δημοσίευση των Κοινών Υπουργικών Αποφάσεων με αριθμό Φ35/οικ.23084/1822/14/4/2014, και Φ35/οικ.62786/3165/22.10.2015 μεταβιβάστηκε αυτοδικαίως το ενεργό τροχαίο υλικό που αναφέρεται στις σχετικές αποφάσεις, από τον ΟΣΕ στο Ελληνικό Δημόσιο. Το χρέος του ΟΣΕ προς το Δημόσιο θα μειωθεί ισόποσα με τη λογιστική αξία ποσού € 315,15 εκ. και 187,8 εκ. αντίστοιχα του μεταβιβαζόμενου τροχαίου υλικού κατά την ημερομηνία μεταβίβασης. Τα ζητήματα που σχετίζονται με την παραλαβή του τροχαίου υλικού, τα αρμόδια για την διαπίστωση της κατάστασης του μεταβιβαζόμενου τροχαίου υλικού, καθώς και την τεχνική και οικονομική αποτίμηση του τροχαίου υλικού για τον προσδιορισμό της εμπορικής αξίας του, θα προσδιοριστούν με νέα απόφαση των αρμοδίων Υπουργών που θα εκδοθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 του Ν. 3891/2010 όπως ισχύει. Εάν από τον προσδιορισμό της εμπορικής αξίας του μεταβιβαζόμενου τροχαίου υλικού διαπιστωθεί απόκλιση σε σχέση με τη λογιστική του αξία, με όμοια απόφαση θα αναπροσαρμοστεί το ύψος του διαγραφόμενου χρέους του ΟΣΕ Α.Ε. προς το Δημόσιο, ώστε να ισούται με την εμπορική αξία του εν λόγω τροχαίου υλικού. Την 17.10.2015 υπογράφηκε Σύμβαση Υποκατάστασης του ΟΣΕ από το Ελληνικό Δημόσιο έναντι της Eurofima και με την δημοσίευση της Κοινής Υπουργικής Απόφασης με αριθμό 337/29.3.2016 ο ΟΣΕ αποξενώθηκε από 1.1.16 από κάθε δικαίωμα που απορρέει από τις συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης με την Eurofima. Η αξία του ΤΥ που μεταβιβάστηκε επιβάρυνε τα αποτελέσματα της χρήσης 2016.

4. Άυλα Στοιχεία Ενεργητικού

Τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού, αφορούν λογισμικά προγράμματα και η ανάλυσή τους είναι η εξής:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Κόστος Κτήσης την 31/12/2016	3.141	1.619
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(2.438)	(1.005)
Λογιστική αξία την 31/12/2016	703	614
Αγορές	73	72
Αποσβέσεις χρήσης	(234)	(217)
Κόστος Κτήσης την 31/12/2017	3.214	1.691
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(2.672)	(1.222)
Λογιστική αξία την 31/12/2017	542	469

5. Επενδύσεις σε θυγατρικές

Στις ατομικές καταστάσεις της εταιρείας, οι επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες, παρουσιάζονται ως το αποτέλεσμα του κόστους εξαγοράς αυτών, μείον τυχόν απομειώσεις. Η λογιστική αξία τους στην τρέχουσα χρήση είναι € 303 χιλ.

Η ΕΡΓΟΣΕ ΑΕ αποτελεί τη μόνη θυγατρική του Ομίλου και η ενοποίησή της πραγματοποιείται με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης. Η αξία της συμμετοχής στις ατομικές καταστάσεις της μητρικής ανέρχεται σε € 303 χιλ. (προηγούμενη χρήση: € 303 χιλ.)

6. Επενδύσεις σε Λοιπές Εταιρείες

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Αρχή περιόδου	15.265	15.265	15.265	15.265
Αύξηση Ποσοστού	0	0	0	0
Λήξη περιόδου	15.265	15.265	15.265	15.265

Ποσά σε € '000					
Επωνυμία	% συμμετοχής	Χώρα	Αξία Κτήσης	Οφειλόμενες Δόσεις	Τελική Αξία
EUROFIMA	2,00%	ΕΛΒΕΤΙΑ	39.852	24.588	15.264

SCRL LTD (BCC)	1 Εταιρικό Μερίδιο	ΒΕΛΓΙΟ	1	0	1
ΣΥΝΟΛΟ			39.853	24.588	15.265

Πρόκειται για εταιρείες τις οποίες ίδρυσαν και συμμετέχουν διάφοροι σιδηροδρομικοί οργανισμοί διεθνώς με σκοπό την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ τους. Όσον αφορά τη EUROFIMA έχει ιδρυθεί από ευρωπαϊκά σιδηροδρομικά δίκτυα με σκοπό τη χρηματοδότηση επενδύσεων σε τροχαίο υλικό. Το BCC αποτελεί διεθνές γραφείο συμψηφισμού διεθνών χρεώσεων τελών χρήσεως δικτύου.

Οι συμμετοχές αυτές απεικονίζονται στο ιστορικό κόστος κτήσης.

7. Επενδύσεις σε ακίνητα

Τα οικόπεδα και τα κτίρια, αποτιμήθηκαν κατά την ημερομηνία μετάβασης στα ΔΠΧΑ (01/01/2005) σε αναπροσαρμοσμένες αξίες, όπως αυτές προσδιορίστηκαν βάσει εύλογων αξιών, από ανεξάρτητο εκτιμητή κατά την ημερομηνία μετάβασης.

Εντός της χρήσης 2011 ολοκληρώθηκε η επικαιροποίηση της αποτίμησης των επενδύσεων σε ακίνητα του ΟΣΕ ΑΕ από αναγνωρισμένο ανεξάρτητο εκτιμητή με ημερομηνία αναφοράς την 31/12/2010.

<i>Ποσά σε € '000</i>	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ	Ο ΟΜΙΛΟΣ ΣΥΝΟΛΟ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΝΟΛΟ
Λογιστική αξία 31.12.2016	142.268	142.268	142.268	142.268
Εύλογη αξία 31.12.2016	142.268	142.268	142.268	142.268
Κέρδος / Ζημιά	0	0	0	0

<i>Ποσά σε € '000</i>	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ	ΣΥΝΟΛΟ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ	ΣΥΝΟΛΟ
Λογιστική αξία 31.12.2015	142.268	142.268	142.268	142.268
Εύλογη αξία 31.12.2015	142.268	142.268	142.268	142.268
Κέρδος / Ζημιά	0	0	0	0

Από την εκμετάλλευση των επενδυτικών ακινήτων ο όμιλος δεν έχει αποκομίσει έσοδα από μισθώσεις στις εν λόγω χρήσεις.

8. Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις

<i>Ποσά σε € '000</i>	31/12/2017	Ο ΟΜΙΛΟΣ 31/12/2016	31/12/2017	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ 31/12/2016
Δοσμένες Εγγυήσεις	322	254	170	102
Προκαταβολές κτήσεως παγίων	18.308	26.501	3.789	3.789
Σύνολο	18.630	26.755	3.959	3.891

Οι απαιτήσεις αφορούν κυρίως προκαταβολές που δόθηκαν στους αναδόχους των έργων από τη θυγατρική ΕΡΓΑ ΟΣΕ ΑΕ. Η εταιρεία, σύμφωνα με το άρθρο 150 του ν. 4412/2016 περί κατασκευής δημοσίων έργων, χορηγεί προκαταβολές στους αναδόχους των έργων μέχρι και ποσοστό 15% του ολικού ποσού της σύμβασης. Για το σκοπό αυτό ο ανάδοχος επιβαρύνεται με τόκο.

9. Αποθέματα

<i>Ποσά σε € '000</i>	31/12/2017	Ο ΟΜΙΛΟΣ 31/12/2016	31/12/2017	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ 31/12/2016
Αναλώσιμα Υλικά	1.122	2.430	1.122	2.430
Ανταλλακτικά Παγίων	4.658	5.392	4.658	5.392
Συνολική ρευστοποιήσιμη αξία	5.780	7.822	5.780	7.822

Δεν υπάρχουν δεσμεύσεις επί των αποθεμάτων της εταιρείας, έναντι δανεισμού ή άλλης φύσεως υποχρεώσεων.

10. Πελάτες και Λοιπές Εμπορικές Απαιτήσεις

Η ανάλυση των απαιτήσεων από πελάτες και λοιπών εμπορικών απαιτήσεων για τον όμιλο και την εταιρεία, παρατίθεται ως ακολούθως:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Πελάτες Ιδιωτικού Τομέα	10.686	759.301	10.588	759.233
Κόμιστρα Διεθνών Μεταφορών	1.292	1.292	1.292	1.292
Ελληνικό Δημόσιο-Δημόσιες Επιχειρήσεις	24.649	26.694	24.648	26.695
Απαιτήσεις από συνδεδεμένες επιχ/σεις	0	0	331.258	339.717
Σύνολο απαιτήσεων	36.627	787.287	367.786	1.126.937
Μείον: Πρόβλεψη υποτίμησης	(11.927)	(11.927)	(11.386)	(11.386)
Σύνολο καθαρών απαιτήσεων	24.700	775.360	356.400	1.115.551

Το σύνολο των ανωτέρω απαιτήσεων είναι βραχυπρόθεσμης λήξης και η λογιστική αξία των απαιτήσεων αυτών προσεγγίζει την εύλογη αξία τους. Με την υπ' αριθμό 45496/2336 Κοινή Υπουργική Απόφαση που δημοσιεύτηκε την 12.9.2017 στο ΦΕΚ Β3182 διαγράφησαν απαιτήσεις από την ΤΡΑΙΝΟΣΕ ύψους €692 εκ. σε εφαρμογή του Ν.3891/2010. Ο Οργανισμός προέβη σε αντίστοιχη πρόβλεψη απομείωσης.

11. Λοιπές Απαιτήσεις

Οι λοιπές απαιτήσεις του ομίλου και της εταιρείας, αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Απαιτήσεις από Ελληνικό Δημόσιο	318.708	239.855	316.405	238.799
Απαιτήσεις από ασφαλιστικά ταμεία	48.711	48.705	48.711	48.705
Προκαταβολές σε προμηθευτές	2.832	3.100	2.832	3.100
Χρεώστες διάφοροι	12.501	38.051	10.511	10.491
Δεσμευμένοι λογαριασμοί καταθέσεων	853	847	853	847
Έξοδα επόμενων χρήσεων	134	153	117	120
Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα	1.487	1.111	890	1.000
Προκαταβολές σε προσωπικό και λ/σμοι προς απόδοση	3.763	3.458	3.749	3.441
Απαιτήσεις από ξένα δίκτυα	307	304	307	304
Σύνολο λοιπών απαιτήσεων	389.296	335.584	384.375	306.807
Μείον: Πρόβλεψη υποτίμησης	(52.712)	(52.712)	(52.712)	(52.712)
Σύνολο καθαρών απαιτήσεων	336.584	282.872	331.663	254.095

Οι απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο αφορούν κυρίως απαίτηση που έχει ο Οργανισμός από επιστροφή ΦΠΑ και ποσό ευρώ 12 εκ περίπου, το οποίο αφορά απαίτηση του Οργανισμού από το Ελληνικό Δημόσιο λόγω προσφυγής στα διοικητικά δικαστήρια. Η συγκεκριμένη απαίτηση αφορά οριστικές πράξεις διορθωτικού προσδιορισμού τελών χαρτοσήμου (ΚΝΤΧ), τις οποίες ο Οργανισμός αμφισβητεί και τις θεωρεί αβάσιμες καθώς με βάση τον ιδρυτικό νόμο 674/1970 και άρθρο 4 του ΟΣΕ, ο Οργανισμός καθίσταται καθολικός διάδοχος των δικαιωμάτων, υποχρεώσεων και προνομίων του Σ.Ε.Κ (Σιδηροδρόμων Ελληνικού Κράτους Ν.Δ. της 4.4.1935). Κατόπιν αυτού ο Οργανισμός προσέφυγε στις υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών (Κ.Ε.Μ.ΕΠ) με την ειδική διοικητική διαδικασία - ενδικοφανούς προσφυγής για την επίλυση των διαφορών, καταβάλλοντας το 50% του αμφισβητούμενου ποσού. Στην συνέχεια η φορολογική

διοίκηση συμφώνησε το υπόλοιπο 50% με την έκδοση ΑΦΕΚ επιστροφής ΦΠΑ. Η σχετική απόφαση απορρίφθηκε και ο Οργανισμός έχει προσφύγει στα διοικητικά δικαστήρια.

Η σωρευμένη πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις από ασφαλιστικά ταμεία ανέρχεται στο ποσό των € 48.590 χιλ. (2016: € 48.590 χιλ.). Το υπόλοιπο ποσό της πρόβλεψης αφορά λοιπούς εισπρακτέους λογαριασμούς.

12. Ταμειακά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα Ταμειακών Διαθεσίμων

Τα διαθέσιμα αντιπροσωπεύουν μετρητά, είτε στα ταμεία της εταιρείας, είτε σε τραπεζικές καταθέσεις (όψεως ή βραχυπρόθεσμης προθεσμίας), διαθέσιμες σε πρώτη ζήτηση.

Η Διοίκηση της Εταιρείας με το υπ' αριθμό 5316/2.4.2015 πρακτικό του Διοικητικού Συμβουλίου, εναρμονιζόμενη με την απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων του ΟΣΕ ημερομηνίας 26 Μαρτίου 2015, εγκρίνει να ανοιχτεί λογαριασμός ή λογαριασμοί ταμειακής διαχείρισης του ΟΣΕ στην Τράπεζα της Ελλάδος. Ακολούθησε η Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου (ΦΕΚ Α' 41/20.4.2015) όπου προβλέπει την υποχρεωτική μεταφορά των ταμειακών διαθεσίμων και των προθεσμιακών καταθέσεων των Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης στην Τράπεζα της Ελλάδος κάνοντας χρήση των διατάξεων της περίπτωσης ζ' της παραγράφου 11 του άρθρου 15 του ν.2469/1997 (Α' 38), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 36 του ν.4320/2015 (Α' 29). Το άρθρο αυτό προβλέπει τη δυνατότητα επένδυσης του συνόλου των κεφαλαίων αυτών σε συμβάσεις αγοράς ή πώλησης τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου με σύμφωνα επαναπώλησης/επαναγοράς με αντισυμβαλλόμενο το Ελληνικό Δημόσιο. Σε περίπτωση κεφαλαιακών ζημιών ο Φορέας έχει απευθείας αξίωση αποζημίωσης κατά του Ελληνικού Δημοσίου. Κατόπιν των ανωτέρω, έχει τοποθετηθεί το 71,7% των συνολικών διαθεσίμων της εταιρείας (ή το 100% των μη άμεσα απαιτητών για τις ανάγκες της ταμειακής διαχείρισης κεφαλαίων) στον υπόψη λογαριασμό.

Με Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου επιβλήθηκαν περιορισμοί στη κίνηση κεφαλαίων οι οποίοι σταδιακά αίρονται. Ο Όμιλος εκτιμά πως δεν θα υπάρξουν προβλήματα ρευστότητας στην παρούσα κατάσταση.

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα ταμειακών διαθεσίμων του ομίλου και της εταιρείας, έχουν ως ακολούθως:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Διαθέσιμα στο ταμείο	56	53	48	47
Διαθέσιμα στις τράπεζες σε €	473.165	453.250	80.601	69.414
Διαθέσιμα στις τράπεζες σε Ξένο Νόμισμα	1.035	1.131	1.035	1.131
Σύνολο ταμειακών διαθεσίμων & ισοδυνάμων	474.256	454.434	81.684	70.592

13. Μετοχικό Κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας αποτελείται από 47.991.984 κοινές, πλήρως εξοφλημένες μετοχές (2015: 47.991.984), ονομαστικής αξίας € 100 η κάθε μία. Το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου ανέρχεται σε € 4.799.198.400.

Σχετικά με το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας, δεν υπάρχουν ειδικοί περιορισμοί, πέραν των όσων υπαγορεύει η ισχύουσα νομοθεσία.

14. Ποσά προορισμένα για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου

Τα ποσά που προορίζονται για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου του ομίλου και της εταιρείας αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Υπόλοιπο την 1/1/2016	3.026.249	3.026.249
Καταθέσεις μετόχων	676.066	676.066
Υπόλοιπο την 31/12/2016	3.702.315	3.702.315
Καταθέσεις μετόχων	234.733	234.733
Υπόλοιπο την 31/12/2017	3.937.048	3.937.048

Τα ποσά αυτά αναμένεται να κεφαλαιοποιηθούν από τη στιγμή που ληφθούν οι σχετικές υπουργικές αποφάσεις.

15. Αποθεματικά κεφάλαια

Τα αποθεματικά του ομίλου, αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ			
	Τακτικό αποθεματικό	Ειδικά αποθεματικά	Αποθεματικά από αναπροσαρμοσμένες αξίες	Σύνολο
Υπόλοιπο την 1/1/2016	527	4.344	4.434	9.305
Κίνηση Χρήσης	(427)	0	0	(427)
Υπόλοιπο την 31/12/2016	100	4.344	4.434	8.878
Κίνηση Χρήσης	0	0	0	0
Υπόλοιπο την 31/12/2017	100	4.344	4.434	8.878

Ποσά σε € '000	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
	Τακτικό αποθεματικό	Ειδικά αποθεματικά	Αποθεματικά από αναπροσαρμοσμένες αξίες	Σύνολο
Υπόλοιπο την 1/1/2016	296	0	4.434	4.728
Κίνηση Χρήσης	(296)	0	0	-296
Υπόλοιπο την 31/12/2016	0	0	4.434	4.434
Κίνηση Χρήσης	0	0	0	0
Υπόλοιπο την 31/12/2017	0	0	4.434	4.434

16. Υποχρεώσεις Παροχών Προσωπικού λόγω Εξόδου από την Υπηρεσία

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνωρίζουν ως υποχρέωση παροχών προσωπικού, λόγω εξόδου από την υπηρεσία, την παρούσα αξία της νομικής δέσμευσης, που έχει αναλάβει για την καταβολή εφάπαξ αποζημίωσης στο προσωπικό, που αποχωρεί λόγω συνταξιοδότησης. Η σχετική υποχρέωση υπολογίστηκε κατόπιν αναλογιστικής μελέτης, που έγινε από ανεξάρτητο αναλογιστή. Συγκεκριμένα, η σχετική μελέτη αφορούσε στην διερεύνηση και υπολογισμό των αναλογιστικών μεγεθών, που απαιτούνται από τις προδιαγραφές που θέτουν τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (Δ.Λ.Π. 19) και είναι υποχρεωτικό να καταχωρηθούν στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης και την Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος κάθε επιχείρησης.

Ως μέθοδος αποθεματοποίησης, χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδας.

Ο όμιλος και η εταιρεία, δεν έχουν επίσημα ή ανεπίσημα ενεργοποιήσει κανένα ειδικό πρόγραμμα παροχών προς τους εργαζόμενους, το οποίο να δεσμεύεται για παροχές σε περιπτώσεις αποχωρήσεων εργαζόμενων. Το μόνο πρόγραμμα που ισχύει και έχει ενεργοποιηθεί στο παρελθόν είναι η συμβατική υποχρέωση (με βάση την ισχύουσα νομοθεσία, ν.993/1979, 3891/2010, 4093/12 κτλ) για παροχή ενός εφάπαξ ποσού σε περίπτωση συνταξιοδότησης του προσωπικού.

Η σχετική υποχρέωση του ομίλου και της εταιρείας, καθώς και τα ποσά που έχουν καταχωρηθεί στην κατάσταση συνολικών εσόδων, έχουν ως εξής:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Υποχρεώσεις Ισολογισμού αρχής	19.394	20.086	18.244	18.933
Συνταξιοδοτικές παροχές (χρεώσεις στα αποτελέσματα)	466	632	400	566
Συνταξιοδοτικές παροχές (χρεώσεις στα λοιπά συνολικά έσοδα)	(454)	(340)	(427)	(271)
Διαγραφή Υποχρέωσης προς ΤΡΑΙΝΟΣΕ	(4.086)	0	(4.086)	0
Χρησιμοποίηση προβλέψεων (καταβολές)	(1.268)	(984)	(1.261)	(984)
Σύνολο	14.052	19.394	12.870	18.244

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	95	94	52	51
Χρηματοοικονομικό κόστος	293	477	270	454
Κόστος τερματικών παροχών	78	61	78	61
Σύνολο	466	632	400	566

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Αναγνώριση αναλογιστικού κέρδους/(ζημιάς)	455	340	427	271
Σύνολο	455	340	427	271

Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές, που χρησιμοποιήθηκαν από τους αναλογιστές είναι οι εξής:

Παραδοχές	31/12/2017	31/12/2016
Προεξοφλητικό επιτόκιο	1,90%	1,90%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	1,00%	1,00%
Πληθωρισμός	1,80%	1,80%
Πίνακας αποχωρήσεων	MT ΕΑΕ2012P	MT ΕΑΕ2012P
Ποσοστό αποχωρήσεων	0,00%	0,00%

Ανάλυση Ευαισθησίας Αποτελεσμάτων

	Μεταβολές σε σχέση με τις βασικές υποθέσεις	Αναλογιστική Υποχρέωση για τον ΟΣΕ την 31.12.2017	Μεταβολή σε σχέση με τη Βασική Αποτίμηση
Τεχνικό επιτόκιο	0,50%	12.469.091	(400.596)
Τεχνικό επιτόκιο	-0,50%	13.291.326	421.639
Αύξηση μισθών	0,50%	13.079.139	209.452
Αύξηση μισθών	-0,50%	12.664.562	(205.125)

17. Μελλοντικά Έσοδα Κρατικών Επιχορηγήσεων

Στο κονδύλι αυτό, περιλαμβάνονται οι υφιστάμενες επιχορηγήσεις του παγίου ενεργητικού.

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Αξία Κτήσης	707.050	707.050	707.050	707.050
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(367.688)	(339.247)	(367.688)	(339.247)
Αναπόσβεστη αξία την 31/12/2017	339.362	367.803	339.362	367.803

Οι ως άνω κρατικές επιχορηγήσεις αφορούν σε:

1. Επιχορηγήσεις δημοσίων επενδύσεων
2. Επιχορηγήσεις από την ευρωπαϊκή ένωση
3. Επιχορηγήσεις επαναλειτουργίας γραμμής Βόλου – Μηλέων
4. Επιχορηγήσεις από τη γενική γραμματεία έρευνας και τεχνολογίας (MITRO – SRM LIFE- INTELLECT)

Το μελλοντικά έσοδα από επιχορηγήσεις που περιλαμβάνονται στο κονδύλι αυτό είναι οριστικά.

18. Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις

Οι μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις καθώς και οι ημερομηνίες λήξης των δανείων του ομίλου και της εταιρείας αναλύονται ως εξής:

Δανεισμός την 31/12/2017	ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
	Μεταξύ 1 και 2	Μεταξύ 2 και 5	Από 5 έτη και	ΣΥΝΟΛΟ
Ποσά σε € '000	ΕΤΩΝ	ΕΤΩΝ	πάνω	
Ομολογιακά Τραπεζικά Δάνεια	255.000	520.000	800.490	1.575.490
Σύνολο	255.000	520.000	800.490	1.575.490

Οι μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις του ομίλου και της εταιρείας, οι οποίες είναι πληρωτέες την επόμενη χρήση, περιλαμβάνονται στο κονδύλι «Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις» (σημ. 23) και ανέρχονται σε ποσό ευρώ 713,7 εκ. (2016 615 εκ ευρώ).

Οι συνολικές δανειακές υποχρεώσεις του Οργανισμού είναι εγγυημένες από το Ελληνικό Δημόσιο. Την 31/12/2017 το ποσό αυτών ανέρχονταν στο ύψος των € 2,29 δις. Το συνολικό αυτό χρέος κατέχεται πλέον από το Ελληνικό Δημόσιο μετά την ανταλλαγή των ομολόγων με τους ιδιώτες δανειστές μέσω του PSI+ το έτος 2012. Την 17.10.2015 υπογράφηκε Σύμβαση Υποκατάστασης του ΟΣΕ από το Ελληνικό Δημόσιο έναντι της Eurofima και με την δημοσίευση της Κοινής Υπουργικής Απόφασης με αριθμό 337/29.3.2016 ο ΟΣΕ αποξενώθηκε από 1.1.16 από κάθε υποχρέωση που απορρέει από τις συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης με την Eurofima. Η μεταβίβαση της υποχρέωσης που απορρέει από τις συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης με την Eurofima ολοκληρώθηκε στην προηγούμενη περίοδο.

Στην κλειόμενη χρήση εξοφλήθηκαν και τα τελευταία ομολογιακά δάνεια που διαπραγματεύονταν σε διεθνείς αγορές και που δεν είχαν συμπεριληφθεί στο PSI και ως εκ τούτου ο Οργανισμός έπαψε να αποτελεί Οντότητα Δημοσίου Ενδιαφέροντος όπως προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 12 του Ν. 4449/2017 (ΦΕΚ Α' 7/24.01.2017) και δεν φέρει τις ειδικότερες υποχρεώσεις δημοσιότητας όπως αυτές ορίζονται από τα άρθρα 4 – 5Α του Ν. 3556/2007 για τη χρήση που λήγει την 31/12/2017. Πλέον τα εναπομείναντα ομόλογα του Οργανισμού δεν είναι εισηγμένα σε χρηματιστήριο και δε διαπραγματεύονται σε δευτερογενή αγορά. Διακρατούνται από τον εγγυητή τους Ελληνικό Δημόσιο στο σύνολό τους, οι δε προηγούμενοι κάτοχοί τους έχουν λάβει άλλα ομόλογα έκδοσης Ελληνικού Δημοσίου μέσω της διαδικασίας PSI.

19. Λοιπές Προβλέψεις

Οι προβλέψεις που περιλαμβάνονται στο κονδύλι αυτό, αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ			Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ		
	Ενδεχόμενες υποχρεώσεις	Διαφορές φορολογικού ελέγχου	Σύνολο	Ενδεχόμενες υποχρεώσεις	Διαφορές φορολογικού ελέγχου	Σύνολο
Λογιστική αξία την 1/1/2016	216.249	50.767	267.016	216.249	50.767	267.016
Διενέργεια επιπλέον προβλέψεων	1.400	0	1.400	1.400	0	1.400
Χρησιμοποίηση προβλέψεων	(7.716)	0	(7.716)	(7.716)	0	(7.716)
Λογιστική αξία την 31/12/2016	209.933	50.767	260.700	209.933	50.767	260.700
Διενέργεια επιπλέον προβλέψεων	697.889	0	697.889	697.889	0	697.889
Χρησιμοποίηση προβλέψεων	(701.539)	(10.953)	(712.492)	(701.539)	(10.953)	(712.492)
Λογιστική αξία την 31/12/2017	206.283	39.814	246.097	206.283	39.814	246.097

Ο Οργανισμός εντός της χρήσης ελέγχθηκε από τις φορολογικές αρχές για το αντικείμενο φορολογίας ακίνητης περιουσίας χρήσεων 2013-2017 χρησιμοποιώντας ισόποση πρόβλεψη χωρίς να επιβαρυνθούν τα αποτελέσματα της χρήσης.

20. Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις

Οι λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του ομίλου και της εταιρείας, αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Ληφθείσες Εγγυήσεις Ενοικίων	18	18	18	18
Υποχρεώσεις προς ασφαλιστικούς οργανισμούς - Ρυθμίσεις	13.615	16.946	13.615	16.946
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	652	237	0	0
Σύνολο λοιπών μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων	14.285	17.201	13.633	16.964

Η εταιρεία έχει προβεί σε οριστική ρύθμιση των υποχρεώσεων της προς ασφαλιστικούς οργανισμούς που είχαν σχηματισθεί μέχρι το 2011, με το Ν.4321/2015 Από τότε μέχρι σήμερα ο Οργανισμός καταβάλει εμπρόθεσμα τις ασφαλιστικές εισφορές.

21. Προμηθευτές και Λοιπές Υποχρεώσεις

Τα υπόλοιπα προμηθευτών και λοιπών συναφών υποχρεώσεων του ομίλου και της εταιρείας αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Προμηθευτές Εσωτερικού	25.732	34.936	17.015	19.186
Προμηθευτές Εξωτερικού	40	473	40	473
Επιταγές πληρωτέες	22.402	32.666	0	0
Σύνολο υποχρεώσεων	48.174	68.075	17.055	19.659

Οι επιταγές πληρωτέες αφορούν εξόφληση σε αναδόχους έργων από την θυγατρική του ομίλου ΕΡΓΟΣΕ.

22. Τρέχουσες Φορολογικές Υποχρεώσεις

Η Εταιρεία και η θυγατρική της, σύμφωνα με το άρθρο 46 του ν.4172/2013, από 1 Ιανουαρίου 2014 απαλλάσσεται από το φόρο εισοδήματος διότι ανήκουν στους φορείς Γενικής Κυβέρνησης όπου το κράτος συμμετέχει με ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%). Εξαιρέση αποτελεί το εισόδημα που αποκτούν από κεφάλαιο και υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου.

23. Λοιπές Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις

Οι λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του ομίλου και της εταιρείας, αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Ελληνικό Δημόσιο-Εξοφλήσεις Δανείων	8.707.117	7.936.887	8.707.117	7.936.887
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες στην επόμενη χρήση	713.700	615.000	713.700	615.000
Δεδουλευμένα έξοδα	49.050	62.928	49.044	62.920
Λοιποί φόροι (πλην φόρου εισοδήματος)	6.082	4.297	533	123
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	3.132	3.139	3.120	3.139
Προκαταβολές πελατών	1.357	1.387	1.357	1.387
Μισθοί και ημερομίσθια πληρωτέα	2.451	1.657	2.451	1.657
Έσοδα επόμενων χρήσεων	96	96	0	0
Υποχρεώσεις ΠΔΕ	151.914	60.391	151.914	60.391
Πιστωτές Διάφοροι	240	240	240	240
Δικαιούχοι αμοιβών	11.235	8.452	11.186	8.426
Λοιπές βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	30.873	33.708	30.873	33.706
Σύνολο υποχρεώσεων	9.677.247	8.728.182	9.671.535	8.723.876

Οι υποχρεώσεις του Οργανισμού προς το Ελληνικό Δημόσιο αυξήθηκαν στην τρέχουσα περίοδο κατά € 771 εκ κυρίως λόγω κατάπτωσης εγγυήσεων δανείων. Όπως αναφέρεται και στη σημείωση 18, τα ποσά των χρεολυσίων και τόκων που εμφανίζονται ότι έχουν καταβληθεί από τον εγγυητή (το Ελληνικό Δημόσιο) διαφέρουν ως προς τα πραγματικά ποσά που καταβλήθηκαν, υπό την έννοια ότι όλες οι δανειακές υποχρεώσεις του Οργανισμού έχουν περιέλθει στην κυριότητα του Ελληνικού Δημοσίου μετά τη διαδικασία της ανταλλαγής ομολόγων (PSI+ 2012).

Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες στην επόμενη χρήση, αφορούν ομόλογα που ωριμάζουν εντός της επόμενης χρήσης. Το σύνολο αυτού του ποσού ανέρχεται στο ύψος των € 713,7 εκ. και οφείλεται εξ' ολοκλήρου στο Ελληνικό Δημόσιο.

Οι υποχρεώσεις προς το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) αφορούν χρηματοδότηση του ΦΠΑ των έργων. Μόλις η εταιρεία εισπράξει το εν λόγω ποσό από την ΑΑΔΕ θα το αποδώσει στην ΤτΕ σύμφωνα με την υπ' Αριθμ. 50244/ΕΥΘΥ 1125 απόφαση της Ειδικής Υπηρεσίας Θεσμικής Υποστήριξης (ΕΥΘΥ).

Οι λοιποί φόροι (πλην φόρου εισοδήματος) του Ομίλου αφορούν Φ.Π.Α. Δεκεμβρίου 2017 (2.9 εκ.), φόρο τόκων εργολάβων 15% (1 εκ.), κράτηση υπέρ της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (45 χιλ.) για τους μήνες Νοέμβριο και Δεκέμβριο 2017 και φόρος αμοιβών επιχειρηματικής δραστηριότητας (14 χιλ.) για τους μήνες Οκτώβριο, Νοέμβριο και Δεκέμβριο 2017.

Τα δεδουλευμένα έξοδα αφορούν κυρίως δεδουλευμένους τόκους ομολογιακών δανείων.

Στις λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις περιλαμβάνεται ποσό ευρώ 21 εκ από δικαστική διαμάχη με άλλο φορέα του Δημοσίου.

24. Κύκλος Εργασιών

Η ανάλυση του κύκλου εργασιών της εταιρείας και του ομίλου, παρατίθεται στον παρακάτω πίνακα:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1/1/-	1/1/-	1/1/-	1/1/-
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Έσοδα από τέλος χρήσεως υποδομής	16.927	16.852	16.927	16.852
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών	810	752	576	633
Έσοδα από τέλος χρήσεως υποδομής (Ηλεκτροκίνηση)	4.284	4.176	4.284	4.176
Πωλήσεις άχρηστου υλικού	1.773	618	869	618
Σύνολο	23.794	22.398	22.656	22.279

Τα έσοδα από τέλη χρήσεως υποδομής αφορούν το τέλος χρήσης της οικείας υποδομής από τις εταιρείες ΤΡΑΙΝΟΣΕ ΑΕ και ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΑΕ. Ο υπολογισμός των τελών χρήσης υποδομής, ένα από τα βασικά καθήκοντα του διαχειριστή υποδομής, συμπεριλαμβάνεται στη Δήλωση Δικτύου η οποία ανανεώνεται κάθε χρόνο και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Οργανισμού.

Τα έσοδα από παροχή υπηρεσιών αφορούν κυρίως έσοδα από παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης προς τρίτους, παροχή υπηρεσιών πληροφορικής καθώς και ενοίκια κτιρίων και μεταφορικών μέσων.

Τα έσοδα από τέλη χρήσεως υποδομής (Ηλεκτροκίνηση) αφορούν έσοδα που τιμολογεί ο ΟΣΕ στην ΤΡΑΙΝΟΣΕ και στην ΣΤΑΣΥ κατά τη μετακύλιση του κόστους ηλεκτροκίνησης.

Το έσοδο από πωλήσεις άχρηστου υλικού αφορά πωλήσεις παλαιών και απαξιωμένων αποθεμάτων.

25. Ανάλυση Εξόδων ανά Κατηγορία

Η ανάλυση και κατανομή των εξόδων του ομίλου για την κλειόμενη περίοδο ανά κατηγορία, καθώς και τα μεγέθη της αντίστοιχης περιόδου για την προηγούμενη χρήση έχει διαμορφωθεί ως εξής:

-	Ο ΟΜΙΛΟΣ			Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ		
	1/1/-31/12/2017			1/1/-31/12/2017		
Ποσά σε € '000	Κόστος πωλήσεων	Έξοδα διοίκησης	Σύνολο	Κόστος πωλήσεων	Έξοδα διοίκησης	Σύνολο
Κόστος αποθεμάτων αναγνωρισμένο ως έξοδο	3.894	3	3.897	3.894	3	3.897
Κόστος Αποσβέσεων ενσώματων παγίων	198.648	4.778	203.426	198.607	4.760	203.367
Κόστος Αποσβέσεων άυλων παγίων	25	221	246	6	212	218
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων	773	651	1.424	383	436	819
Ηλεκτρικό ρεύμα	7.763	188	7.951	7.763	188	7.951
Έξοδα διακίνησης	49	0	49	6	0	6
Τηλεπικοινωνίες	599	415	1.014	560	393	953
Ασφάλιστρα	10	155	166	3	151	155
Επισκευές και συντηρήσεις	4.064	699	4.763	4.007	667	4.674
Παροχές τρίτων	2.477	67	2.544	2.431	41	2.472
Φόροι-Τέλη	1.425	370	1.795	1.389	345	1.734
Αμοιβές & έξοδα προσωπικού	40.440	9.069	49.509	36.081	7.205	43.286
Αμοιβές& έξοδα τρίτων	10.096	1.626	11.722	10.059	1.202	11.261
Κόστος Τρέχουσας Απασχόλησης	30	65	95	0	52	52
Έξοδα διαφήμισης	25	134	159	10	112	122
Έξοδα ταξιδίων	0	90	90	0	27	27
Διάφορα έξοδα	885	860	1.745	764	679	1.443
Κόστος πιστοποιηθέντων έργων	901	0	901	0	0	0
Ιδιοπαραγωγή	(4.901)	0	(4.901)	(4.901)	0	(4.901)
Σύνολο	267.203	19.391	286.595	261.062	16.473	277.536

-	Ο ΟΜΙΛΟΣ			Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ		
	1/1/-31/12/2016			1/1/-31/12/2016		
Ποσά σε € '000	Κόστος πωλήσεων	Έξοδα διοίκησης	Σύνολο	Κόστος πωλήσεων	Έξοδα διοίκησης	Σύνολο
Κόστος αποθεμάτων αναγνωρισμένο ως έξοδο	2.142	15	2.157	2.142	15	2.157
Κόστος Αποσβέσεων ενσώματων παγίων	198.862	4.764	203.626	198.820	4.749	203.569
Κόστος Αποσβέσεων άυλων παγίων	24	163	187	7	155	162
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων	1.082	238	1.320	683	32	715
Ηλεκτρικό ρεύμα	7.084	235	7.319	7.084	235	7.319
Έξοδα διακίνησης	71	0	71	18	0	18
Τηλεπικοινωνίες	560	272	832	525	253	778
Ασφάλιστρα	87	161	251	79	156	238
Επισκευές και συντηρήσεις	5.369	74	5.443	5.326	51	5.377
Παροχές τρίτων	2.775	63	2.838	2.723	36	2.759
Φόροι-Τέλη	1.387	320	1.707	1.351	294	1.645
Αμοιβές & έξοδα προσωπικού	41.422	8.866	50.288	37.048	7.262	44.310
Αμοιβές& έξοδα τρίτων	9.716	1.545	11.261	9.637	1.087	10.724
Κόστος Τρέχουσας Απασχόλησης	32	62	94	0	51	51
Έξοδα διαφήμισης	26	124	150	4	97	101
Έξοδα ταξιδίων	0	99	99	0	33	33
Διάφορα έξοδα	848	822	1.670	713	655	1.368
Κόστος πιστοποιηθέντων έργων	901	0	901	0	0	0
Ιδιοπαραγωγή	(5.513)	0	(5.513)	(5.513)	0	(5.513)
Σύνολο	266.875	17.823	284.701	260.647	15.161	275.811

26. Λοιπά Έξοδα Εκμετάλλευσης

Τα λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης, για τον όμιλο και την εταιρεία, αναλύονται ως εξής:

-	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1/1/- 31/12/2017	1/1/- 31/12/2016	1/1/- 31/12/2017	1/1/- 31/12/2016
Ποσά σε € '000				
Πρόστιμα & προσαυξήσεις	310	573	310	573
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης	307	1.491	305	1.487
Τόκοι Υπερμερίας	1.792	461	1.792	461
Έξοδα προηγούμενων χρήσεων	2.966	916	2.487	850
Προβλέψεις	696.890	6.709	696.890	6.709

Σύνολο	702.265	9.461	701.784	9.391
---------------	----------------	--------------	----------------	--------------

Οι προβλέψεις αφορούν αφενός την διαγραφή της απαίτησης από την ΤΡΑΙΝΟΣΕ ύψους €692 εκ. και αφετέρου υποχρεώσεις παρελθόντων ετών προς την ΕΕΣΣΤΥ. (βλ. σημείωση 10).

27. Λοιπά Έσοδα Εκμετάλλευσης

Τα λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης, για τον όμιλο και την εταιρεία, αναλύονται ως εξής:

-	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1/1/- 31/12/2017	1/1/- 31/12/2016	1/1/- 31/12/2017	1/1/- 31/12/2016
Ποσά σε € '000				
Επιδότησεις από ΟΑΕΔ	516	0	516	0
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών	238	223	238	218
Έσοδα από διάθεση προσωπικού	2.339	1.614	2.339	1.614
Ενοίκια από λειτουργικές μισθώσεις	177	79	177	79
Έκτακτα κέρδη από διαγραφή υποχρεώσεων & Λοιπά έσοδα	1.977	119	1.976	109
Ποινικές ρήτρες - Καταπτώσεις ΕΕ	475	43	475	43
Αναλογούσες στη χρήση επιχορηγήσεις	28.440	28.271	28.440	28.271
Επιχορηγήσεις	45.000	45.000	45.000	45.000
Έσοδα από προβλέψεις	4.103	264	4.085	264
Σύνολο	83.265	75.613	83.246	75.598

Στην διάρκεια της κλειόμενης χρήσης χορηγήθηκε κρατική χρηματοδότηση στον ΟΣΕ ΑΕ από το Ελληνικό Δημόσιο, ύψους € 45εκ. (2016: € 45εκ.) Η σχετική χρηματοδότηση αφορά τις ακόλουθες υπηρεσίες:

Υπηρεσία Α: Συντήρηση και λειτουργία της υφιστάμενης σιδηροδρομικής υποδομής

Υπηρεσία Β: Διαχείριση της σιδηροδρομικής κυκλοφορίας

Υπηρεσία Γ: Λοιπές υπηρεσίες

Για τον προσδιορισμό της χρηματοδότησης λαμβάνεται υπόψιν το εγκεκριμένο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν.3429//2005 (Α'314) επιχειρησιακό σχέδιο του ΟΣΕ. Περιλαμβάνεται έκθεση στο Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής (Μ.Π.Δ.Σ.) ετών 2017-2022 όπως αυτό θα διαμορφωθεί τελικά.

28. Χρηματοοικονομικά Έξοδα

Τα χρηματοοικονομικά έξοδα του ομίλου και της εταιρείας, αναλύονται ως εξής:

-	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Ποσά σε € '000				
Τόκοι Ομολογιακών Δανείων	140.817	170.581	140.817	170.580
Τόκος υποχρέωσης αποζημίωσης προσωπικού	269	454	269	454
Λοιπά συναφή έξοδα	18	25	0	1
Σύνολο	141.104	171.060	141.086	171.035

29. Λοιπά Χρηματοοικονομικά Αποτελέσματα

Τα λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα του ομίλου και της εταιρείας αφορούν συναλλαγματικές διαφορές για τα δάνεια που έχει εκδώσει η μητρική σε ιαπωνικό νόμισμα (yen ¥).

-	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Ποσά σε € '000				
Συναλλαγματικές διαφορές (πιστωτικές)	0	9	0	9
Συναλλαγματικές διαφορές (χρεωστικές)	(97)	(5.264)	(97)	(5.264)

Διάφορα έξοδα τραπεζών	0	(1)	0	(1)
Σύνολο	(97)	(5.256)	(97)	(5.256)

30. Έσοδα από Μερίσματα

Τα έσοδα από μερίσματα, προέρχονται από τα κέρδη της θυγατρικής ΕΡΓΟΣΕ ΑΕ και η ανάλυσή τους είναι η εξής:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Μερίσματα θυγατρικών	0	0	459	1.176
Σύνολο	0	0	459	1.176

31. Φόρος Εισοδήματος

Σύμφωνα με το νέο φορολογικό νόμο, ν.4172/2013, άρθρο 46 ο Οργανισμός Σιδηροδρόμων Ελλάδος και η ΕΡΓΑ ΟΣΕ ΑΕ απαλλάσσονται από το φόρο εισοδήματος ως φορέας γενικής κυβέρνησης με εξαίρεση το εισόδημα που αποκτά από κεφάλαιο και υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου.

Η ανάλυση για τις χρήσεις που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2017 και 2016 αντίστοιχα, είναι η εξής:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Τρέχων Φόρος	290	535	0	0
Αναβαλλόμενη Φορολογία	0	0	0	0
Σύνολο	290	535	0	0

32. Ταμειακές Ροές - Προσαρμογές στα Κέρδη

Οι προσαρμογές στα αποτελέσματα χρήσεως, για τον προσδιορισμό των ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες, αναλύονται ως εξής:

Συνεχιζόμενες		Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	σημ.	1/1/- 31/12/2017	1/1/- 31/12/2016	1/1/- 31/12/2017	1/1/- 31/12/2016
<i>Προσαρμογές στα Αποτελέσματα για:</i>					
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων στοιχείων		203.423	203.627	203.370	203.571
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων		246	187	218	161
Αναλογιστικό Κερδός/Ζημία		455	340	428	271
Προβλέψεις-Αναστροφές προβλέψεων		672.217	(7.008)	672.185	(7.006)
Έσοδα από μερίσματα		0	0	(459)	(1.176)
Έσοδα από κρατικές επιχορηγήσεις		(28.440)	(28.271)	(28.440)	(28.271)
Έσοδα τόκων		(2.741)	(6.182)	(1.741)	(4.212)
Έξοδα τόκων		141.127	171.088	141.109	171.064
Συναλλαγματικές διαφορές		97	5.255	97	5.255
Σύνολο		986.384	339.036	986.767	339.657
<i>Διακοπείσες</i>					
Ποσά σε € '000	σημ.	1/1/- 31/12/2017	1/1/- 31/12/2016	1/1/- 31/12/2017	1/1/- 31/12/2016
Ζημιά λόγω μεταβίβασης Τρ. Υλικού		0	210.579	0	210.579
Κέρδη από ανάληψη δανειακών υποχρεώσεων από το Ελληνικό Δημόσιο		0	(319.828)	0	(319.828)
Σύνολο		0	(109.249)	0	(109.249)

33. Διακοπείσες Δραστηριότητες

ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΜΕΡΟΥΣ ΤΟΥ ΤΡΟΧΑΙΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟ

Με την δημοσίευση της Κοινής Υπουργικής Απόφασης Φ35/οικ.62786/3165/22.10.2015 μεταβιβάστηκε αυτοδικαίως το ενεργό τροχαίο υλικό που αναφέρεται στην σχετική απόφαση, από τον ΟΣΕ στο Ελληνικό Δημόσιο. Με την ΚΥΑ 337 (ΦΕΚ 829/29.3.2016), έχοντας υπόψη και την με ημερομηνία 17/10/2015 Σύμβαση Υποκατάστασης του ΟΣΕ από το Ελληνικό Δημόσιο έναντι της Eurofima ("Assumption Agreement") και το άρθρο 13Α του ν.3891/2010 (προστέθηκε με το ν.4337/17.10.2015), ο Οργανισμός από την 1 Ιανουαρίου 2016 αποξενώνεται από κάθε υποχρέωση ή δικαίωμα έναντι της Eurofima, καθιστώντας το Ελληνικό Δημόσιο πρωτοφειλέτη και μισθωτή του οικείου τροχαίου υλικού.

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1/1/- 31/12/2017	1/1/- 31/12/2016	1/1/- 31/12/2017	1/1/- 31/12/2016
Διακοπείσες δραστηριότητες				
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης (ζημιά Τρ.Υλικού)	0	(210.579)		(210.579)
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης (κέρδος από διαγραφή δανείων)	0	319.828		319.828
Αποτελέσματα εκμετάλλευσης προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	0	109.249	0	109.249

<i>Ποσά σε € '000</i>	Ο ΟΜΙΛΟΣ 31/12/2016	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ 31/12/2016
Μη κυκλοφορούντα Στοιχεία Ενεργητικού		
Ενσώματα πάγια	210.579	210.579
Σύνολο	210.579	210.579
Διακρατούμενα προς πώληση στοιχεία Ενεργητικού	210.579	210.579

<i>Ποσά σε € '000</i>	Ο ΟΜΙΛΟΣ 31/12/2016	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ 31/12/2016
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις		
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	315.000	315.000
Σύνολο	315.000	315.000
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις		
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	4.827	4.827
Σύνολο	4.827	4.827
Σύνολο Υποχρεώσεων	319.827	319.827
Διακρατούμενα προς πώληση στοιχεία Παθητικού	319.827	319.827

34. Πληροφόρηση κατά Τομέα

Τα αποτελέσματα κάθε τομέα για τις περιόδους αναλύονται ως εξής:

<i>Ποσά σε € '000</i>	Υποδομή & Λειτουργία Κυκλοφορίας	Λοιπά	Μη Κατανεμημένα	ΣΥΝΟΛΟ
Αποτελέσματα κατά τομέα την 31/12/2017				
Έσοδα				
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών	20.125	2.530	1.138	23.794
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	45.201	0	9.624	54.824
Σύνολο εσόδων	65.208	2.530	10.762	78.500
Έξοδα				
Αμοιβές & έξοδα προσωπικού	42.305	7.205	0	49.510
Αποθέματα (αναλώσεις υλικών)	3.875	22	0	3.897
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	27.332	4.262	2.836	34.430
Ιδιοπαραγωγή	(4.901)	0	0	(4.901)

Λοιπά έξοδα	1.543	8.130	692.643	702.316
Σύνολο εξόδων	70.154	19.619	695.478	785.251
ΚΠΤΦΑ (κέρδη προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων)	(4.828)	(17.089)	(684.717)	(706.633)
Αποσβέσεις	170.342	4.802	0	175.144
ΚΠΤΦ (κέρδη προ τόκων και φόρων)	(175.170)	(21.891)	(684.717)	(881.777)
Χρηματοοικονομικά έσοδα	0	0	2.741	2.741
Χρηματοοικονομικά έξοδα	0	0	141.224	141.224
Κέρδη προ φόρων	(175.170)	(21.891)	(823.200)	(1.020.260)
Φόροι Εισοδήματος	0	0	290	290
Αποτελέσματα χρήσης μετά από φόρους από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(175.170)	(21.891)	(823.489)	(1.020.550)
Αποτέλεσμα από διακοπείσες δραστηριότητες	0	0	0	0
Αποτελέσματα χρήσης μετά από φόρους	(175.170)	(21.891)	(823.489)	(1.020.550)

Ποσά σε € '000	Υποδομή & Λειτουργία Κυκλοφορίας	Λοιπά	Μη Κατανεμημένα	ΣΥΝΟΛΟ
Αποτελέσματα κατά τομέα την 31/12/2016				
Έσοδα				
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών	21.028	1.251	119	22.398
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	45.194	0	2.148	47.342
Σύνολο εσόδων	66.207	1.251	2.267	69.725
Έξοδα				
Αμοιβές & έξοδα προσωπικού	43.026	7.262	0	50.288
Αποθέματα (αναλώσεις υλικών)	2.136	21	0	2.157
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	28.131	2.917	2.912	33.959
Ιδιοπαραγωγή	(5.513)	0	0	(5.513)
Λοιπά έξοδα	0	9.441	71	9.512
Σύνολο εξόδων	67.779	19.641	2.982	90.403
ΚΠΤΦΑ (κέρδη προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων)	(1.557)	(18.390)	(715)	(20.663)
Αποσβέσεις	170.136	5.322	0	175.457
ΚΠΤΦ (κέρδη προ τόκων και φόρων)	(171.693)	(23.712)	(715)	(196.120)
Χρηματοοικονομικά έσοδα	0	0	6.191	6.191
Χρηματοοικονομικά έξοδα	0	0	176.351	176.351
Κέρδη προ φόρων	(171.693)	(23.712)	(170.876)	(366.281)
Φόροι Εισοδήματος	0	0	535	535
Αποτελέσματα χρήσης μετά από φόρους από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(171.693)	(23.712)	(171.411)	(366.816)
Αποτέλεσμα από διακοπείσες δραστηριότητες	(210.579)	0	319.828	109.249
Αποτελέσματα χρήσης μετά από φόρους	(382.272)	(23.712)	148.417	(257.567)

Ο βασικός πελάτης του ΟΣΕ είναι η εταιρεία ΤΡΑΙΝΟΣΕ ΑΕ. Το σύνολο των εσόδων από παροχή υπηρεσιών προς την ΤΡΑΙΝΟΣΕ ΑΕ ανέρχεται σε €18,8 εκατ. και αφορά κυρίως τον τομέα της Υποδομής και Κυκλοφορίας. Παράλληλα ετοιμάζονται να εισέλθουν στην Σιδηροδρομική αγορά και νέες εταιρείες όπως η Rail Cargo Logistics Goldair καθώς και τοπικές βιομηχανίες.

35. Πολιτικές διαχείρισης χρηματοοικονομικών κινδύνων

Τα κυριότερα χρηματοπιστωτικά μέσα του ομίλου, αποτελούν τα μακροπρόθεσμα δάνεια. Ο κυριότερος σκοπός αυτών των χρηματοπιστωτικών μέσων, είναι η παροχή χρηματοδότησης για τις εργασίες του ομίλου. Ο όμιλος, κατέχει επίσης διάφορα άλλα χρηματοπιστωτικά μέσα, όπως εμπορικές απαιτήσεις και εμπορικές υποχρεώσεις, τα οποία προκύπτουν άμεσα από τις εργασίες του. Το Διοικητικό Συμβούλιο εξετάζει και εγκρίνει αρχές, για τη διαχείριση κάθε ενός από αυτούς τους κινδύνους, οι οποίοι συνοψίζονται πιο κάτω:

Κίνδυνοι που σχετίζονται με τις Επιχειρηματικές Δραστηριότητες

Οι δραστηριότητες του ομίλου εμφανίζουν κινδύνους, που μπορεί να προκύψουν από αρνητικά γεγονότα όπως, μεταξύ άλλων, ατυχήματα, τραυματισμούς και βλάβες σε πρόσωπα (εργαζόμενους ή/και τρίτους), βλάβες στο περιβάλλον, ζημιές σε εξοπλισμό και περιουσίες τρίτων. Όλα τα παραπάνω είναι πιθανόν, να προκαλέσουν καθυστερήσεις ή στην δυσμενέστερη περίπτωση, διακοπή εκτέλεσης εργασιών στα υπό εξέλιξη έργα. Λαμβάνονται βέβαια όλα τα απαραίτητα προληπτικά μέτρα, ώστε να αποφεύγονται τέτοιου είδους αρνητικά γεγονότα, αλλά παράλληλα συνάπτονται και τα

ενδεδειγμένα ασφαλιστήρια συμβόλαια. Δεν μπορεί όμως να αποκλειστεί το ενδεχόμενο, το ύψος των υποχρεώσεων των εταιρειών του Ομίλου, από τέτοιου είδους αρνητικά γεγονότα, να υπερβαίνει τις ασφαλιστικές αποζημιώσεις που θα λάβει, με συνέπεια μέρος των εν λόγω προκύπτουσών υποχρεώσεων, να απαιτηθεί να καλυφθεί από τις εταιρείες του ομίλου.

Κίνδυνος επιτοκίου και συναλλαγματικός κίνδυνος

Οι δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου, αποτελούνται από τραπεζικά δάνεια και ομόλογα σε ευρώ και είναι όλες σε σταθερό επιτόκιο. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην Ελλάδα. Ως εκ τούτου, κίνδυνος για την ονομαστική αξία του χρέους από μεταβολές σε επιτόκια ή συναλλαγματικές ισοτιμίες δεν υφίσταται.

Πιστωτικός κίνδυνος

Μετά την ανεξαρτητοποίηση της ΤΡΑΙΝΟΣΕ, οι απαιτήσεις από πελάτες, έχουν λάβει «Μονοφωνιακό» χαρακτήρα, καθότι η πρώτη θυγατρική, αποτελεί σχεδόν τον μοναδικό αγοραστή αγαθών και υπηρεσιών του ομίλου. Το ύψος της συνολικής απαίτησης την 31/12/2017 ανέρχεται σε € 9,4 εκ. (2016: € 758,1 εκ). Οι απαιτήσεις του Οργανισμού από τη ΣΤΑ.ΣΥ ΑΕ ανέρχονται σε ποσό ευρώ 20.2 εκ. Λοιπές απαιτήσεις του Ομίλου από πελάτες ιδιωτικού τομέα ανέρχονται σε € 1.186 χιλ έναντι € 1.124 χιλ της προηγούμενης χρήσης.

Τα διαθέσιμα του ομίλου είναι κατατεθειμένα σε ελληνικές τράπεζες.

Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας διατηρείται πάντα σε χαμηλά επίπεδα, μέσω της διαθεσιμότητας επαρκών ταμειακών διαθεσίμων για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών του Ομίλου, και της εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου για την εξυπηρέτηση των χρηματοδοτικών αναγκών για τα δάνεια που έχει συνάψει μέχρι και το 2010.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθεται η ανάλυση του κινδύνου ρευστότητας του Ομίλου της 31.12.2017:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ				
	Έως 1 έτος	Μεταξύ 1 και 2 ετών	Μεταξύ 2 και 5 ετών	Από 5 έτη και πάνω	ΣΥΝΟΛΟ
Υποχρεώσεις από ομολογιακά και λοιπά τραπεζικά δάνεια	713.700	255.000	520.000	800.490	2.289.190
Λοιπές υποχρεώσεις	8.963.547	2.490	7.470	3.673	8.977.180
Σύνολο	9.677.247	257.490	527.470	804.163	11.266.370

Αντίστοιχα η ανάλυση του κινδύνου ρευστότητας του Ομίλου την 31.12.2016 έχει ως εξής:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ				
	Έως 1 έτος	Μεταξύ 1 και 2 ετών	Μεταξύ 2 και 5 ετών	Από 5 έτη και πάνω	ΣΥΝΟΛΟ
Υποχρεώσεις από ομολογιακά και λοιπά τραπεζικά δάνεια	615.000	713.700	775.000	800.490	2.904.190
Λοιπές υποχρεώσεις	8.113.182	2.490	7.470	7.004	8.130.146
Σύνολο	8.728.182	716.190	782.470	807.494	11.034.336

36. Συναλλαγές με Συνδεδεμένα Μέρη

Οι διεταιρικές συναλλαγές (πωλήσεις/αγορές), του ομίλου και της εταιρείας, για την περίοδο που έκλεισε, σε σχέση με την αντίστοιχη προηγούμενη περίοδο, αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε € '000	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016
Αγορά παγίων		
Θυγατρικές	271.439	348.901

Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	0	0
Έσοδα		
Θυγατρικές	2.755	1.372
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	0	0
Έξοδα		
Θυγατρικές	28	0
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	0	0
Σύνολο	268.712	347.529

Οι παροχές την εταιρείας προς τα μέλη της διοίκησης, για τις αντίστοιχες περιόδους, έχουν ως εξής:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Αμοιβές Δ.Σ. & Διευθυνόντων Συμβούλων	158	126	96	76

37. Απαιτήσεις - Υποχρεώσεις Συνδεδεμένων Μερών

Η ανάλυση των διεταιρικών απαιτήσεων/υποχρεώσεων του ομίλου και της εταιρείας, για τη τρέχουσα περίοδο, σε σχέση με τη την αντίστοιχη προηγούμενη περίοδο, αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε € '000	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016
Απαιτήσεις		
Θυγατρικές	331.258	339.717
Σύνολο	331.258	339.717

Δεν έχουν χορηγηθεί δάνεια σε μέλη του Δ.Σ. ή σε λοιπά διευθυντικά στελέχη της εταιρείας (και τις οικογένειες τους).

38. Δεσμεύσεις, ενδεχόμενες υποχρεώσεις και απαιτήσεις

Εγγυήσεις

Έχουν εκδοθεί υπέρ της εταιρείας και του ομίλου, διαφόρων τύπων εγγυητικές επιστολές, που σχετίζονται κυρίως με την εκτέλεση έργων. Οι εγγυητικές επιστολές καλής εκτέλεσης, προκαταβολής και δέκατων που έχει λάβει ο Όμιλος για την περίοδο ανέρχονται σε € 437.544 χιλ (31/12/2016: €481.876 χιλ). Οι εγγυητικές επιστολές υπέρ τρίτων για εκτέλεση απαλλοτριώσεων για την περίοδο ανέρχονται σε € 18.253 χιλ (2016: €18.220 χιλ).

Επίδικες Υποθέσεις

Αγωγές τρίτων κατά ΟΣΕ

Εις βάρος της εταιρείας και του ομίλου, εκκρεμούν από μακρόν, σημαντικός αριθμός δικαστικών υποθέσεων, οι οποίες αφορούν:

Δικαστικές αγωγές από:	Ποσό αγωγής
Εργατικές διαφορές	122.675
Μεταφορές - ατυχήματα	47.433
Από Συμβάσεις	118.041

Αποζημιώσεις σε τρίτους	73.721
Σύνολο	361.870

Για τις υποθέσεις αυτές και σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των νομικών συμβούλων του ομίλου, έχει σχηματισθεί σωρευτικά, πρόβλεψη ύψους € 206 εκατ., η οποία περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Λοιπές Προβλέψεις» (σημείωση 19).

Αγωγές ΟΣΕ κατά τρίτων

Έχουν ασκηθεί αγωγές από τον ΟΣΕ κατά τρίτων προμηθευτών, αναδόχων κλπ οι οποίες έχουν ως βάση συμβατικές αξιώσεις ή αξιώσεις που συνδέονται εμμέσως με συμβατικές υποχρεώσεις των παραπάνω αντισυμβαλλομένων του Ομίλου (πχ από ηθική βλάβη) και ανέρχονται συνολικά στο ποσό των € 341 εκατ. Επισημαίνεται ότι η πλειοψηφία των αξιώσεων προέρχεται από τις προγραμματικές συμφωνίες που είχε συνάψει ο Όμιλος.

Ανέλεγκτες Φορολογικά Χρήσεις

Ο Όμιλος διενεργεί σχετική πρόβλεψη, για τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις. Το συνολικό ύψος της εν λόγω πρόβλεψης, ανέρχεται σε € 40 εκατ. (σημ. 19).

Εντός της προηγούμενης χρήσης τελείωσε ο έλεγχος του ΕΔΙΣΥ που συγχωνεύτηκε με τον ΟΣΕ για τις χρήσεις 2006, 2007, 2008. Για τις χρήσεις 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016 και 2017 η μητρική εταιρεία και η θυγατρική ΕΡΓΟΣΕ ΑΕ ελέγχτηκαν φορολογικά από Ορκωτούς Ελεγκτές Λογιστές. Εκκρεμεί η οριστικοποίηση του ελέγχου από το Υπουργείο Οικονομικών.

39. Αριθμός Απασχολούμενου Προσωπικού

Ο μέσος όρος απασχολούμενου προσωπικού του ομίλου, έχει ως εξής:

Αριθμός προσωπικού	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	1.410	1.501	1.219	1.313

40. Σημαντικά γεγονότα

Με την ψήφιση του ν. 3891/2010 επιχειρήθηκε ο εκ βάθρων λειτουργικός και οικονομικός ανασχεδιασμός του σιδηροδρομικού συστήματος, με σκοπό τη ρύθμιση των συσσωρευμένων χρεών, την αναθεώρηση των ζημιολογών δραστηριοτήτων και γενικότερα την ανάθεση συγκεκριμένων ρόλων στους εμπλεκόμενους φορείς προκειμένου να λειτουργήσει ο ανταγωνισμός στο σιδηροδρομικό σύστημα. Συστάθηκε ανεξάρτητη διοικητική αρχή, η Ρυθμιστική Αρχή Σιδηροδρόμων ΡΑΣ, με στόχο το ευρύτερο άνοιγμα της σιδηροδρομικής αγοράς, τον έλεγχο και την εφαρμογή των κανόνων του ανταγωνισμού.

Το έτος 2013 πραγματοποιήθηκε η απόσχιση του Κλάδου Συντήρησης Τροχαίου Υλικού και εισφέρθηκε στη νεοιδρυθήσα εταιρεία ΕΕΣΣΤΥ ΑΕ, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 24 του ν. 4111/2013.

Το έτος 2013 ολοκληρώθηκε η μεταβίβαση των μετοχών της ΓΑΙΑΟΣΕ ΑΕ από τον ΟΣΕ στο Ελληνικό Δημόσιο, σύμφωνα με την ΚΥΑ Φ26/οικ.12874/1400 (ΦΕΚ 759/Β/3.4.2013).

Επίσης, σταδιακά τα έτη 2014, 2015 και 2016 μεταβιβάστηκε χωρίς αντάλλαγμα η κυριότητα του τροχαίου υλικού από τον ΟΣΕ στο Ελληνικό Δημόσιο, όπως περιγράφεται αναλυτικά στις επόμενες παραγράφους.

Στις 27 Ιουλίου 2016 δημοσιεύθηκε ο ν. 4408/2016 προς εναρμόνιση της Ελληνικής νομοθεσίας με την Οδηγία 2012/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Νοεμβρίου 2012 για τη δημιουργία ενιαίου ευρωπαϊκού σιδηροδρομικού χώρου. Ο νόμος εφαρμόζεται για τη χρήση της σιδηροδρομικής υποδομής για εγχώριες και διεθνείς σιδηροδρομικές υπηρεσίες. Θεσπίζονται:

α) κανόνες που διέπουν τη διαχείριση της σιδηροδρομικής υποδομής και τις δραστηριότητες σιδηροδρομικών μεταφορών των σιδηροδρομικών επιχειρήσεων

β) τα κριτήρια που εφαρμόζονται για την έκδοση, την ανανέωση ή την τροποποίηση αδειών που προορίζονται για σιδηροδρομικές επιχειρήσεις οι οποίες είναι εγκατεστημένες ή πρόκειται να εγκατασταθούν στην ελληνική επικράτεια

γ) οι αρχές και οι διαδικασίες που εφαρμόζονται για τον καθορισμό και την είσπραξη τελών σιδηροδρομικής υποδομής, καθώς και την κατανομή της χωρητικότητας σιδηροδρομικής υποδομής

Βασικές προβλέψεις των νόμων αυτών είναι οι εξής:

Ρυθμίσεις χρεών

Με κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, μετά από την έκδοση της απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τα ζητήματα κρατικών ενισχύσεων του ΟΣΕ, διαγράφονται τα χρέη του ΟΣΕ έναντι του Δημοσίου, δύναται να ορισθεί ανάληψη των χρεών του ΟΣΕ από το Δημόσιο έναντι τρίτων, η διαγραφή των χρεών της παρούσας παραγράφου από τις οικονομικές καταστάσεις του ΟΣΕ και να εξειδικεύονται οι διαδικασίες διαπίστωσης, συμψηφισμού, βεβαίωσης και ανάληψης των χρεών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια (σύμφωνα με το άρθρο 13 «Ρυθμίσεις χρεών» του Ν. 3891/2010, όπως ισχύει).

Η εταιρεία βρίσκεται στην διαδικασία υλοποίησης των προβλέψεων του παραπάνω νόμου. Κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων υπήρχαν εξ αυτού του γεγονότος σημαντικά θέματα σχετικά με τα ποσά του Ενεργητικού και Παθητικού τα οποία παραμένουν στην εταιρεία και τον όμιλο με συνέπεια να μην μπορεί να προσδιορισθεί η επίδραση αυτών των μεταβολών στην οικονομική θέση και την περιουσιακή διάρθρωση της Εταιρείας και του Ομίλου.

Σχετική με το παραπάνω θέμα είναι και η απόφαση της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία εκδόθηκε εντός της χρήσης 2017 και είναι η εξής:

Απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα μέτρα αναδιάρθρωσης του ΟΣΕ

- Η Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (DG Comp) διεξήγαγε έρευνα για τυχόν παράνομες κρατικές ενισχύσεις του Ελληνικού Δημοσίου προς τον ΟΣΕ.

Στις 9/2/2011 οι ελληνικές αρχές κοινοποίησαν στην Commission μια σειρά από μέτρα στήριξης για τον ΟΣΕ. Στη συνέχεια υπήρξε σχετική αλληλογραφία που διήρκεσε μέχρι τον Απρίλιο του 2017. Με επιστολή της που στάλθηκε τον Φεβρουάριο του 2017 ζητήθηκαν γενικές πληροφορίες σχετικά με την εταιρεία, όπως βασικά χρηματοοικονομικά δεδομένα για την περίοδο 2011-2016, μεταβολές στα ίδια κεφάλαια/υποχρεώσεις, βασικά χρηματοοικονομικά δεδομένα που αφορούν τη σιδηροδρομική υποδομή, πληροφορίες σχετικά με τον αριθμό των εργαζομένων ανά δραστηριότητα, διαχωρισμός λογαριασμών και μεταβίβαση δραστηριοτήτων που δε σχετίζονται με τη σιδηροδρομική υποδομή. Επιπλέον, ζητήθηκαν διευκρινήσεις για το συμβιβασμό των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στον ΟΣΕ με το άρθρο 107 παρ. 3 στοιχείο β) της Συνθήκης. Αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με τα ανωτέρω παρασχεθήκαν από τον ΟΣΕ με απαντητική του επιστολή του Απριλίου 2017.

- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με την υπ' αριθμό C(2017)3987, 16 Ιουνίου 2017 απόφασή της που αφορά τον ανωτέρω φάκελο S.A. 32543(2011/N), για μια σειρά από λόγους όπως σε αυτήν αναλύονται, κατέληξε ότι δεν υφίσταται θέμα κρατικών ενισχύσεων προς τον ΟΣΕ. Αναλυτικά :

α) Η διαγραφή χρέους όπως αυτό θα διαμορφωθεί μέχρι την ημερομηνία διαγραφής, η μεταφορά 757 υπαλλήλων του διαχειριστή υποδομής και οι ετήσιες επιχορηγήσεις που χορηγήθηκαν μετά την 22^α Οκτωβρίου 2014, δεν αποτελούν κρατική ενίσχυση.

β) Δεν θα υποβάλλει ενστάσεις για τη μεταφορά 217 υπαλλήλων και για τις ετήσιες επιχορηγήσεις που δόθηκαν στον ΟΣΕ μεταξύ 2^{ου} 2011 και της 22^{ας} Οκτωβρίου 2014 οι οποίες συνιστούν κρατική ενίσχυση, για το λόγο ότι είναι συμβατές με την ευρωπαϊκή νομοθεσία περί κρατικών ενισχύσεων σύμφωνα με το άρθρο 107(3) (b) της Treaty on Functioning της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ρυθμίσεις για την ακίνητη περιουσία

Σύμφωνα με το άρθρο 6 του Ν 3891/2010, το σύνολο της ακίνητης περιουσίας του ΟΣΕ συμπεριλαμβανομένων των ακινήτων της σιδηροδρομικής υποδομής μπορεί να μεταβιβαστεί αυτοδικαίως κατά κυριότητα στο Δημόσιο μετά από την δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σχετικής Κοινής Υπουργικής Απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Μεταφορών Υποδομών και Δικτύων. Από την ανωτέρω μεταβίβαση, το Δημόσιο, με τις αρμόδιες εκάστοτε υπηρεσίες μεριμνά για την επέκταση του σιδηροδρομικού δικτύου που αποτελεί την Εθνική Σιδηροδρομική Υποδομή, αποκτώντας κατά κυριότητα τα αναγκαία ακίνητα και διαθέτοντάς τα για τον συγκεκριμένο σκοπό. Μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης των παρουσών οικονομικών καταστάσεων δεν έχει εκδοθεί η σχετική ΚΥΑ.

Μεταβίβαση τροχαίου υλικού

Στις 17/10/2015 υπογράφηκε Σύμβαση Υποκατάστασης του ΟΣΕ από το Ελληνικό Δημόσιο έναντι της Eurofima και με την δημοσίευση της Κοινής Υπουργικής Απόφασης με αριθμό 337 (ΦΕΚ 829/29.3.2016), ο ΟΣΕ αποξενώθηκε από 1.1.2016 από κάθε δικαίωμα που απορρέει από τις συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης με την Eurofima και συνεπώς Τροχαίο Υλικό λογιστικής αξίας 210,5 εκ, και αντίστοιχο υπόλοιπο δανεισμού €319 εκ. την 1/1/2016 αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα της προηγούμενης περιόδου.

Με τη δημοσίευση της ΚΥΑ με αριθμό Φ35/οικ.62786/3165/22.10.2015 μεταβιβάστηκε αυτοδικαίως το ενεργό τροχαίο υλικό που αναφέρεται στη σχετική απόφαση, από τον ΟΣΕ στο Ελληνικό Δημόσιο. Το χρέος του ΟΣΕ προς το Δημόσιο θα μειωθεί ισόποσα με τη λογιστική αξία ποσού 187,8 εκ. του μεταβιβαζόμενου τροχαίου υλικού κατά την ημερομηνία μεταβίβασης. Εάν από τον προσδιορισμό της εμπορικής αξίας του μεταβιβαζόμενου τροχαίου υλικού διαπιστωθεί απόκλιση σε σχέση με τη λογιστική του αξία, με όμοια απόφαση θα αναπροσαρμοστεί το ύψος του διαγραφόμενου χρέους του ΟΣΕ Α.Ε. προς το Δημόσιο, ώστε να ισούται με την εμπορική αξία του εν λόγω τροχαίου υλικού.

Στις 14/4/2014, σύμφωνα με την ΚΥΑ υπ' αριθμό Φ35/ΟΙΚ.23084/1822, μεταβιβάστηκε αυτοδικαίως ενεργό τροχαίο υλικό λογιστικής αξίας €315,1 εκ, από τον ΟΣΕ στο Ελληνικό Δημόσιο. Το χρέος του ΟΣΕ προς το Ελληνικό Δημόσιο μειώθηκε ισόποσα. Τα ζητήματα που σχετίζονται με την παραλαβή του τροχαίου υλικού, τα αρμόδια για την παραλαβή όργανα, τους χώρους φύλαξης, τη διαπίστωση της κατάστασης του μεταβιβαζόμενου τροχαίου υλικού, καθώς και την τεχνική και οικονομική αποτίμηση του τροχαίου υλικού για τον προσδιορισμό της εμπορικής αξίας του, θα προσδιοριστούν με νέα απόφαση των αρμοδίων Υπουργών που θα εκδοθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 του Ν. 3891/2010 όπως ισχύει. Εάν από τον προσδιορισμό της εμπορικής αξίας του μεταβιβαζόμενου τροχαίου υλικού διαπιστωθεί απόκλιση σε σχέση με τη λογιστική του αξία, με όμοια απόφαση θα αναπροσαρμοστεί το ύψος του διαγραφόμενου χρέους του ΟΣΕ Α.Ε. προς το Δημόσιο, ώστε να ισούται με την εμπορική αξία του εν λόγω τροχαίου υλικού.

Συνέχιση Δραστηριότητας του Οργανισμού

Το σύνολο των Ιδίων Κεφαλαίων της Εταιρείας και του Ομίλου, έχει καταστεί κατώτερο του ενός δέκατου (1/10) του μετοχικού κεφαλαίου και συνεπώς συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 48 του Ν. 2190/1920. Η Διοίκηση του Ομίλου σε συνεργασία με τον μέτοχο βρίσκονται στη διαδικασία εκπόνησης κατάλληλου προγράμματος, στο πλαίσιο των νόμων 3891/2010, 4111/2013, 4313/2014, 4337/2015 και 4408/2016 για την άρση εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου αυτού και την απρόσκοπτη συνέχιση των δραστηριοτήτων του Ομίλου.

Βασικό στοιχείο του προγράμματος αυτού είναι η ολοκλήρωση της διαδικασίας διαγραφής των υποχρεώσεων προς το Ελληνικό Δημόσιο ώστε ο δείκτης των συνολικών ιδίων Κεφαλαίων προς το Μετοχικό Κεφάλαιο να επανέλθει στα επιτρεπτά από το νόμο όρια. Η Διοίκηση βρίσκεται σε προχωρημένες συζητήσεις με τις αρμόδιες υπηρεσίες σχετικά με το θέμα αυτό.

Η απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με την οποία κρίθηκε ότι τα μέτρα διαγραφής χρέους και οι ετήσιες επιχορηγήσεις, οι οποίες καταβλήθηκαν μετά την 22.10.2014, δε συνιστούν κρατική ενίσχυση όπως αναλυτικά αναφέρεται παραπάνω αποτελεί σημαντικό βήμα προς την ολοκλήρωση της διαδικασίας αυτής.

41. Μεταγενέστερα γεγονότα

Δεν υπάρχουν μεταγενέστερα της ημερομηνίας αναφοράς γεγονότα, που να αφορούν την Εταιρεία, στα οποία επιβάλλεται αναφορά από τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς.

42. Έγκριση των Οικονομικών Καταστάσεων

Οι εταιρικές και ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδος στις 18 Ιουλίου 2018.

Αθήνα, 18 Ιουλίου 2018

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ι. ΚΑΚΟΥΛΑΚΗΣ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Α. ΘΕΟΧΑΡΗΣ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΠΕΤΡΟΣ Π. ΑΒΟΥΡΗΣ

Ο ΠΡΟΣΤΑΜΕΝΟΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΣΕΡΔΑΡΗΣ